आज मिति २०७८ साल आषाढ ०९ गते (बुधबार) का दिन पोखरा महानगरपालिकाको **नवौं नगरसभा** नगर प्रमुख श्रीमान बहादुर जि.सी.ज्यूको अध्यक्षतामा पोखरा सभागृहको सभाकक्षमा बस्यो । उपस्थिति र निर्णयहरु तपसिल बमोजिम छ ।

उपस्थिति :

सभा अध्यक्ष	श्री	मानबहादुर जि.सी.	प्रमुख/अध्यक्ष
उपाध्यक्ष	श्री	मञ्जुदेवी गुरुङ्ग	उप-प्रमुख
सचिब	श्री	महेश बराल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत (सचिव)
सदस्य	श्री	शारदा पराजुली	वडा अध्यक्ष वडा नं. १
सदस्य	श्री	रामेश्वर मल्ल	वडा अध्यक्ष वडा नं. २
सदस्य	श्री	रबिन्द्र बहादुर प्रजु	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३
सदस्य	श्री	शंकर प्रसाद वाँस्तोला	वडा अध्यक्ष वडा नं. ४
सदस्य	श्री	धनबहादुर नेपाली	वडा अध्यक्ष वडा नं. ५
सदस्य	श्री	जगनबहादुर पाहारी	वडा अध्यक्ष वडा नं. ६
सदस्य	श्री	रामचन्द्र वराल	वडा अध्यक्ष वडा नं. ७
सदस्य	श्री	रुद्रनाथ वराल	वडा अध्यक्ष वडा नं. ८
सदस्य	श्री	रामराज लामिछाने	वडा अध्यक्ष वडा नं. ९
सदस्य	श्री	राजकुमार गरुङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. १०
सदस्य	श्री	मोहन प्रसाद वाँस्तोला	वडा अध्यक्ष वडा नं. ११
सदस्य	श्री	रामबहादुर कार्की	वडा अध्यक्ष वडा नं. १२
सदस्य	श्री	लेखबहादुर तामाङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. १३
सदस्य	श्री	प्रेमबहादुर कार्की	वडा अध्यक्ष वडा नं. १४

सदस्य	श्री	प्रकाश पौडेल	वडा अध्यक्ष वडा नं. १५
सदस्य	श्री	जिवन प्रसाद आचार्य	वडा अध्यक्ष वडा नं. १६
सदस्य	श्री	तिर्थराज अधिकारी	वडा अध्यक्ष वडा नं. १७
सदस्य	श्री	रणबहादुर थापा	वडा अध्यक्ष वडा नं. १८
सदस्य	श्री	शोभामोहन पौडेल	वडा अध्यक्ष वडा नं. १९
सदस्य	श्री	सिमबहादुर गुरुङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. २०
सदस्य	श्री	खगराज आचार्य	वडा अध्यक्ष वडा नं. २१
सदस्य	श्री	मित्रलाल वराल	वडा अध्यक्ष वडा नं. २२
सदस्य	श्री	विष्णु प्रसाद पराजुली	वडा अध्यक्ष वडा नं. २३
सदस्य	श्री	ओम प्रसाद सुवेदी	वडा अध्यक्ष वडा नं. २४
सदस्य	श्री	शोभाकर तिमिल्सीना	वडा अध्यक्ष वडा नं. २५
सदस्य	श्री	नारायण प्रसाद वराल	वडा अध्यक्ष वडा नं. २६
सदस्य	श्री	पूर्णकुमार गुरुङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. २७
सदस्य	श्री	निर्मल दियाली	वडा अध्यक्ष वडा नं. २८
सदस्य	श्री	चेतबहादुर गुरुङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. २९
सदस्य	श्री	श्रीराम पोखरेल	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३०
सदस्य	श्री	कमल बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३१
सदस्य	श्री	अक्कल बहादुर कार्की	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३२
सदस्य	श्री	शिव प्रसाद आचार्य	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३३
सदस्य	श्री	पुष्पा घले पाहारी	नगर कार्यपालिका सदस्य
सदस्य	श्री	बुधराज भुजेल (भिमसेन)	नगर कार्यपालिका सदस्य
सदस्य	श्री	ओम प्रसाद गौचन	नगर कार्यपालिका सदस्य

सदस्य श्री यशोदा भट्टराई	नगर कार्यपालिका सदस्य	
सदस्य श्री राधिका शाही योगी	नगर कार्यपालिका सदस्य	
सदस्य श्री मनबुजा वि.क.	नगर कार्यपालिका सदस्य	
सदस्य श्री सन्तुदेवी सुवेदी	नगर कार्यपालिका सदस्य	
सदस्य श्री चतुरे बि.क.	नगर कार्यपालिका सदस्य	
श्री प्रेमकुमारी शाही	**वडा सदस्य वडा नं. १**	
श्री प्रेमदेवी परियार	वडा सदस्य वडा नं. १	
श्री रुद्र प्रसाद च्वाई	वडा सदस्य वडा नं. १	
श्री शहारा प्रधान	वडा सदस्य वडा नं. १	
श्री गोमा सुवेदी	**वडा सदस्य वडा नं. २**	
श्री सुनिता वि.क.सुनार	वडा सदस्य वडा नं. २	
श्री गौतम विजूक्छे	वडा सदस्य वडा नं. २	
श्री प्रमोद पराजुली	वडा सदस्य वडा नं. २	
श्री रबिन कायस्थ	**वडा सदस्य वडा नं. ३**	
श्री लक्ष्मी पराजुली	वडा सदस्य वडा नं. ३	
श्री साबित्री परियार	वडा सदस्य वडा नं. ३	
श्री जितेन्द्र कायस्थ	वडा सदस्य वडा नं. ३	
श्री पुष्कर बहादुर श्रेष्ठ	**वडा सदस्य वडा नं. ४**	
श्री सरिता पराजुली	वडा सदस्य वडा नं. ४	
श्री विष्णुमयाँ परियार	वडा सदस्य वडा नं. ४	
श्री सुवर्ण के.सी.	वडा सदस्य वडा नं. ४	
श्री अन्जु के.सी.	**वडा सदस्य वडा नं. ५**	
श्री उज्वल खत्री	वडा सदस्य वडा नं. ५	
श्री पुष्पराज वराल	वडा सदस्य वडा नं. ५	

श्री हरिमायाँ वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. ५
श्री विष्णु बहादुर भट्टराई	**वडा सदस्य वडा नं. ६**
श्री हरिकृष्ण पाहारी	वडा सदस्य वडा नं. ६
श्री राममायाँ वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. ६
श्री दिनवन्धु पौडेल	**वडा सदस्य वडा नं. ७**
श्री सुकमायाँ नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. ७
श्री प्रभा पन्त	वडा सदस्य वडा नं. ७
श्री किसोर बराल	वडा सदस्य वडा नं. ७
श्री कृष्णमान ठूसाजु	**वडा सदस्य वडा नं. ८**
श्री पुष्पराज सिग्देल	वडा सदस्य वडा नं. ८
श्री लक्ष्मी कौसल	वडा सदस्य वडा नं. ८
श्री किरण गौतम	वडा सदस्य वडा नं. ८
श्री नन्दराम गिरी	**वडा सदस्य वडा नं. ९**
श्री शुरेस खवास	वडा सदस्य वडा नं. ९
श्री राममायाँ मानन्धर	वडा सदस्य वडा नं. ९
श्री गिता चर्माकार	वडा सदस्य वडा नं. ९
श्री निशा मल्ल	**वडा सदस्य वडा नं. १०**
श्री प्रतिभा वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. १०
श्री दिपक बहादुर थापा	वडा सदस्य वडा नं. १०
श्री सम्मर बहादुर श्रेष्ठ	वडा सदस्य वडा नं. १०
श्री तिर्थ कुमारी गुरुङ्ग	**वडा सदस्य वडा नं. ११**
श्री टुकुरादेवी परियार	वडा सदस्य वडा नं. ११
श्री जगंबहादुर हमाल ठकुरी	वडा सदस्य वडा नं. ११
श्री मिनबहादुर गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. ११

श्री सीता बाँस्तोला	**वडा सदस्य वडा नं. १२**
श्री विष्णु वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. १२
श्री निर्मलबहादुर थापा	वडा सदस्य वडा नं. १२
श्री देशभक्त के.सी.	वडा सदस्य वडा नं. १२
श्री कृष्ण कुमारी गुरुङ्ग	**वडा सदस्य वडा नं. १३**
श्री कमला वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. १३
श्री रहिमुल्लाह मियाँ	वडा सदस्य वडा नं. १३
श्री टंक भट्टराई	वडा सदस्य वडा नं. १३
श्री जितेन्द्र जगं थापा	**वडा सदस्य वडा नं. १४**
श्री सुनकमली वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. १४
श्री ढोल बहादुर गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. १४
श्री तोरण बहादुर बानियाँ	**वडा सदस्य वडा नं. १५**
श्री रुकबहादुर गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. १५
श्री पार्वती कार्की	वडा सदस्य वडा नं. १५
श्री मन्दीरा परियार	वडा सदस्य वडा नं. १५
श्री मेहरमान थापा	**वडा सदस्य वडा नं. १६**
श्री गुमादेवी अधिकारी गौतम	वडा सदस्य वडा नं. १६
श्री विष्णु नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. १६
श्री राजेश गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. १६
श्री वैकुन्ठ भण्डारी	**वडा सदस्य वडा नं. १७**
श्री शान्तदेवी गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. १७
श्री तारा परियार	वडा सदस्य वडा नं. १७

श्री भोजकुमारी थापा	**वडा सदस्य वडा नं. १८**
श्री सरला नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. १८
श्री हरी प्रसाद लम्साल	वडा सदस्य वडा नं. १८
श्री ज्ञानबहादुर थापा	वडा सदस्य वडा नं. १८
श्री कोमल प्रसाद बाँस्तोला	**वडा सदस्य वडा नं. १९**
श्री कृष्ण प्रसाद गौतम	वडा सदस्य वडा नं. १९
श्री कोपीला के.सी.	वडा सदस्य वडा नं. १९
श्री तारादेवी परियार	वडा सदस्य वडा नं. १९
श्री भिम प्रसाद बाँस्तोला	**वडा सदस्य वडा नं. २०**
श्री मोती प्रसाद पौडेल	वडा सदस्य वडा नं. २०
श्री लक्ष्मी सुवेदी	वडा सदस्य वडा नं. २०
श्री सीता देवी वि.क.	**वडा सदस्य वडा नं. २१**
श्री नन्दलाल अधिकारी	वडा सदस्य वडा नं. २१
श्री रामबहादुर गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. २१
श्री अम्बिका थापा	वडा सदस्य वडा नं. २१
श्री ओमकुमारी गरुङ्ग	**वडा सदस्य वडा नं. २२**
श्री सीता बि.क.	वडा सदस्य वडा नं. २२
श्री चेतभक्त शर्मा वराल	वडा सदस्य वडा नं. २२
श्री मातृका प्रसाद वराल	वडा सदस्य वडा नं. २२

श्री दुर्गाबहादुर घले	वडा सदस्य वडा नं. २३
श्री भरतराज भण्डारी	वडा सदस्य वडा नं. २३
श्री गिता भट्टराई क्षेत्री	वडा सदस्य वडा नं. २३
श्री ऐन कुमारी सुनार	वडा सदस्य वडा नं. २३
श्री अग्निधर त्रिपाठी	वडा सदस्य वडा नं. २४
श्री सोमनाथ भट्टराई	वडा सदस्य वडा नं. २४
श्री मिना नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. २४
श्री तारा वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. २५
श्री लक्ष्मी अधिकारी	वडा सदस्य वडा नं. २५
श्री दलबहादुर कुवँर	वडा सदस्य वडा नं. २५
श्री जितबहादुर कार्की	वडा सदस्य वडा नं. २५
श्री रामकृष्ण जि.सी.	वडा सदस्य वडा नं. २६
श्री खड्कबहादुर रानाभाट	वडा सदस्य वडा नं. २६
श्री मुरली थापा	वडा सदस्य वडा नं. २६
श्री सर्मिला वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. २६
श्री शेखरनाथ लामिछाने	वडा सदस्य वडा नं. २७
श्री प्रेम प्रसाद वराल	वडा सदस्य वडा नं. २७
श्री बुद्धिमायाँ रिजाल	वडा सदस्य वडा न. २७
श्री सरस्वती सार्की	वडा सदस्य वडा नं. २७
श्री विष्णु प्रसाद तिवारी	वडा सदस्य वडा नं. २८
श्री अम्बिका वुढाथोकी	वडा सदस्य वडा नं. २८
श्री कल्पना परियार	वडा सदस्य वडा नं. २८
श्री वैनबहादुर क्षेत्री	वडा सदस्य वडा नं. २८

श्री थलबहादुर पांडे थापामगर	**वडा सदस्य वडा नं. २९**
श्री हेमबहादुर बानियाँ	वडा सदस्य वडा नं. २९
श्री निर्मला पौडेल	वडा सदस्य वडा नं. २९
श्री मनकुमारी सुनार	वडा सदस्य वडा नं. २९
श्री सोमलाल कडेल	**वडा सदस्य वडा नं. ३०**
श्री चोला पसाद वराल	वडा सदस्य वडा नं. ३०
श्री रमा नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. ३०
श्री शारदा वाँस्तोला	वडा सदस्य वडा नं. ३०
श्री साबित्री भण्डारी	**वडा सदस्य वडा नं. ३१**
श्री विष्णु बहादुर भुजेल	वडा सदस्य वडा नं. ३१
श्री विष्णु सुनार	वडा सदस्य वडा नं. ३१
श्री पूर्णाखर पाण्डे	वडा सदस्य वडा नं. ३१
श्री धर्मबहादुर वस्नेत	**वडा सदस्य वडा नं. ३२**
श्री विष्णु प्रसाद तिवारी	वडा सदस्य वडा नं. ३२
श्री सुनमायाँ नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. ३२
श्री विष्णुमायाँ धमला	वडा सदस्य वडा नं. ३२
श्री दिपक लामिछाने	**वडा सदस्य वडा नं. ३३**
श्री लिलबहादुर श्रेष्ठ	वडा सदस्य वडा नं. ३३
श्री शान्तिदेवी आचार्य	वडा सदस्य वडा नं. ३३
श्री शोभा सार्की	वडा सदस्य वडा नं. ३३

आज मिति २०७८ साल आषाढ १० गतेका दिन २०७८ साल असार ९ गतेदेखि शुरु भएको पोखरा महानगरपालिकाको **नवौं नगरसभा** नगर प्रमुख श्रीमान बहादुर जि.सी.ज्यूको अध्यक्षतामा पोखरा सभागृहको सभाकक्षमा बस्यो । उपस्थिति र निर्णयहरु तपसिल बमोजिम छ ।

समुपस्थिति :

प्रमुख अतिथि माननीय श्री कृष्णचन्द्र नेपाली पोखरेल मुख्य मन्त्री गण्डकी प्रदेश

उपस्थिति :

सभा अध्यक्ष	श्री	मानबहादुर जि.सी.	प्रमुख/अध्यक्ष
उपाध्यक्ष	श्री	मञ्जुदेवी गुरुङ्ग	उप-प्रमुख
सचिव	श्री	महेश बराल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत (सचिव)
सदस्य	श्री	शारदा पराजुली	वडा अध्यक्ष वडा नं. १
सदस्य	श्री	रामेश्वर मल्ल	वडा अध्यक्ष वडा नं. २
सदस्य	श्री	रविन्द्र बहादुर प्रजु	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३
सदस्य	श्री	शंकर प्रसाद वाँस्तोला	वडा अध्यक्ष वडा नं. ४
सदस्य	श्री	धनबहादुर नेपाली	वडा अध्यक्ष वडा नं. ५
सदस्य	श्री	जगतबहादुर पाहारी	वडा अध्यक्ष वडा नं. ६
सदस्य	श्री	रामचन्द्र वराल	वडा अध्यक्ष वडा नं. ७
सदस्य	श्री	रुद्रनाथ वराल	वडा अध्यक्ष वडा नं. ८
सदस्य	श्री	रामराज लामिछाने	वडा अध्यक्ष वडा नं. ९
सदस्य	श्री	राजकुमार गरुङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. १०
सदस्य	श्री	मोहन प्रसाद वाँस्तोला	वडा अध्यक्ष वडा नं. ११
सदस्य	श्री	रामबहादुर कार्की	वडा अध्यक्ष वडा नं. १२
सदस्य	श्री	लेखबहादुर तामाङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. १३
सदस्य	श्री	प्रेमबहादुर कार्की	वडा अध्यक्ष वडा नं. १४
सदस्य	श्री	प्रकाश पौडेल	वडा अध्यक्ष वडा नं. १५

सदस्य श्री जिवन प्रसाद आचार्य	वडा अध्यक्ष वडा नं. १६	
सदस्य श्री तिर्थराज अधिकारी	वडा अध्यक्ष वडा नं. १७	
सदस्य श्री रणबहादुर थापा	वडा अध्यक्ष वडा नं. १८	
सदस्य श्री शोभामोहन पौडेल	वडा अध्यक्ष वडा नं. १९	
सदस्य श्री सिमबहादुर गुरुङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. २०	
सदस्य श्री खगराज आचार्य	वडा अध्यक्ष वडा नं. २१	
सदस्य श्री मित्रलाल वराल	वडा अध्यक्ष वडा नं. २२	
सदस्य श्री विष्णु प्रसाद परांजुली	वडा अध्यक्ष वडा नं. २३	
सदस्य श्री ओम प्रसाद सुवेदी	वडा अध्यक्ष वडा नं. २४	
सदस्य श्री शोभाकर तिमिल्सीना	वडा अध्यक्ष वडा नं. २५	
सदस्य श्री नारायण प्रसाद वराल	वडा अध्यक्ष वडा नं. २६	
सदस्य श्री पूर्णकुमार गुरुङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. २७	
सदस्य श्री निर्मल दियाली	वडा अध्यक्ष वडा नं. २८	
सदस्य श्री चेतबहादुर गुरुङ्ग	वडा अध्यक्ष वडा नं. २९	
सदस्य श्री श्रीराम पोखरेल	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३०	
सदस्य श्री कमल बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३१	
सदस्य श्री अक्कल बहादुर कार्की	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३२	
सदस्य श्री शिव प्रसाद आचार्य	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३३	
सदस्य श्री पुष्पा घले पाहारी	नगर कार्यपालिका सदस्य	
सदस्य श्री बुधराज भुजेल (भिमसेन)	नगर कार्यपालिका सदस्य	
सदस्य श्री ओम प्रसाद गौचन	नगर कार्यपालिका सदस्य	

श्री सरला नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. १८
श्री हरी प्रसाद लम्साल	वडा सदस्य वडा नं. १८
श्री ज्ञानबहादुर थापा	वडा सदस्य वडा नं. १८
श्री कोमल प्रसाद बाँस्तोला	**वडा सदस्य वडा नं. १९**
श्री कृष्ण प्रसाद गौतम	वडा सदस्य वडा नं. १९
श्री कोपीला के.सी.	वडा सदस्य वडा नं. १९
श्री तारादेवी परियार	वडा सदस्य वडा नं. १९
श्री भिम प्रसाद बाँस्तोला	**वडा सदस्य वडा नं. २०**
श्री मोती प्रसाद पौडेल	वडा सदस्य वडा नं. २०
श्री लक्ष्मी सुवेदी	वडा सदस्य वडा नं. २०
श्री सीता देवी वि.क.	**वडा सदस्य वडा नं. २१**
श्री नन्दलाल अधिकारी	वडा सदस्य वडा नं. २१
श्री रामबहादुर गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. २१
श्री अम्बिका थापा	वडा सदस्य वडा नं. २१
श्री ओमकुमारी गरुङ्ग	**वडा सदस्य वडा नं. २२**
श्री सीता बि.क.	वडा सदस्य वडा नं. २२
श्री चेतभक्त शर्मा वराल	वडा सदस्य वडा नं. २२
श्री मातृका प्रसाद वराल	वडा सदस्य वडा नं. २२

सदस्य श्री राधिका शाही योगी	नगर कार्यपालिका सदस्य
सदस्य श्री मनवुजा वि.क.	नगर कार्यपालिका सदस्य
सदस्य श्री सन्तुदेवी सुवेदी	नगर कार्यपालिका सदस्य
सदस्य श्री चतुरे वि.क.	नगर कार्यपालिका सदस्य
श्री प्रेमकुमारी शाही	**वडा सदस्य वडा नं. १**
श्री प्रेमदेवी परियार	वडा सदस्य वडा नं. १
श्री रुद्र प्रसाद च्वाई	वडा सदस्य वडा नं. १
श्री शहारा प्रधान	वडा सदस्य वडा नं. १
श्री गोमा सुवेदी	**वडा सदस्य वडा नं. २**
श्री सुनिता वि.क.सुनार	वडा सदस्य वडा नं. २
श्री गौतम विजूक्छे	वडा सदस्य वडा नं. २
श्री प्रमोद पराजुली	वडा सदस्य वडा नं. २
श्री रबिन कायस्थ	**वडा सदस्य वडा नं. ३**
श्री लक्ष्मी पराजुली	वडा सदस्य वडा नं. ३
श्री साबित्री परियार	वडा सदस्य वडा नं. ३
श्री जितेन्द्र कायस्थ	वडा सदस्य वडा नं. ३
श्री पुष्कर बहादुर श्रेष्ठ	**वडा सदस्य वडा नं. ४**
श्री सरिता पराजुली	वडा सदस्य वडा नं. ४
श्री विष्णुमयाँ परियार	वडा सदस्य वडा नं. ४
श्री सुवर्ण के.सी.	वडा सदस्य वडा नं. ४
श्री अन्जु के.सी.	**वडा सदस्य वडा नं. ५**
श्री उज्वल खत्री	वडा सदस्य वडा नं. ५
श्री पुष्पराज वराल	वडा सदस्य वडा नं. ५
श्री हरिमायाँ वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. ५

श्री सीता बाँस्तोला	**वडा सदस्य वडा नं. १२**
श्री विष्णु वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. १२
श्री निर्मलबहादुर थापा	वडा सदस्य वडा नं. १२
श्री देशभक्त के.सी.	वडा सदस्य वडा नं. १२
श्री कृष्ण कुमारी गुरुङ्ग	**वडा सदस्य वडा नं. १३**
श्री कमला वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. १३
श्री रहिमुल्लाह मियाँ	वडा सदस्य वडा नं. १३
श्री टंक भट्टराई	वडा सदस्य वडा नं. १३
श्री जितेन्द्र जगं थापा	**वडा सदस्य वडा नं. १४**
श्री सुनकमली वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. १४
श्री ढोल बहादुर गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. १४
श्री तोरण बहादुर बानियाँ	**वडा सदस्य वडा नं. १५**
श्री रुकबहादुर गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. १५
श्री पार्वती कार्की	वडा सदस्य वडा नं. १५
श्री मन्दीरा परियार	वडा सदस्य वडा नं. १५
श्री मेहरमान थापा	**वडा सदस्य वडा नं. १६**
श्री गुमादेवी अधिकारी गौतम	वडा सदस्य वडा नं. १६
श्री विष्णु नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. १६
श्री राजेश गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. १६
श्री वैकुन्ठ भण्डारी	**वडा सदस्य वडा नं. १७**
श्री शान्तदेवी गुरुङ्ग	वडा सदस्य वडा नं. १७
श्री तारा परियार	वडा सदस्य वडा नं. १७

श्री दुर्गाबहादुर घले	वडा सदस्य वडा नं. २३
श्री भरतराज भण्डारी	वडा सदस्य वडा नं. २३
श्री गिता भट्टराई क्षेत्री	वडा सदस्य वडा नं. २३
श्री ऐन कुमारी सुनार	वडा सदस्य वडा नं. २३
श्री अग्निधर त्रिपाठी	**वडा सदस्य वडा नं. २४**
श्री सोमनाथ भट्टराई	वडा सदस्य वडा नं. २४
श्री मिना नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. २४
श्री तारा वि.क.	**वडा सदस्य वडा नं. २५**
श्री लक्ष्मी अधिकारी	वडा सदस्य वडा नं. २५
श्री दलबहादुर कुवँर	वडा सदस्य वडा नं. २५
श्री जितबहादुर कार्की	वडा सदस्य वडा नं. २५
श्री रामकृष्ण जि.सी.	**वडा सदस्य वडा नं. २६**
श्री खड्कबहादुर रानाभाट	वडा सदस्य वडा नं. २६
श्री मुरली थापा	वडा सदस्य वडा नं. २६
श्री सर्मिला वि.क.	वडा सदस्य वडा नं. २६
श्री शेखरनाथ लामिछाने	**वडा सदस्य वडा नं. २७**
श्री प्रेम प्रसाद बराल	वडा सदस्य वडा नं. २७
श्री वुद्धिमायाँ रिजाल	वडा सदस्य वडा नं. २७
श्री सरस्वती सार्की	वडा सदस्य वडा नं. २७
श्री विष्णु प्रसाद तिवारी	**वडा सदस्य वडा नं. २८**
श्री अम्बिका वुढाथोकी	वडा सदस्य वडा नं. २८
श्री कल्पना परियार	वडा सदस्य वडा नं. २८
श्री वैनबहादुर क्षेत्री	वडा सदस्य वडा नं. २८

श्री थलबहादुर पांडे थापामगर	**वडा सदस्य वडा नं. २९**
श्री हेमबहादुर वानियाँ	वडा सदस्य वडा नं. २९
श्री निर्मला पौडेल	वडा सदस्य वडा नं. २९
श्री मनकुमारी सुनार	वडा सदस्य वडा नं. २९
श्री सोमलाल कडेल	**वडा सदस्य वडा नं. ३०**
श्री चोला पसाद वराल	वडा सदस्य वडा नं. ३०
श्री रमा नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. ३०
श्री शारदा वाँस्तोला	वडा सदस्य वडा नं. ३०
श्री साबित्री भण्डारी	**वडा सदस्य वडा नं. ३१**
श्री विष्णु बहादुर भुजेल	वडा सदस्य वडा नं. ३१
श्री विष्णु सुनार	वडा सदस्य वडा नं. ३१
श्री पूर्णाखर पाण्डे	वडा सदस्य वडा नं. ३१
श्री धर्मबहादुर वस्नेत	**वडा सदस्य वडा नं. ३२**
श्री विष्णु प्रसाद तिवारी	वडा सदस्य वडा नं. ३२
श्री सुनमायाँ नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. ३२
श्री विष्णुमायाँ धमला	वडा सदस्य वडा नं. ३२
श्री दिपक लामिछाने	**वडा सदस्य वडा नं. ३३**
श्री लिलबहादुर श्रेष्ठ	वडा सदस्य वडा नं. ३३
श्री शान्तिदेवी आचार्य	वडा सदस्य वडा नं. ३३
श्री शोभा सार्की	वडा सदस्य वडा नं. ३३

नवौं नगर सभाका निर्णयहरु (मिति २०७८।३।९–११)

१.पोखरा महानगरपालिकाका प्रमुखबाट नगर सभामा प्रस्तुत भएको पोखरा महानगरपालिकाको आ.व. २०७८।०७९ को नीति तथा कार्यक्रम सभामा छलफल भै सुझाव सहित सर्वसम्मतिले स्वीकृत गरियो ।

२. पोखरा महानगरपालिकाका लेखा समितिका संयोजक श्री पुर्णबहादुर गुरुङ्गबाट लेखा समितिको प्रतिबेदन प्रस्तुत गर्नुभयो र प्रतिबेदनमा औंल्याईएका सुझाबहरु माथि सभामा छलफल भै प्रस्तुत सुझाब आगामी दिनमा अनुसरण गर्ने निर्णय गरियो ।

३. पोखरा महानगरपालिकाका उप-प्रमुख श्री मञ्जुदेबी गुरुङ्गबाट पोखरा महानगरपालिकाको आ.व. २०७८।०७९ को आर्थिक विधेयक सभामा प्रस्तुत भएकोमा विस्तृत छलफल भै सर्वसम्मतिबाट स्वीकृत गरियो । आर्थिक विध्येयक अनुसूची १ मा संलग्न छ ।

४. पोखरा महानगरपालिकाका उप-प्रमुख श्री मञ्जुदेबी गुरुङ्गबाट पोखरा महानगरपालिकाको आ.व. २०७८।०७९ को विनियोजन विधेयक सभामा प्रस्तुत भएकोमा उक्त विधेयक सर्वसम्मतिबाट स्वीकृत गरियो । विनियोजन विध्येयक अनुसूची २ मा संलग्न छ ।

५. पोखरा महानगरपालिकाका उप-प्रमुख श्री मञ्जुदेबी गुरुङ्गबाट सभामा प्रस्तुत भएको पोखरा महानगरपालिकाको आ.व. २०७८।०७९ को बजेट तथा कार्यक्रम सभामा विस्तृत छलफल भै सर्वसम्मतिबाट स्वीकृत गरियो । आयव्ययको संक्षिप्त विवरण अनुसूची ३ र ४ मा संलग्न छ ।

६. पोखरा महानगरपालिकाका उप-प्रमुख श्री मञ्जुदेबी गुरुङ्गबाट सभामा पेश भएको चालु आ.व. मा भएको अनुसूची ५ बमोजिमको रकमान्तर विवरण अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

७. पोखरा महानगरपालिकाको वडा नं १० को रामघाट क्षेत्रमा निर्माण हुने विधुतीय शवदाहगृहको निर्माण कार्य विवादका कारण हालसम्म पनि अघि बढ्न नसकेको देखिएकाले महानगरबाट तत्काल प्रभावकारी पहल गरी निर्माण कार्य अघि बढाउने वातावरण बनाउन कार्यपालिकालाई निर्देशन दिने ।

८. पोखरा महानगरपालिकाका लेखनाथ क्षेत्रका ७ सात ताल र फेवातालको मापदण्डको सम्बन्धमा विज्ञबाट आवश्यक अध्ययन पुरा भै प्रतिबेदनहरु प्राप्त भैसकेकाले आवश्यक प्रकिया अपनाई उपयुक्त मापदण्ड निर्धारण गर्न कार्यपालिकालाई अधिकार प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

९. नगर सभामा प्रस्तुत पोखरा महानगरपालिकाको आ.व. २०७६/०७७ को जिन्सी निरीक्षण प्रतिबेदन, अनुगमन समितिको प्रतिबेदन र आ.व. २०७६/०७७ को लेखा परीक्षण प्रतिबेदन माथि सामान्य छलफल कोभिडको कारणले सभा छोटो गर्ने बाध्यताले गर्दा उक्त विषयहरु कार्यपालिका तथा सम्बन्धित समितिमा छलफल गर्ने गरी जिम्मेवारी सुम्पने निर्णय गरियो ।

१०. चालु आ.व. मा ठेक्का बन्दोबस्त भै संचालनमा रहेका विकास निर्माणका आयोजनाहरु सम्मानित अदालतको आदेश बमोजिम म्याद थप गर्नुपर्ने संम्भावना भएका आयोजनाहरुको नेपाल सरकारले स्वीकृत गर्ने नीति बमोजिम म्याद थप गर्ने । यस्ता आयोजनामा सिर्जना हुने दायित्व नगर कार्यपालिकाले तोकेको शिर्षकबाट भुक्तानी गर्ने अधिकार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई प्रदान गर्ने ।

११. पोखरा महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालयहरुमा स्थायी, अस्थायी, करार र सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई मासिक रु. [illegible] का दरले स्थानीय प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

१२. वडा न.३२ मा रहेको कोभिडका कारण मृत्यु भएका मानिसको शव व्यवस्थापन गर्ने स्थान उपलब्ध गराउन आ-आफ्नो स्थानबाट भूमिका खेल्नु हुने व्यक्तीहरुलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्ने निर्णय गरियो । साथै सो क्षेत्रलाई पार्कको रुपमा विकास गर्न नगर कार्यपालिकालाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

१३. यस महानगरपालिकाबाट संचालित गण्डकी बहुप्राविधिक शिक्षालय संचालन भएको दोश्रो वर्ष दोश्रो ब्याचको अध्यापन संचालन हुन गईरहेको हूंदा थप शिक्षक आवश्यक भएकाले देहाय बमोजिमको दरबन्दी संरचना स्वीकृत गर्ने ।

सि. नं.	पद	संख्या	शैक्षिक योग्यता	गर्नुपर्ने काम
१	निर्देशक	१	स्नातकोत्तर	
२	वरिष्ठ प्रशिक्षक अधिकृत स्तर सातौं	२	स्नातकोत्तर भौतिक शास्त्र	
३	वरिष्ठ प्रशिक्षक अधिकृत स्तर सातौं	१	स्नातकोत्तर रसायन शास्त्र	
४	वरिष्ठ प्रशिक्षक अधिकृत स्तर सातौं	१	स्नातकोत्तर गणित	
५	प्रशिक्षक अधिकृत स्तर छैटौं	३	स्नातक सिभिल इन्जिनियरिङ्ग	
६	प्रशिक्षक अधिकृत स्तर छैटौं	२	स्नातक अटोमोवाईल/मेकानिकल इन्जिनियरिङ्ग	
७	प्रशिक्षक अधिकृत स्तर छैटौं	१	स्नातक ईलेक्ट्रोनिक्स, ईलेक्ट्रीकल, कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग	
८	प्रशिक्षक अधिकृत स्तर छैटौं	१	स्नातक जियोमेटिक्स इन्जिनियरिङ्ग	
९	ल्याव असिस्टेण्ट सहायक पाँचौं	२	प्रविणता पत्र तह विज्ञान	
१०	असिस्टेण्ट सहायक पाँचौं	२	डिप्लोमा ईन सिभिल ईन्जिनियर/ अटोमोवाईल ईन्जिनियरिङ्ग	
११	सहायक कम्प्युटर अपरेटर चौथो तह	२	प्लस टु उत्तिर्ण गरि ६ महिना कम्प्युटर तालिम	
१२	कार्यालय सहायक पाँचौ तह	१	प्लस टु वा सो सरह उत्तिर्ण	
१३	कार्यालय सहयोगी	२	साधारण लेखपढ	

शर्तहरु

१.उल्लेखित दरबन्दी गण्डकी बहुप्राविधिक शिक्षालय ऐन, २०७६ मा जे सुकै लेखिएको भएता पनि प्रदेश लोकसेवा आयोगबाट पदपुर्ती गरिने र सो नभएसम्म प्रतिस्पर्धाका आधारमा सेवा करारमा लिन सकिने ।

२. उक्त शिक्षालयमा पदपुर्ती गर्दा महानगरपालिकालाई दीर्घकालिन दायीत्व नपर्ने गरी शिक्षालयको आवश्यकताको आधारमा पदपुर्ती गर्न सक्ने ।

आ.व. २०७८/०७९ को नीती तथा कार्यक्रम

नगर सभासदज्यूहरु,

राष्ट्रसेवक कर्मचारी एवं पत्रकार मित्र,

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु ।

- पोखरा महानगरपालिकाको नगर प्रमुखको रुपमा यस महानगरको नवौं नगर सभामा पाँचौं वर्षको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न यहाँहरुको बीचमा उभिँदा आफूलाई गौरव महसुस गरिरहेको छु ।
- राष्ट्रियता, लोकतन्त्र, गणतन्त्र र जनजीविका प्राप्तिको आन्दोलनका विभिन्न कालखण्डमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै घाइतेहरुको स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । सहिदको सपना र मार्ग दर्शन अनुरुपको विकासलाई सार्थक तुल्याउने यात्रामा हामी सबैलाई प्रेरणा मिल्ने अपेक्षा यस घडीमा गर्न चाहन्छु ।
- विश्व अहिले कोरोना भाइरसको दोस्रो लहरबाट आक्रान्त छ । विगत एक वर्षमा कोरोनाको पहिलो र दोस्रो लहरले विश्वमा ३५ लाख भन्दा बढी मानिसको मृत्यु भइसकेको छ । नेपालमा पनि ८ हजार भन्दा बढीको ज्यान गइसकेको छ भने २०७८/०३/०७ गते सम्म पोखरामा ६ सय ७२ ले ज्यान गुमाइ सक्नुभएको छ भने त्यसमा पोखरा महानगरवासी ३ सय ३५ जनाको निधन भएको छ भने बाँकी अन्य जिल्लाका नागरिकको पोखरामा उपचारका क्रममा ज्यान गएको छ । कोरोना भाइरसको कारणले ज्यान गुमाउने दाजुभाइ दिदी बहिनीप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै संक्रमति भई उपचाररत नगरबासी, सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाइ दिदीबहिनी लगायत सबैको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।
- कोरोना भाइरसबाट पोखरा महानगरलाई सुरक्षित राख्न महानगरको क्षमताले भ्याएसम्म प्रयास गरिरहेको छ ।
- महानगरवासीले पनि नगरलाई सुरक्षित राख्न आफ्नो तर्फबाट भूमिका निर्वाह गर्न आह्वान गर्दछु । साथै कोरोना रोकथाम, उपचार र नियन्त्रणमा महानगरलाई साथ दिनुहुने सबैमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । अग्रपंक्तीमा रहेर स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने सम्पूर्ण स्वास्थ्यकर्मीप्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
- संघीयता कार्यान्वयनपछि तथा स्थानीय तहहरुको स्थापना भएपछिको पहिलो जनप्रतिनिधिहरुको टिमको तर्फबाट हामी हाम्रो कार्यकालको अन्तिम नीति तथा कार्यक्रम तथा वार्षिक बजेट तर्जुमाको क्रममा रहेकोले, यस अवसरमा हामीले जनतासँग गरेका बाचाहरु के कति पूरा गर्न सक्यौं तथा कति प्रतिबद्धताहरु अधुरा रहने अवस्था भयो भन्ने समेत विषयमा समिक्षात्मक विवरणको साथ उपस्थित भएको छु ।
- विगतका अनुभवहरुबाट सिक्दै महानगरपालिकाले दीर्घकालीन दृष्टि [illegible] रहेर यस वर्षको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेका छौं ।
- विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड १९ संक्रमण[illegible] मानव समुदायको आवश्यकता र प्राथामिकतालाई नै बदलिदिएको छ । [illegible] थप समय लाग्न सक्ने हुनाले यसका असरहरुलाई न्यूनीकरण [illegible] रणनीति

अवलम्बन गर्नुपर्ने देखिएकाले हाम्रा विकासका लक्ष्य तथा प्राथमिकताहरुलाई समेत पुर्नपरिभाषित गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ ।

- यस महामारी पश्चात भएको लकडाउनले समग्र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा नै प्रतिकुल प्रभाव पारेको हामी सबैलाइ थाहा नै छ ।
- महानगरका सबै आर्थिक गविविधिहरु ठप्प भएका छन् जसले गर्दा महानगरपालिकाको आन्तरिक राजश्व संकलन, विकासका कार्यक्रमहरु र नियमित सेवा प्रवाहमा प्रतिकुल असर परेको छ । महानगरपालिका भित्र रोजगारी, आय आर्जन र जीविको पार्जनका अवसरहरु निकै नै नराम्रोसँग प्रभावित भइरहेको यो अवस्थामा विकास निर्माणका प्राथमिकता र योजना मुताविकका क्रियाकलापहरु सञ्चालनमा समेत निकै प्रतिकुलता सिर्जना भएको छ ।
- यसर्थ विषम परिस्थितिको सामाना गर्दै यस महामारीका सम्भावित असरहरुलाई न्यूनीकरण गर्न र महानगरवासीहरुको जीवन रक्षा गर्दै विकास गतिविधिहरुलाई निरन्तरता दिने गरी योजना बनाउनु आजको आवश्यकता हो ।
- अब म, विगत चार वर्षमा पोखरा महानगरपालिकाले लिएका नीति कार्यान्वयनको अवस्था विश्लेषण गर्ने अनुमति चाहन्छु :

१) चार वर्षको अवधिमा वडा तथा महानगरपालिका स्तरका २६८ सडक ढलान योजना, ८२१ सडक कालोपत्रे एवं मर्मतका योजना, २९१ सडक ग्राभेल तथा स्तर उन्नतिका योजना र ४१ वटा नयाँ ट्र्याकका योजना सम्पन्न भएका छन् । जस अनुसार अहिलेसम्म २३१ किमी सडक ग्राभेल, १३७ किमी सडक कालोपत्रे, ८३ किमी साना तथा मझौला सडक ढलान, ३७ किमी सडक मर्मत एवं स्तर उन्नति कार्य सम्पन्न भएको छ । मुख्य सहरी सडकहरुको स्तरोन्नति गर्ने क्रममा पोखरा महानगरपालिका, सडक विभाग र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा रु.४० करोड लागतमा २२ किमी सडक अस्फाल्ट कंक्रिट गर्ने काम धमाधम भइरहेको छ । विजयपुर बेगनास सडक खण्डमा १४ किमी सडक अस्फाल्ट हुने गरी निर्माण भइरहेको छ । प्राविधिक कारणले रोकिएको मेयर नमुना सडक निर्माण अन्तर्गत पोखरा वडा नं. १७ को बिरौटादेखि तीनकुनेसम्म (आरटिओ) सडक निर्माण भइरहेको छ भने वडा नम्बर १० को राममार्ग सडक निर्माण कार्य भएको छ ।

२) योजना तर्जुमा गर्दा बजेटले कार्यक्रम माग्ने भन्दा कार्यक्रमले बजेटको माग गर्ने परिपाटी बसाउन प्रस्तावित योजनाको लागत स्टिमेट गरी सो आधारमा योजना तथा बजेट प्रस्ताव गर्ने पद्धतिको थालनी गरियो । यसलाई सहयोग पुग्ने गरी तीन वर्षीय महानगर आवधिक योजनाको मस्यौदा तयार गरिएको छ । हरेक वडाहरुमा इन्जिनियर एवं जुनियर इन्जिनियरहरु व्यवस्थापन गरी योजना, घरनक्सा, राजश्व तथा वडा स्तरीय योजनाको भुक्तानी वडाबाट हुने गरी व्यवस्था मिलाइएको छ । साविकमा कायम भएको विभिन्न किसिमका मापदण्डलाई विज्ञ सम्मिलित समितिहरु बनाएर समितिको सिफारिस बमोजिम समयानुकूल मापदण्ड परिमार्जन गरिएको छ ।

३) नदी तथा खोलाक्षेत्रको जमीन कटान, पहिरो नियन्त्रण लगायतका २५ योजना सञ्चालन (सुइखेत खोला नदी कटान, सेती खोला, फिर्के खोला पहिरो नियन्त्रण, काली खोला लगायत नदी नियन्त्रण) का योजना सम्पन्न भएका छन ।

४) वडा नं. २,७, ११, १२, १९, २२, २८, २९, ३०, ३२ मा नयाँ भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ भने केही निर्माण कार्य सम्पन्न हुने चरणमा रहेको छ । वडा नं. ३, ४, ९, [illegible], १५, २४ र ३३ को भवन मर्मत

गरिएको छ भने वडा नं. ५, ६, ८, ९, १४, १७ २०, १८, २६,२७, र ३१ मा नयाँ कार्यालय बन्ने गरी प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ । यी भवन निर्माण सकिएपछि नागरिकहरुले वडा स्तरबाटै सहज रुपमा सेवा पाउने छन् भन्ने विश्वास छ ।

५) ६५ वटा आमा समूहका भवन निर्माण एंव मर्मत सहयोग, २४ स्थानमा दाह संस्कार स्थल तथा घाट निर्माण गरिएको छ भने १०४ वटा सामुदायिक भवन निर्माण तथा मर्मतका लागि सहयोग गरिएको छ । संघ सरकारको सहयोगमा पोखरा १० मा विद्युतीय शवदाह गृह निर्माणको क्रममा आएको समस्या समाधानको पहल भइरहेको छ ।

६) विगत लामो समयदेखि समस्याको रुपमा रहेको पालिखेचोक क्षेत्रलाई फराकिलो पारी सौन्दर्यकरण गरिएको छ । पृथ्वीचोक, अमरसिंहचोक, जिरो किमी, बिरौटाचोक, हरिचोक र मुस्ताङचोकका आइल्यान्डलाई घटाई ट्राफिक व्यवस्थापनलाई चुस्त र सुन्दर बनाइएको छ ।

७) सराङकोटमा जग्गा व्यवस्थापन गरी राष्ट्रिय विभूति तथा सहिद पार्क निर्माण गरिएको छ । १७ ठाउँमा खुला क्षेत्र संरक्षण तथा पार्क निर्माणको अवधारणासँगै खुला व्यायामशाला पार्क, ड्यामसाइडमा माछापुच्छ्रे प्रतिबिम्ब पार्क, वडा नं. ३० मा विकल्प पार्क, जनता पार्क, वडा नं. २९ मा लेखनाथ भ्यू पार्क, भण्डारढिक व्यायामशाला पार्क, वडा नं. ५ मा बगैंचा बाटिका, लगायत ९१ ठाउँमा सानाठूला पार्क तथा खेल मैदान निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । एक वडा एक खेल मैदान अन्तर्गत २९ स्थानमा ब्याडमिन्टन र भलिबल कोर्ट निर्माण गर्नुका साथै पोखरा २० मौजामा हाइअल्टिच्युड खेल मैदान, वडा नं. १३ मा सेभेन ए साइड फुटबल मैदान निर्माणको काम अगाडि बढेको छ ।

८) फेवातालको दीर्घकालीन संरक्षणका लागि जलाधार क्षेत्रबाट बगेर आउने मुख्य ४ वटा खोलामा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा सिल्टेसन ड्याम निर्माण गरिएको (२८ करोड लागतमा) छ । गाइघाट, बंगालामुखी र खपौंदीमा खहरे खोलाले बगाएर ल्याएको माटोजन्य पदार्थ निकालेर तालको आकार बढाइएको छ ।

९) फेवातालसँगै बेगनासताल, रुपाताल, खास्टेताल, न्युरेनी, मैदी, दीपाङ, गुँदे तालको सिमांकन गर्नुका साथै तालहरुको विशेषता अनुसार सौन्दर्यकरण र दीर्घकालीन संरक्षणको योजना तयार पारिएको छ । साथै फेवाताल संरक्षणको योजनासहित अध्ययन प्रतिवेदन सम्माननीय प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीलाई बुझाइएको छ । सोही आधारमा फेवाताल संरक्षणको थप काम अघि बढेको छ । लामो समयदेखि बिना सीमांकन रोक्का राखिएका जग्गाहरु फुकुवा गर्न पहल सुरु भएको छ ।

१०) निर्माण सामग्रीको गुणस्तर कायम गर्नका लागि नयाँ बजारमा निर्माण सामग्री गुणस्तर मापन प्रयोगशाला स्थापना र सञ्चालन गरिएको छ ।

११) योजना तथा नीति निर्माणका कामहरुलाई पारदर्शी ढंगबाट सञ्चालन गर्नका लागि सहरी योजना आयोग गठन गरिएको छ । पोखरालाई खेलकुदको सहर बनाउने अभिप्रायका साथ महानगर खेलकुद विकास समिति गठन, पोखरा क्षेत्रको प्राज्ञिक उन्नयनका लागि पोखरा प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना र युवाहरुलाई स्व-उद्यमशिल बनाउनका लागि महानगर युवा परिषद् गठन गरी काम अघि बढेको छ ।

१२) साँघुरो भवनबाट काम चलाउनुपर्ने, ठाउँठाउँमा कार्यालय चहार्दा नागरिकहरुलाई हुने सास्ती निराकरण गर्दै एकीकृत सेवा दिनका लागि महानगरपालिकाका महाशाखाहरु एकै ठाउँमा राख्न वडा नं. ८ को पुरानो

दमकलको जग्गामा नयाँ भवन निर्माणको प्रक्रिया सुरु भएको छ । यसका लागि २२ करोड लागतमा बोलपत्र समेत आह्वान भइसकेको छ । साथै पोखरा १२ माटेपानीमा महानगरको प्रशासकीय भवन सहितको सचिवालय क्षेत्र निर्माण गर्न जग्गा प्राप्ति प्रक्रियासँगै निर्माणका लागि डिपिआर तयार हुँदैछ ।

१३) 'हामी बनाउँछौं, हाम्रो महानगर' कार्यक्रम सञ्चालन गरी भित्री तथा साना सडक र खानेपानी आयोजना निर्माणको काम अगाडि बढाइएको छ ।

स्थानीय उपभोक्तासँगको ५० प्रतिशत साझेदारीमा सञ्चालित कार्यक्रमबाट स्थानीय स्तरमा रोजगारी सिर्जना हुनुका साथै धुले सडक विस्थापनमा सहयोग पुगेको छ ।

१४) महानगरपालिकाको कार्यालयबाट सबै वडाहरुको केन्द्रसम्म जोड्ने २७ वटा पहुँच मार्ग (कनेक्टिङ) निर्माण धमाधम भैरहेको छ । प्राथमिकताका आधारमा पहिलो चरणको काम पूरा भैसकेको छ भने दोश्रो चरणको कार्य चलिरहेको छ । यसबाट विकटमा रहेका वडाहरु निकट आउने विश्वास छ । खासगरी सडक चक्ल्याउने, नाली र कल्भर्ट निर्माण, ग्राभेलिङ तथा कालोपत्रे गर्ने काम यो आयोजनाबाट भइरहेको छ ।

१५) ४३ वर्षदेखि बाटो चक्लाबन्दी गर्न नसकिएको पृथ्वी राजमार्गदेखि विजयपुर ब्यारेक सिमाना सम्मको सडकलाई फराकिलो बनाई १० मिटर कायम गरिएको छ । मोहरिया, लामस्वाँरा, स्याङखुदी आनन्दज्योति लप्सीडाँडा सडक निर्माणको पहिलो चरणको काम सम्पन्न भएको छ । पोखरा महानगरले रणनीतिक सडकका रुपमा अगाडि बढाएका सडकहरुमा बहुवर्षीय ठेक्का प्रक्रिया सकेर निर्माण चलिरहेको छ । चालु आर्थिक वर्षमा विजयपुर कालिका हुँदै बेगनास सडकलाई ३२ करोड लागतमा अस्फाल्ट गर्ने कार्य अगाडि बढाइएको छ भने बैदाम, पामे, घाँटछिनाहुँदै दमदमे, सिदाने र मणिपाल, मौजा सडक बहुवर्षीय ठेक्का सम्झौता गरेर काम थालिएको छ ।

१६) सिर्जनाचोकमा निर्माणहुँदै गरेको आकाशेपुल निर्माणको अन्तिम चरणमा पुगेको छ । चालु आ.वं. मा नै उक्त पुल निर्माण सकिएर प्रयोगमा आउने छ । यसले बढ्दै गरेको सडक दुर्घटना न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्नेछ ।

१७) ठेक्कामा लागेका १५ वटा मोटरेबल पुलहरु मध्ये घोरकुना मोटरेबल, भोटिखोला मोटरेबल पुल, स्यानी खोला पुल, बगादी खोला र स्याङखुदी खोलाको पुल सम्पन्न भएका छन् भने बाँकी पुलहरुको भूमिगत संरचना तयार भएको छ । थप ६ वटा ठूला पुलको निर्माण कार्य अगाडि बढाउनका लागि डिपिआर तयार गरिएको छ ।

१८) जनप्रतिनिधि निर्वाचित भएदेखि हालसम्म कुल ३२ वटा साना खोल्साहरुमा कल्भर्ट निर्माण सम्पन्न भएका छन् भने यस आवमा ७ वटा कल्भर्ट सम्पन्न हुने चरणमा रहेका छन् । यी आयोजनाहरु वडा स्तर र महानगर स्तरीय बजेटबाट कार्यान्वयनमा आएका हुन् ।

१९) उज्यालो पोखरा अभियान अन्तर्गत नेपाल विद्युत प्राधिकरणको सहकार्यमा १३ करोड लागतमा ८० किलोमिटर सडक बत्ती व्यवस्थापन कार्य अगाडि बढेको छ । पोखरा महानगरपालिकाले विद्युत शुल्क तिर्ने र व्यवस्थापन विद्युत प्राधिकरणले गर्ने गरी सम्झौता भई काम अगाडी बढेको छ ।

२०) वडा नं. ३, ४, ७, ८, ९, १०, १२, १८ र ३३ मा नयाँ सहरी स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गरी कर्मचारी व्यवस्थापन र संचालन गरिएको छ । हाल आयुर्वेद अस्पताल सहित ४६ वटा स्वास्थ्य चौकी, सहरी स्वास्थ्य केन्द्र मार्फत सेवा प्रवाह गरिरहेको छ । अर्मला, लामाचौर, राखी, बेगनासमा नयाँ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण गरिएको छ भने हेम्जा र कास्कीकोटमा नयाँ भवन निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।

२१) बढ्दो कोभिड संक्रमण र महामारीबाट नागरिकको सुरक्षाका लागि महानगरले आफ्नो छुट्टै कोभिड उपचार युनिट स्थापना गरेको छ । १५ शैड्याको शिशुवा अस्पतालमा विशेषज्ञ सेवासहित अहिले ५० शैड्या पुऱ्याइएको छ । छुट्टै कोभिड अस्पताल निर्माण सम्पन्न गरेर सञ्चालनमा ल्याइएको छ । यसबाट नागरिकहरुले सहज उपचार पाउने विश्वास लिइएको छ । यस बाहेक कोरोना रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि क्वारेन्टाइन र आइसोलेसन संचालन, पिसिआर स्वाव संकलन लगायतका कामलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

२२) महानगरको सहयोग तथा व्यवस्थापनमा ५ वटा एम्बुलेन्स संचालन गरिएको छ भने थप एक शव वाहन र एक एम्बुलेन्स खरिद कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । स्वास्थ्य संस्थाहरु मार्फत ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य शिविर संचालन निरन्तर गर्नुका साथै सरुवा रोग नियन्त्रणमा अग्रपंक्तिमा रही कार्य गरिरहेको छ । २८ वटा वडाहरुमा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना एवं व्यवस्थापन गरी वडास्तरमा नागरिकहरुलाई निशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ भने ६ वडामा मुख स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।

२३) समुदायस्तरमै महिलाहरुको विशेष स्वास्थ्य समस्या जस्तैः पाठेघर मुखको क्यान्सर, स्तन क्यान्सरको स्क्रिनिंग तथा उपचारको रेफर गर्ने गरिएको छ । निशुल्क औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्रीको नियमित आपूर्तिको सुनिश्चितता गरिएको छ ।

गर्भवती एवं सुत्केरी महिला तथा शिशुहरुको पोषण प्रवर्द्धन एवं खोप सेवाको नियमितता गरिएको छ । वडा स्तरमै बर्थिङ सेन्टर सन्चालन गरिएको छ । स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति हुने आमा तथा जन्मिने बच्चाको स्वास्थ्य रक्षाको लागि न्यानो कपडा एवं यातायात खर्चको व्यवस्था गरिएको छ ।

२४) महानगरभित्र सन्चालित ९० वटा सामुदायिक विद्यालय मर्मत गर्नुका साथै चीनको गोन्जाओ शहरको सहयोगमा वडा नं. २२ मा रहेको शुक्रराज बलभद्र माविमा अत्याधुनिक छात्रावास भवन निर्माण गरिएको छ ।

२५) संघ सरकारसँगको साझेदारीमा कुल ४० वटा विद्यालयहरुमा शौचालय निर्माण, १९ वटा विद्यालयहरुमा कम्प्युटर ल्याब निर्माण गरिएको छ भने १३ वटा विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, शीतलादेवी सामुदायिक विद्यालय, श्रीकृष्ण मावि र जनप्रकाश माविमा नमूना आइसिटी ल्याब निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । कालो पाटी विस्थापन कार्यक्रम अभियानकै रुपमा संचालन गरी धुलो मुक्त कक्षा कोठा अभियान सम्पन्न भएको छ ।

२६) संघ सरकारसँगको साझेदारीमा सबै सामुदायिक विद्यालयमा सुरक्षित सेनेटरी प्याड व्यवस्थापन गरिएको छ । इसिडी सन्चालन गरिएका विद्यालयमा शिक्षिका तथा सहयोगी कार्यकर्ताहरुलाई नेपाल सरकारले दिएको तलवमा महानगरले अतिरिक्त रकम थप गरिदिएको छ । २१३ शिक्षिका र सहयोगीहरु यसबाट लाभान्वित भएका छन् ।

२७) गण्डकी बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापना गरी डिप्लोमा इन सिभिल इन्जिनियरिङ र डिप्लोमा इन अटोमोवाइल इन्जिनियरिङको पढाई सुरु गरिएको छ । आगामी शैक्षिक सत्रदेखि थप ४ वटा विषयमा (एचए,फार्मेसी, जियोम्याटिक इन्जिनियरिङ र वन विज्ञान) पढाई थाल्ने गरी सिटिइभिटीसँग विषय थपको माग गरिएको छ । गण्डकी बहुप्राविधिक शिक्षालय मार्फत ११ वटा विषयमा निशुल्क तीन महिने तालिम सञ्चालन गरिएको र २२० जनालाई निशुल्क तालिम लिई स्वरोजगार बन्न सहयोग गरिएको छ । बहुप्राविधिक शिक्षालयको ल्याव, शैक्षिक तथा प्रशासकीय भवन निर्माणको लागि जग्गा खोजी गरी [illegible] अगाडी बढाइएको छ । पोखरा २९ खल्याँडमा ल्याब भवनको निर्माण सुरु भएको छ ।

२८) महानगरपालिकाले स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरी १ देखि ५ कक्षासम्म यसै शैक्षिक सत्रदेखि लागू गरेको छ। ६ देखि ८ कक्षासम्म आगामी शैक्षिक सत्रमा पाठ्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयनमा लगिने छ। १० वर्षे महानगर शैक्षिक योजना तयार गरी कार्यान्वयनको चरणमा छ।

२९) नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, संघ तथा प्रदेश कानुनले निर्देश गरे बमोजिम २५ वटा ऐन, १६ वटा नियमावली, २८ वटा कार्यविधि, २१ निर्देशिका गरीं ९० वटा ऐन कानुन निर्माण गरी कार्यान्वयनमा लगिएको छ।

३०) महानगरपालिकाको संगठन संरचना व्यवस्थित गर्न संगठनात्मक मानव संशाधन पदपूर्ति तालिका तयार गरी कर्मचारी व्यवस्थापन सोही अनुसार गर्न सुरुवात गरिएको छ। साथै कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका लागि छोटो अवधिका तालिमहरु सञ्चालन गरिएको छ।

३१) न्याय सम्पादनको जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई दिइएकोमा न्यायिक समिति गठन भई जिम्मेवारी अनुसार नियमित कार्य सम्पादन भइरहेको छ। वडा स्तरमा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरी मेलमिलाप कर्ता सूचीकृत गरिएको छ। जसले स्थानीय स्तरमा हुने सामान्य बेमेलका घटनाहरु समाधान भइरहेका छन्। साथै पोखराको न्यायिक इजलास र न्याय सम्पादनबारे अध्ययनका लागि देशभरबाट न्यायिक समिति र जनप्रतिनिधिहरु अध्ययनका लागि आउने क्रम बढेको छ।

३२)महिलाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरेर आर्थिक रुपमा सवल र सक्षम बनाउन उद्यमशिलताको विकास गराउने उद्देश्यले उपप्रमुखसँग महिला कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। यो कार्यक्रमबाट ३ सय ३५ जना महिला लाभान्वित भएका छन्। हिंसामा परेका महिलाहरुको सहायताको लागि निशुल्क कानुनी परामर्श सेवा प्रदान गर्नुका साथै महिला हिंसा न्यूनीकरणको लागि पुरुष ऐक्यवद्धता कार्यक्रम अभियानको रुपमा सञ्चालन गरी पुरुष समसचेतता कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।

३३) स्मार्टसिटी पूर्वाधार अन्तर्गत सबै वडा कार्यालयमा केन्द्रिकृत इन्टरनेट इन्ट्रानेट प्रणाली जडान गरी महानगर र वडाका सेवालाई प्रविधि मैत्री बनाउँदै लगिएको छ। मुख्य चोकहरुमा सिसिटिभी क्यामरा जडान गरिएको छ। व्यक्तिगत घटना दर्ता, घरनक्सा पेश एवं कर प्रणालीलाई सूचना प्रविधिको उपयोग गरी विद्युतीय पद्धतिमा लगिएको छ। पूराना कागजातहरुलाई (घरनक्सा तथा पञ्जीकरण) डिजिटल अभिलेखीकरण गरिएको छ। भण्डारढिकमा रहेको दीपशिखा पुस्तकालयमा आरएफआइडी जडान गरिएको छ।

३४) जनप्रतिनिधिले जिम्मेवारी सम्हालेपछिको पहिलो निर्णय अनुसार पोखरा महानगरपालिका भित्रका ज्येष्ठ नागरिकलाई नेपाल सरकारले दिएको सामाजिक सुरक्षा भत्तामा १० प्रतिशत थपेर वितरण गर्दै आएको छ। अपांगता भएकाहरुलाई नियमित परिचयपत्र वितरण गर्दै आएको छ।

३५) लेखनाथ साना सहरी, बेगनास, भरतपोखरी, माझठाना, सराङकोट, कास्कीकोट, अर्मला, पुरुन्चौर, काहूँ, निर्मलपोखरी लगायत ठाउँमा एक घर एक धारा अवधारणा अन्तर्गत ८५ खानेपानी आयोजना छनोट गरी कार्यान्वयनमा लगिएको छ।

३६) प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा महिला सुरक्षित आवासगृह सञ्चालन गरिएको छ। महानगरभित्रका ८९ जना सडक बालबालिकाको उद्धार गरी पुनर्स्थापना गरिएको छ।

३७) महानगरभित्र रहेका सहकारीहरुलाई व्यवस्थित गर्नका लागि छुट्टै सहकारी समिति गठन गरिएको छ । प्रत्येक सहकारीलाई उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानी बढाउन प्रेरित गरिएको छ ।

३८) कृषकहरुलाई सहज उपकरण प्रदान गर्न कष्टम हायरिङ सेन्टर स्थापना गरिएको छ । कृषक परिचय पत्र वितरण थालिएको छ । सहरी क्षेत्रमा कौशी खेतीतर्फ आकर्षण बढाइएको छ । अर्गानिक उत्पादनमा किसानलाई जोडिएको छ । उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रमलाई बढवा दिइएको छ । किसान र उपभोक्तालाई जोड्न ५ स्थानमा किसान बजार निर्माण र सञ्चालन गरिएको छ । पोखराको ब्रान्डको रुपमा रहेको जेठोबुढो धान, हेमजाको आलूको न्युनतम मूल्य निर्धारण गरी सहकारी मार्फत ब्रान्डिङ गर्ने काम सुरु भएको छ । मेयर प्रविधि मैत्री परियोजना सञ्चालन गरी किसानलाई आर्थिक सहयोग गरिएको छ भने पशु पन्छीको निशुल्क उपचारको व्यवस्था गरिएको छ ।

३९) हाल सञ्चालनमा रहेको ल्यान्डफिल साइटलाई विस्थापित गरी नयाँ ल्यान्डफिल साइटको खोजी गर्न समिति गठन गरिएको छ ।

सेन्ट्रल ट्रिटमेन्ट सुविधाबाट नेपालमै पहिलो पटक अस्पताल जन्य फोहोर मैलाको व्यवस्थापन निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा अगाडि बढाइएको छ ।

४०) सडकमा छोडिएका चौपायाका कारण दैनिक दुर्घटना बढिरहेको अवस्थामा छाडा चौपायालाई नियन्त्रण गर्नका लागि पोखरा १४ मा छाडा चौपाया व्यवस्थापन केन्द्र सञ्चालन गरिएको छ ।

४१) सार्वजनिक निजी साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत फेवा तालको स्रोत नदीमा बनेका सिल्टेसन ड्यामको मर्मत र थप पूर्वाधार निर्माण आयोजनाको सम्झौता भएको छ भने अन्य २ वटा आयोजना (पाताले छाँगो र सेती खोंच) सम्झौताको चरणमा रहेको छ । अन्य आयोजनाहरु सञ्चालनका लागि थप अध्ययन भइरहेको छ । यसबाट पोखरामा पर्यटकीय गन्तव्य थप हुनेछ भने आम्दानी समेत बढ्ने विश्वास लिइएको छ ।

४२) विश्वका विभिन्न देशका सहरहरुसँग भगिनी सम्बन्ध विस्तार गर्ने कार्य निरन्तर चलिरहेको छ । पोखराले अहिलेसम्म जापानको कोमागाने; चिनको लिन्जी, कुन्मिङ, गुञ्जाओ, छिन्चु, छुसोओ, नानिङ, युबिन, हाइकाउ, बेलायतको लन्डन बार्नेट तथा दक्षिण कोरियाको ग्यांबुक गु सँहर, फिलिपिन्सको सन फरनान्डोसँग पनि भगिनी सम्बन्ध कायम गरिसकेको छ । साथै नेपालको धरान र भरतपुरसँग पनि सिस्टर सिटी सम्बन्ध कायम भएको छ । भगिनी सम्बन्ध कायम भएका अन्तर्राष्ट्रिय सहरहरुबाट आवश्यक सहयोग नियमित प्राप्त भइरहेको छ ।

४३) शान्तिनगरचोकदेखि बुलौंदीसम्म रंगिन क्लस्टर अन्तर्गत सडक पेटी निर्माण गरिएको छ । पालिखेचोकदेखि महेन्द्रपुल, चिप्लेढुंगासम्म, केआइसिंहपुलेदेखि नदीपुरसम्म अपांगमैत्री फुटपाथ निर्माण गरिएको छ । ४ वर्षको समयमा साना तथा ठूला फुटपाथ निर्माणका ४१ योजना सञ्चालन भएका छन् ।

४४) चार वर्षको अवधिमा वडास्तर तथा महानगर स्तर गरी ५८ वटा [illegible] निर्माणका योजना सम्पन्न भएका छन् । हल्लनचोकमा व्यवस्थित शौंचालय [illegible]

४५) यस अवधिमा ७७ वटा साना ठूला गरी मठ, मन्दिरका योजना [illegible] शिव मन्दिर, पुम्दीभुम्दीकोटको विशाल शिव मन्दिर निर्माणमा [illegible] गरी ६० वटा चौतारा निर्माण र ३४ वटा चौतारा मर्मत गरिएको छ ।

४६) पोखरालाई कार्यक्षेत्र बनाई कार्यरत पत्रकारहरुको सामाजिक सुरक्षाको लागि पत्रकार महासंघ कास्कीसँगको सहकार्यमा पत्रकार कल्याणकारी कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। आगामी दिनमा मजदुर तथा श्रमिकहरुको सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम लागू गर्ने नीति लिइएको छ।

४७) गण्डकी प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र सञ्चालनको लागि वडा नम्बर १५, प्रदेश ट्राफिक प्रहरी कार्यालय स्थापनाको लागि वडा नम्बर ३०, वडा प्रहरी कार्यालय बैदामको भवन निर्माणको लागि वडा नम्बर ६ मा जग्गा व्यवस्थापन गरी संघ सरकारलाई सिफारिस गरेको छ। वडा नम्बर १ मा रहेको साइनो अस्पतालको जग्गामा मुटु उपचार केन्द्र बनाउने गरी पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानलाई, वडा नम्बर ३२ मा गण्डकी विश्वविद्यालय स्थापना र सञ्चालनको लागि गण्डकी विश्वविद्यालयलाई, वडा नम्बर २६ मा गण्डकी आयुर्वेद औषधालय स्थापनाको लागि, वडा नम्बर ३० मा मालपोत कार्यालय लेखनाथ र नापी कार्यालय लेखनाथको लागि, वडा नम्बर ३३ मा विद्युत प्राधिकरणको सब स्टेसन निर्माणको लागि, वडा नम्बर ३३ मा विद्याश्रम निर्माणको लागि, वडा नम्बर ३३ मा औद्योगिक क्षेत्र निर्माणको लागि जग्गा व्यवस्थापन गरी संघ सरकारलाई सिफारिस गरिएको छ।

४८) स्थानीय तहबीचको अनुभव आदान प्रदान तथा सम्बन्ध विस्तारको लागि वार्षिक रुपमा राष्ट्रिय मेयर सम्मेलन आयोजना गर्ने कार्य थालनी भएको छ। उक्त अवसरमा स्थानीय तहका प्रमुखहरुको साइकल दौड प्रतियोगिता गरी पोखराको पर्यटन प्रवर्द्धन गरिएको छ।

सभासद मित्रहरु

पोखरा महानगरपालिकाको दीर्घकालीन सोच **'समुन्नत पर्यटकीय पोखरा'** लाई व्यवहारमा रुपान्तरण गर्न ७ वटा मार्ग निर्देशित सिद्धान्तहरु तय गरिएको छ।

१. नागरिकको मौलिक हकको संरक्षण, सामाजिक सुरक्षा एवं आत्म सम्मानको सुनिश्चित गर्ने।

२. नागरिकहरुलाई संगठित गर्दै सहभागितामूलक तवरले स्थानीय स्तरमा पूँजी निर्माण गरी ज्ञान, सिप र प्रविधिमा आधारित हरित अर्थतन्त्रको विकास गर्ने।

३. विकास साझेदारहरुसँग सहकार्य गर्दै वातावरणीय सन्तुलन, जैविक विविधता, प्राकृतिक स्रोतहरु, सामाजिक तथा सांस्कृतिक स्रोतहरुको संरक्षणसहितको दिगो, समावेशी र उत्थानशील भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माण गर्ने।

६. पारदर्शिता, जवाफदेहिता, सदाचारसहितको सार्वजनिक प्रशासन, सुसूचित नागरिकसहितको सहभागितामूलक पद्धति प्रवर्द्धन गर्दै सामाजिक न्याय तथा सुशासन सुनिश्चित गरिने छ।

७. दिगो विकासको लक्ष्य स्थानीयकरण गरी सामाजिक न्यायसहितको समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र निर्माणको आधार तयार गर्ने।

अब म, आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को लागि यस महानगरपालिकाले तर्जुमा गर्न प्रस्ताव गरेको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वाचन गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

कोभिड नियन्त्रण सम्बन्धी नीतिहरु

१. कोभिड १९ नियन्त्रणको लागि नेपाल सरकारले जारी गरेको नीति तथा प्रतिकार्यको खाकामा स्थानीय तहले सम्पादन गर्नु पर्ने भनी गरेको व्यवस्थाको पूर्ण पालना गर्दै त्यस भन्दा अधि बढेर स्थानीयवासी दाजुभाइ दिदीबहिनीको जीवन रक्षाको लागि महानगरपालिकाले हर संभव कार्य गर्नेछ । यस क्रममा, विगतबाट संचालित आइसोलेसन तथा हालै स्थापित अस्पताल वार्डको सुसंचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, पिसिआर परीक्षण, कन्ट्राक्ट ट्रेसिङ लगायतका कार्यहरुलाई निरन्तरता दिइने छ । अग्र पंक्तिमा खटिने स्वास्थ्यकर्मीहरुको जोखिम भत्तालाई निरन्तरता दिइने छ ।

२. कोभिड १९ बाट निधन भएका व्यक्तिहरुको शव व्यवस्थापनको कार्यलाई गुनासो रहित तवरमा व्यवस्थापन गरिनेछ । कोभिडबाट निधन भएका व्यक्तिहरुको शव व्यवस्थापनको लागि उपयोग गरिएको स्थानलाई पार्कको रुपमा विकास गर्ने नीतिलाई कार्यान्वियन गरिनेछ ।

३. कोभिड १९ को कारणले विभिन्न व्यवसायमा प्रभाव पर्न गएका व्यवसायीहरुलाई समय सिमा दिई विभिन्न प्रकारका कर छुट तथा राहतको व्यवस्था गरिनेछ भने वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरुलाई लक्षित गरिएका कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

४. कोभिड नियन्त्रणको लागि गत आर्थिक वर्षमा विनियोजित बजेटको आधारमा तथा दोस्रो लहरबाट हामीलाई प्राप्त सिकाइको आधारमा, एवं तेस्रो लहर समेत आउन सक्ने आँकलनका साथ आवश्यक रकम कोभिड नियन्त्रण सम्बन्धी कोषमा विनियोजन गरिनेछ ।

पूर्वाधार क्षेत्रसँग सम्बन्धित नीतिहरु

५.विकटलाई निकट ल्याउने अठोटका साथ सुरु गरिएको कनेक्टिङ सडक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । चालु आर्थिक वर्षको लागि विनियोजित भएको र कोभिडको कारणले भएको निशेधाज्ञा समेतले प्रभाव पारी सम्पन्न हुन नसकेका आयोजनाहरु आगामी आर्थिक वर्षमा प्राथमिकताका दिई सम्पन्न गरिनेछ । पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलदेखि बेगनासताल र विमानस्थलदेखि लेकसाइडसम्म फास्ट ट्र्याक निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।

६.मुख्य सहरी सडकमा गरिएको अस्फाल्ट पिचको कारणले आम जनतामा सकारात्मक सन्देश प्रवाह भएको हुँदा यस कार्यलाई सहरको अन्य क्षेत्रमा पनि विस्तार गरिनेछ । यस कार्यको लागि सडक निर्माणमा संलग्न राज्यका अन्य निकायहरुसँग सहकार्य गरिनेछ ।

७.अस्फाल्ट पिच गरेको सडक कुनै पनि प्रयोजनको लागि कम्तिमा २ वर्ष खन्न नपाउने नीति निर्धारण गरिनेछ र पिच गर्नु पूर्व स्थानीयवासीहरुलाई आफ्नो आवश्यकताका कार्यहरु सम्पन्न गर्न प्रेरित गरिनेछ ।

८.उज्यालो पोखरा अभियान संचालनको लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँग गरिएको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । आगामी आर्थिक वर्षमा उक्त कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।

९. विश्व बैंकको सहयोगमा संचालित तालचोक बेगनास सडकको निर्माण कार्य आरम्भ गरिनेछ भने उक्त आयोजना मार्फत् संचालन हुने अन्य योजनाहरुको छनोट गरिनेछ ।

१०. निर्माणाधीन पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल सन २०२१ भित्र सम्पन्न गर्न आवश्यक सम्पूर्ण सहयोग महानगरपालिकाले उपलब्ध गराउनेछ ।

११. पोखरा क्षेत्रको समग्र ढलको व्यवस्थापनका लागि जापान सरकारको आर्थिक सहयोग तथा संघीय खानेपानी विभागको प्राविधिक सहयोगमा संचालित गुरुयोजना निर्माण कार्यलाई तिव्रताका साथ अगाडि बढाइनेछ । ढल प्रशोधन गर्ने प्रयोजनको लागि जग्गाको खोजी गरी जग्गा प्राप्ति तर्फको कामलाई अगाडि बढाइने छ ।

१२.बेलायत सरकारको सहयोग निकाय युके एडको सहयोगमा सञ्चालित सुदृढ परियोजनालाई महानगरपालिकाको क्षमता विकास, तालिम, तथा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने कार्यमा परिचालित गरिने छ । कार्बन तटस्थ नीति निर्धारण तथा हरित सहर एवं अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने सम्बन्धी कार्यमा उक्त संस्थाको विशेषज्ञता उपयोग तथा नमूना क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ ।

१३. पूर्वाधार संरचनाहरुको प्राथमिकीकरण गर्दा आगामी आर्थिक वर्षमा सम्पन्न हुने योजनाहरुलाई प्राथमिकतामा राखिने छ । वडा समितिको सिफारिस साथ प्राप्त सडक आयोजनालाई प्राथमिकताका साथ बजेट विनियोजन गरिएको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा जनताले विकासको प्रतिफल महसुस गर्न पाउने गरी, नयाँ योजनाको घोषणा गर्ने होइन, क्रमागत योजनाहरु सम्पन्न गरी उपभोक्तालाई सुम्पने नीति लिइएको छ ।

१४.५० लाख भन्दा बढी लागत भएका योजनाहरुको मर्मत सम्भार गरी दिगोपना ल्याउने उद्देश्यले २ प्रतिशत का दरले मर्मत सम्भार कोष कट्टा गरिने छ ।

१५.उपभोक्ताको श्रम, सिप र प्रविधिमा आधारित २५ लाख सम्मका योजनाहरु उपभोक्ता समिति मार्फत् सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।

१६.सडक निर्माण तर्फको बजेट विनियोजनलाई भौगोलिक हिसावले सन्तुलित बनाइने छ । पोखरा उपत्यकासँग जोडिएका ग्रामीण वस्ती र वडाहरुलाई सहरी क्षेत्रसँग जोड्ने, विपत्मा उद्दार गर्दा वा स्वास्थ्य आपतकाल परी एम्बुलेन्स मगाउँदा बीचैमा अलपत्र पर्नु नपर्ने अवस्थाको सुनिश्चितता गर्दै सडक तर्फका पूर्वाधारहरुको प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ ।

१७.सहरी क्षेत्रमा सडक बोर्ड मार्फत् मर्मत संभार गर्ने तथा बस्ती स्तरका छोटा बाटोहरु ५०-५० प्रतिशत उपभोक्ता तथा महानगरपालिकाले योगदान गर्ने गरी कार्यान्वयन गर्ने नीति निर्धारण गरिएको छ ।

१८.भवन निर्माणको हकमा वडा कार्यालय तथा महानगरको प्रशासकीय भवन निर्माणलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेर स्वास्थ्य तर्फका भवनहरु, कृषि एवं पशु सेवा तर्फका सेवा केन्द्रहरु, विद्यालयका भवनहरु र सामुदायिक भवनहरु निर्माण गर्ने गरी प्राथमिकताको क्रम निर्धारण गरिएको छ ।

१९.निर्मित भवनहरुको मर्मत संभारलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा नमूनाको रुपमा विद्यालय भवनहरुमा एउटै रंग लगाउने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२०.जापान सरकारको आर्थिक सहयोगमा पोखरा उपत्यकामा संचालित खानेपानी योजनालाई अविलम्ब सम्पन्न गर्न महानगरपालिकाबाट सहयोग र समन्वय गरिनेछ । उक्त खानेपानी आयोजनाले खनेका र मर्मत संभार नभएका सडकहरु तत्काल मर्मत संभार गर्न पहल गरिनेछ ।

२१.ग्रामीण परिवेशमा संचालनमा रहेका साना ठूला खानेपानी आयोजनाहरु निर्माणलाई तिव्रता दिइनेछ । खानेपानीको स्रोत तथा मूल दर्ता गर्ने कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२२. स्रोत अभाव तथा मागमा कमीको कारणले सिँचाई क्षेत्रमा पर्याप्त बजेट विनियोजन गर्न सकिएको छैन । आगामी आर्थिक वर्षमा वडा कार्यालयहरुबाट यस क्षेत्रमा विनियोजन भएको रकमको अलावा, साना सिंचाइका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२३.पोखरा सभागृहको जीर्णोद्धारको कार्य थालनी गरिनेछ । यस कार्यमा गण्डकी प्रदेश सरकारसँग साझेदारी गरिनेछ । पोखराको सिटी बस टर्मिनल निर्माण तथा लामेआहालमा प्रस्तावित बसपार्कको निर्माणको लागि पोखरा उपत्यका नगर विकास समिति एवं गण्डकी प्रदेश सरकारका सम्बन्धित कार्यालयहरुसँग सहकार्य गरिनेछ । पोखरा १४ बिपी मार्ग नजिकै स्थानीय बसपार्क निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ ।

२४. निर्माण सामग्री गुणस्तर मापन प्रयोगशालाको क्षमता स्तर उन्नति गरी आयोजना कार्यान्वयन र अनुगमनको छुट्टाछुट्टै एकाइ बनाइनेछ । निर्माण सामग्री गुणस्तर तथा नियन्त्रण प्रयोगशाला गण्डकी बहुप्राविधिक शिक्षालयको मातहत रहने गरी संचालन गरिनेछ ।

२५. सुदृढ परियोजना मार्फत जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ भने नगर यातायात गुरुयोजनालाई अन्तिम रुप दिई, पोखरा भित्रका महत्वपूर्ण सडकको सडक अधिकार क्षेत्र निर्धारण गरिनेछ । कोरिया सरकारको सहयोगमा तयार भएको ग्रीन ट्रान्स्पोर्टेसन मेनेजमेन्ट मास्टर प्लानलाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ भने पोखराको बाहिरी चक्रपथ निर्माणको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन समेतका आधार विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन थालिने छ । महानगर स्तरीय सार्वजनिक यातायात प्राधिकरण निर्माण गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

२६.निर्माणाधीन पुल निर्माण आयोजना सम्पन्न गरी आवश्यकता एंव प्राथमिकता समेतका आधारमा थप मोटरेबेल पुल निर्माण सुरु गरिनेछ ।

२७.नक्सापास नगरी भौतिक संरचना तथा घर निर्माण गर्ने र स्वीकृत मापदण्ड विपरीत कार्य गर्ने कार्यलाई निरूत्साहित गरी कानुनी दायरामा ल्याइनेछ । मुख्य सहरी सडकमा नक्सा पास गरी भवन बनाउँदा अन्डर ग्राउन्ड पार्किङ अनिवार्य गर्नुका साथै कोरोनाको समयले अस्तव्यस्त भएको पर्यटन क्षेत्रलाई उकास्नका लागि व्यावसायिक तथा व्यापारिक भवन निर्माणमा नक्सा पास दस्तुर छुट गर्ने नीति लिइनेछ । साथै घर नक्सा पास गर्दा अनिवार्य रुपमा गुगल प्लस कोड अंकित गरिने छ ।

२८.महानगरपालिकाको मुख्य बजार क्षेत्रमा दिनानुदिन बढेको ट्राफिक व्यवस्थापनको जटिलतालाई न्यूनीकरण गर्न सडकका चोकहरुको आधुनिक डिजाइन गरी यसलाई सरलीकरण गर्ने पूर्वाधारहरु निर्माण गरिनेछ ।

सुशासन तथा सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित

२९.नेपाल सरकारले कर्मचारीको हकमा लागू गरेको भत्ता वृद्धि, पर्यटन काज, बालविकास सहयोगी कार्यकर्ताहरुको लागि वृद्धि गरेको सुविधा, महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुको लागि वृद्धि गरेको सुविधा, तथा प्रहरी कर्मचारीको हकमा वृद्धि गरेको राशन खर्च जस्ता निर्णयको कारणले सिर्जना हुने आर्थिक दायित्व वहन गर्ने गरी बजेट तर्जुमा गरिने छ । आन्तरिक पर्यटनमा टेवा पुऱ्याउन जनप्रतिनिधिलाई पनि ५ दिनको पर्यटन बिदा उपलब्ध गराइने छ ।

३०.समग्र कर्मचारीहरुको मनोबल उकास्न तथा कर्मचारीहरुको बीचमा टिव वर्कको भावना विकास गर्न स्थानीय कर्मचारी सेवा ऐनको समसामयिक परिमार्जन गरिनेछ । साविकका स्थानीय निकायमा नियुक्त भई कार्यरत कर्मचारीहरुको समायोजन गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।

३१. जनतालाई पायक पर्ने गरी महानगरको प्रधान कार्यालय पोखरा मनपा वडा न. १२ मा निर्माण कार्य यसै वर्ष सुरु गरिनेछ । वडा न. ८ मा रहेको पुरानो दमकलमा महानगरका महाशाखाहरु रहने गरी भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुका साथै स्थानीय सेवा प्रवाहको पहिलो सम्पर्क विन्दुको रुपमा रहेका वडा कार्यालयहरुको भवन निर्माण अभियानलाई निरन्तरता दिइने छ । जमीनको व्यवस्थापन भएको स्थानमा वडा भवन निर्माण आरम्भ गरिनेछ ।

३२. शान्ति सुरक्षा, कानुन कार्यान्वयन, महिला सुरक्षा लगायतका कार्यमा बहुउपयोगी हुने गरी सहरमा सिसिटिभीको नेटवर्क जडान गरी जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा कन्ट्रोल रुम स्थापना गर्ने तथा नगर प्रहरी तथा अन्य सुरक्षा अंगले त्यसको उपयोग गर्ने गरी स्थानीय प्रशासनसँग साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।

३३. सार्वजनिक सम्पत्ति माथि विभिन्न स्वरुपमा अतिक्रमण गर्ने एवं बाध्य नभई कानुनको पालना नगर्ने परिपाटी अझै पनि विद्यमान रहेकोले यसको निगरानी तथा नियन्त्रणको लागि नगर प्रहरीलाई थप जनशक्ति तथा स्रोत साधनयुक्त बनाइनेछ । नगर प्रहरी सेवालाई व्यारेक प्रणालीमा रुपान्तरण गरी २४ घण्टा नै ड्युटीमा खटाउने गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।

३४.महानगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई सूचना प्रविधितर्फ अग्रसर गराइनेछ । व्यवसाय करलाई डिजिटल वालेट मार्फत् भुक्तानी गर्न सकिने पूर्वाधार निर्माण गरी सेवा आरम्भ गरिनेछ । महानगरपालिकाको अभिलेख व्यवस्थापनमा सूचना प्रविधिको प्रयोग र विस्तार गरिनेछ ।

३५. वडा कार्यालयलाई जनशक्ति तथा थप स्रोत साधनयुक्त बनाइनेछ । जनताले प्राप्त गर्ने आधारभूत सेवाहरु वडा कार्यालयबाट नै प्राप्त गर्न सक्ने नीति लिइनेछ । खर्च केन्द्रको रुपमा विकास गरिएको वडा कार्यालयलाई थप अधिकार र जिम्मेवारी प्रदान गरिनेछ ।

३६. प्रशासनिक खर्च कटौतिको लागि प्रविधितर्फ आकर्षित हुन नसकेका तथा उत्पादकत्व कमहुँदै गएका कर्मचारीहरुलाई लक्षित गरी स्वेच्छिक अवकाशको नीति तर्जुमा गरिनेछ । अत्यावश्यक बाहेक, यस्ता दरबन्दीहरु पुन: पदपूर्ति गरिने छैन ।

३७. तत्कालीन नगर पन्चायत, नगरपालिका, उपमहानगर पालिका, लेखनाथ नगरपालिका साथै गाभिएका सम्पूर्ण गाविसहरुबाट आएका भौतिक सम्पत्ति, निर्णय तथा कर्मचारीहरुको अभिलेखलाई डिजिटल गरिनेछ ।

३८. संस्थागत विकाससँग जोडिएका क्रर्मचारीहरुको क्षमता विकासमा जोड दिँदै आवश्यकता अनुसार क्षमता विकासको अवसर प्राप्त गर्ने गरी कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरिने छन् । कर्मचारीलाई कार्यसम्पादनका आधार पुरस्कार र दण्डको नीति लिइनेछ ।

३९. फिर्के खोला, विजयपुर खोला, सुइखेत खोला, भोटी खोला, स्यानी खोला, स्याङखुदी खोला, गुप्तेश्वर गुफा क्षेत्र र फुसे खोला क्षेत्रको मापदण्ड परिमार्जनको लागि विज्ञ सदस्यहरु समेतको कार्यदल गठन गरिएकोले उक्त समितिको सिफारिसको आधारमा नगर कार्यपालिकाले उक्त मापदण्ड परिमार्जन गर्न सक्ने कानुनी प्रबन्ध गरिनेछ ।

शिक्षा

४०.सबैका लागि शिक्षा कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता दिई बाल विकास केन्द्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै गुणस्तरीय शिक्षामा जोड दिनुका साथै व्यवस्थित कक्षा कोठा तथा सिकाइ केन्द्र निर्माण गर्दै लगिनेछ । सबैका लागि शिक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै ४ वर्ष उमेर समूहका सबै बालबालिकाहरूलाई पूर्व प्राथमिक कक्षाको अनुभवसहित कक्षा

१ मा भर्ना गर्ने व्यवस्था गरिनुका अतिरिक्त विद्यालय उमेर समूहका विद्यार्थी विद्यालय बाहिर नरहने वातावरण तयार गरिनेछ ।

४१.सिकाइका लागि अनुभव, शिक्षामा नवीनताका लागि दक्ष शिक्षक अवधारणालाई अगाडि बढाइ विद्यालय शिक्षकहरूका लागि छोटा अवधिका विषयगत पुर्नताजगी तालिमहरू संचालन गर्दै लगिनेछ । पूर्व प्राथमिक शिक्षाका शिक्षकहरूलाई अनिवार्य रूपमा तालिम प्रदान गरिनेछ ।

४२.गण्डकी बुहुप्राविधिक शिक्षालयमा विषयहरु थप गरी अध्ययनको दायरा फराकिलो बनाइनेछ । विशेष अनुदान तथा नगरपालिकाको दायित्व समेतबाट बहुवर्षीय खरिद मार्फत भवन निर्माण गरिने तथा शिशुवा अस्पतालको स्तरोन्नति गरी नर्सिङतर्फको कार्यक्रम थप गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयहरुलाई क्रमशः प्राविधिक विद्यालयमा स्तरोन्नति गर्ने, बाल विकास केन्द्र, आधारभूत विद्यालय, माध्यामिक विद्यालय, सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरुको स्तरोन्नति गर्दै प्राविधिक शिक्षाको अनुपात वृद्धि गरी रोजगार मूलक शिक्षामा जोड दिइनेछ ।

४३.महानगर शिक्षा परिषद् र वडा शिक्षा समिति, विद्यालय व्यवस्थापन समितिहरुलाई सवलीकरण गरी विद्यालय अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाइँदै सबै प्रकारका विद्यालयको स्तर वृद्धिमा जोड दिइनेछ ।

४२. दश वर्षे शिक्षा योजनालाई कार्यान्वयन गर्दै स्थानीय बजार र सम्वन्धित प्रतिष्ठानहरूको माग अनुसारका व्यावसायिक विषयहरूको अल्पकालीन एवं मध्यकालीन तालिमहरू सञ्चालन गर्दै लगिनेछ । यसका लागि नेपाल सरकारबाट पूर्व निर्धारित पाठ्यक्रम अनुसरण गर्नुका साथै आवश्यकता अनुसार स्थानीय माग बमोजिमको पाठ्यक्रम निर्धारण गरी व्यावसायिक तालिम सञ्चालनको अवधारणा बनाइनेछ ।

४४.कोरोना संक्रमणका कारण विद्यालय सञ्चालन गर्न नसक्दा विद्यार्थीमा परेको असर समेतलाई मध्यनजर गर्दै आगामी दिनमा विद्यालयहरूमा वेबसाइट निर्माण, इन्टरनेट, इन्ट्रानेट सुविधा विस्तार गरी कक्षा कोठा प्रविधि मैत्री बनाउँदै एक विद्यालय एक प्राविधिक कक्ष निर्माण कार्य अनिवार्य गर्दै लगिने छ ।

४५.स्थानीय विषयवस्तु र परिवेश समेटी तयार गरिएको स्थानीय पाठ्यक्रम आगामी शैक्षिक सत्रबाट कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

४६.स्थानीय तहभित्र सञ्चालन गर्न सकिने सम्भाव्य प्राविधिक कार्यक्रमहरू र त्यसका लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधारहरू, जनशक्तिको विश्लेषण गरी स्थानीय बजारका आवश्यक जनशक्ति स्थानीय स्तरमै उत्पादन गरी रोजगारमूलक शिक्षामा जोड दिइने छ ।

४७.फरक तथा विशेष क्षमता भएका विद्यार्थीहरूको सिकाइलाई निरन्तरता दिइने छ ।

४८.महानगरस्थित निजी तथा सामुदायिक शैक्षिक संघ संस्था तथा प्रतिष्ठानहरुसँग सहकार्य गरी शैक्षिक तथा बौद्धिक गतिविधिहरुलाई बढवा दिइने छ ।

४९.सामुदायिक स्वास्थ्य संस्थाहरुको सहकार्यमा एक विद्यालय एक प्राथमिक उपचार एकाइ, एक विद्यालय एक स्वास्थ्यकर्मी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

५०.समुदाय र विद्यालयको साझेदारीमा विद्यालय हरियाली कार्यक्रम सञ्चालन गरी विद्यालयमा हरियाली प्रवर्द्धन गरिने छ ।

खेलकुद

५१.महानगरीय खेलकुद विकास समितिका मार्फत् वडास्तरमा खेल प्रतियोगिता तथा प्रशिक्षण संचालन गरिनेछ । पोखरा महानगरलाई खेलकुद सहरका रुपमा विकास गर्न नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा राष्ट्रिय, स्थानीय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरका खेल पूर्वाधार निर्माण र भएका पूर्वाधारको स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

५२.विद्यालयमा खेल मैदान निर्माण कार्यलाई प्रोत्साहन दिँदै विद्यालय स्तरमा महानगरस्तरीय मेयर कप खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।

५३.स्वास्थ्यका लागि व्यायाम कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै एक टोल, एक खुल्ला क्षेत्र, एक खुल्ला क्षेत्र एक व्यायामशाला कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । महानगर वर्ष खेलाडी छनोट गरी सम्मान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

भाषा, कला, साहित्य, संस्कृति

५४.पोखरा महानगरपालिका वडा नम्बर २७ अर्चलेस्थित कवि शिरोमणि लेखनाथ पौड्यालको जन्मस्थललाई साहित्य अनुसन्धान केन्द्रको रुपमा विकास गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५५.महानगर रत्न चयन गरी सम्मान गरिनेछ । पोखरा साहित्य महोत्सव सञ्चालन गर्नुका साथै महानगरवासी स्रष्टाहरूको अभिलेख तयार गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।

५६. विद्यालयस्तरमा कला, साहित्य भाषा संरक्षण तथा विकासका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गर्दै बालबालिकालाई भाषा साहित्य कला संगीतमा रूचि बढाउनका लागि विद्यालय स्तरमा कार्यक्रम संचालन गर्दै लगिनेछ ।

युवा तथा स्वरोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम

५७.युवा परिषद् मार्फत् वडास्तरमा नै युवा गुनासो सुनाइ तथा सहयोग कक्ष स्थापना गरी युवालाई व्यवसाय तथा उद्यम मूलक कार्यमा जोडिनेछ ।

५९.केन्द्र सरकारबाट अगाडि बढाइएको युवा सभासद कार्यक्रम निरन्तरता दिनुका साथै एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।

६०.विपद् उत्थानकार्यमा युवाहरू परिचालन गर्न एक वडा एक विपद् उद्धार समूह तयार गरी परिचालन गरिनेछ ।

स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास तर्फ

६१.स्वास्थ्य सेवालाई जनताको सहज पहूँचमा पुऱ्याउन एम्बुलेन्सहरुको एकीकृत सेवाको अवधारणा विकास गरिनेछ । तीन अंकको कल सेवा तथा रेडियोयुक्त एम्बुलेन्सहरुको लागि साझेदार संस्थाको खोजी गरी सहकार्य गरिनेछ । नगरपालिका भित्र एम्बुलेन्स स्टेसन स्थापना गरिनेछ ।

६२.सीमान्तकृत तथा एकल महिलाहरुलाई लक्षित गरिएको उपमेयरसँग महिला कार्यक्रमको उत्साहजनक प्रतिक्रिया प्राप्त भएकोले उक्त कार्यक्रमलाई विस्तार गरिनेछ ।

६३.महानगरले प्रदान गर्नु पर्ने आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको लागि स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुको म्यापिङ गरिनेछ । जनसांख्यिक बनोटमा भइरहेको परिवर्तन तथा बढ्दो सडक संजाल समेतको विश्लेषण गरी स्वास्थ्य संस्थाहरू एकीकृत र व्यवस्थित गरिनेछ ।

६४.स्वास्थ्य कार्यालयहरुबाट प्रदान गरिने निशुल्क औषधीको लागि नपुग बजेटको व्यवस्था गरिनेछ । आवश्यकताको आधारमा स्वास्थ्य क्षेत्रको जनशक्ति सम्बन्धी संरचना परिमार्जन गरिनेछ ।

६५.साविकको लेखनाथ नगरपालिका भवनमा हाल निर्मित कोभिड वार्डलाई क्रमशः शिशुवा अस्पतालको मूख्य संरचनाको रुपमा विकास गरिने छ । ५० शैङ्याको उक्त अस्पतालमा ५० शैङ्या थप गरी क्रमशः १ सय शैङ्याको अस्पतालको रुपमा विकास गरी आत्मनिर्भर रुपमा संचालित हुनेतर्फ अग्रसर गराइनेछ ।

६६.युवा क्लबहरु, आमा समूह तथा टोल विकास संस्थाहरुलाई सामाजिक अभियानको कार्यक्रममा परिचालन गरिनेछ । उत्कृष्ट कार्य गर्ने यस्ता संस्थाहरुलाई उचित अवसरमा सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।

६७.ज्येष्ठ नागरिकलाई नेपाल सरकारले प्रदान गरेको सामाजिक सुरक्षा भत्तामा थप गरी प्रदान गरिने रकमलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ । ज्येष्ठ नागरिकहरुको लागि दिवा सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने नीति लिइने छ ।

६८.सडक बालबालिकाहरुको पुनर्स्थापनाको लागि निर्माणाधीन संरचनालाई सम्पन्न गरी आगामी आर्थिक वर्षबाट संचालनमा ल्याइनेछ । मानव सेवा आश्रम जस्ता परोपकारी संस्थाहरुसँग भइरहेको सहकार्यलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।

६९.स्थानीय न्यायिक समितिलाई थप स्रोत साधनले युक्त बनाइनेछ । पर्याप्त जनशक्तिको व्यवस्थापन गरी इजलास तथा मेलमिलापका कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । वडा वडामा स्थापना भएका मेलमिलाप समितिहरुलाई लक्षित गरी क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ ।

७०.निर्मित पूर्वाधार संरचना मर्मत गरी वा नयाँ निर्माण हुने संरचनालाई अपांगमैत्री बनाउने, विभिन्न प्रकारका अपांगता भएका लक्षित वर्गको लागि सहायता सामग्री हस्तान्तरण कार्यहरुलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र

७१.आगामी आर्थिक वर्षमा ल्यान्डफिल साइटको व्यवस्थापनको लागि जमिन खरिद गरी, ल्यान्डफिल निर्माणको कार्य आरम्भ गरिनेछ । स्थायी स्यानिटरी ल्यान्डफिल व्यवस्थापन नभए सम्म अस्थायी ल्यान्डफिलको व्यवस्थापन गरेर विमानस्थल सञ्चालनमा सहजीकरण गरिनेछ ।

७२.विपद् व्यवस्थापन गर्ने क्रममा उपलब्ध गराउने राहत रकमलाई समसामयिक बनाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ । विपद्को कारणले सडक, खानेपानी, सिँचाई, भवन जस्ता पूर्वाधारमा पुग्न सक्ने क्षति रोक्न वा भइसकेको क्षतिको पुनर्निर्माण गर्न चालु आर्थिक वर्षमा अवलम्बन गरिएको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा वातावरणमा परेको क्षति बारे अध्ययन गरी न्यूनीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

७३. निजी सवारी साधन खरिद गर्दा पार्किङ स्थल एकिन गर्नुपर्ने र यस्तो सवारी साधनले घर कम्पाउन्डबाट हिलो सडकमा ल्याउन नसक्ने गरी पार्किङ स्थलको निर्माण तथा मर्मत गर्नुपर्ने नीति निर्धारण गरी आम पोखरावासीलाई यो नीति अनुसरण गर्न आह्वान गरिनेछ ।

७४. पोखरामा संचालित साना ठूला वर्कसपहरुले सडक पेटीमा सवारी साधन धुन नपाउने तथा सावरी साधनमा प्रयोग हुने मोबिल बगाई सडक वा नाली प्रदुषित गर्न नपाउने र गरेमा जरिवाना गर्ने नीति अवलम्बन गर्दै वर्कसपको मापदण्ड परिमार्जन गरिनेछ ।

७५.अग्नी नियन्त्रण तथा प्रकोप व्यवस्थापनमा खटिने कर्मचारीहरुको संख्या पुनरावलोकन गरिने छ भने उक्त कार्यमा खटिने जनशक्तिलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

७६.अग्नी नियन्त्रण, वर्कशप, ल्यान्डफिल, नगर प्रहरी तथा महाशाखाहरुको लागि आवश्यकताको आधारमा प्राथमिकता तय गरी सवारी साधनहरु खरिद गरिनेछ ।

७७.प्रकोप व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक रकम विनियोजन गरी प्रकोप पश्चातको प्रतिकार्य तथा निर्मित संरचनाको मर्मत संभारलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।

७८. पोखरा २८ ठूलाकोटमा एस्टोनोमी पार्क निर्माण तथा पोखरा ६ वसुन्धरा पार्कमा थप पूर्वाधार निर्माण गरिने छ । खुदी खोला माछापालन योजनाको डिपिआर तयाइ भइसकेकाले यसको काम अगाडि बढाइने छ ।

आर्थिक विकास क्षेत्र

पर्यटन

७९.पोखरालाई अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटकीय गन्तव्य बनाउन पोखराको पर्यटकीय ब्रान्डिङ र बजारीकरण गरिने छ । पोखरा महानगरको लक्ष्य पर्यटकको सेवा, सुविधा र सुरक्षा प्रत्याभूति गराउनका साथै स्वदेशी तथ विदेशी पर्यटकको आगमनमा वृद्धि गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।

८०.पोखरास्थित प्राकृतिक सम्पदा ताल, नदी नाला, गुफा, धार्मिक स्थल, कोटहरुको संरक्षण गर्न प्रोफाइन तयार गरी पर्यटकीय गन्तव्य सूचना केन्द्र स्थापना गर्नुका साथै निजी क्षेत्रको साझेदारीमा पोखरा बहुउद्देश्यीय टावर निर्माणको अध्ययन गरिने छ । रुपाताल परियोजना ड्यामको कार्य अगाढि बढाउन डिपिआर तयार भएको छ र, यो काम पनि यस वर्ष अगाडि बढ्ने छ ।

पोखरा ३२ स्थित ऐतिहासिक राजाको चौतारोको डिपिआर तयार भई काम अगाडि बढेको छ । ऐतिहासिक राजाको चौताराको डिपिआर तयार भइसकेकाले चौतरोको संरक्षणको काम अगाडि बढाइने छ ।

८१.पर्यटन पूर्वाधारहरुको निर्माण, पर्यटन प्रवर्द्धन, पर्यटन क्षेत्रमा क्रियाशील जनशक्तिको क्षमता विकास तथा होम स्टेहरुको क्षमता विकास एवं प्रचार प्रसार गरी पर्यटन क्षेत्रलाई पुर्नउत्थानको नीति लिइनेछ । पोखराको प्रवेशद्वारको अगाडि सहिद पार्क, कोरोना पार्कको डिपिआर तयार भइसकको छ भने डिपिआर अनुसार यस वर्ष काम अगाडि बढ्ने छ ।

८२. पोखरा पर्यटन विश्वविद्यालय स्थापनाको लागि नेपाल एकेडेमी अफ टुरिजम एन्ड होटेल म्यानेजमेन्ट (नाथुम)सँग सहकार्य गरिने छ ।

८३. निजी क्षेत्रको सहकार्यमा पोखरा कोसेली घर सञ्चालन गरिने र पोखरा घण्टाघर निर्माणलाई अगाडि बढाइने छ ।

सहकारी

८४. महानगरपालिकामा संचालित सहकारीहरुलाई एक सहकारी एक उत्पादनका कार्यक्रममा थप प्रोत्साहनका साथ परिचालन गरिनेछ । सहकारीहरुको अनुगमन तथा वित्तीय स्वस्थता निगरानी गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । सीमान्तकृत समुदायको सहकारीमा प्रतिनिधित्वको लागि सहकारी संस्थाहरुलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

८५. सहकारीहरुलाई विकासको साझेदारको रुपमा विकास गरिने छ । एक सहकारी एक युवा उद्यम कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउँदै युवा उद्यमी सहकारी सञ्चालनसहित रोजगारीका अवसर सिर्जना गरिने छ । विपन्न वर्गको लागि उत्पादन मूलक व्यवसायमा व्याज अनुदान उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।

कृषि (उत्पादनमा वृद्धि, महानगरको समृद्धि)

८६. कृषि तथा पशु जन्य उत्पादनमा आधुनिक प्रविधि प्रयोगमा ल्याई व्यावसायिक कृषि तथा पशु पालनमा प्राथमिकता दिँदै उत्पादनमा वृद्धि गरी आत्म निर्भर बनाउँदै लगिने छ।

८७. समावेशी स्थानीय आर्थिक विकासको रणनीतिपत्रलाई कार्यान्वयन गरिनेछ । स्थानीय कृषि तथा अन्य उत्पादनलाई ब्रान्डिङ गर्ने, मौलिक कृषि उत्पादनहरुको समर्थन मूल्य तोक्ने, स्वरोजगार तथा उद्यमशीलता प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने तथा कृषि उत्पादनलाई पर्यटन स्तरीय होटल एवं रेस्टुरासँग आवद्ध गर्ने नीति निर्धारण गरिएको छ।

८८. 'खेती योग्य गह्रा, बनाऔं हराभरा' अभियानका रुपमा सञ्चालन गरिने छ । जसका लागि अनुदानमा बिउ उपलब्ध, सिँचाइ सुविधा विस्तार, गुणस्तरीय कृषि उत्पादनको सामग्रीको सहज उपलब्धता गराउनका साथै कृषि स्रोत केन्द्र र कस्टम हायरिङ केन्द्र क्षमता विकास गरिने छ।

८९. मत्स्य पोखरी निर्माणमा जोड दिँदै पोखरा १९ लाई ट्राउट माछा उत्पादन पकेट क्षेत्र घोषणा गरी ट्राउट माछा फर्म विस्तार तथा प्रवर्द्धन गरिने छ।

९०. सबै पशुहरुको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, कृत्रिम गर्भाधान कार्य निशुल्क उपलब्ध गराइने छ । मासु प्रजातिलाई मध्य नजर गर्दै साझेदारीमा बधशाला तथा बध स्थल निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ । पोखरा ३२ मजुवामा जडिबुटी प्रशोधन तथा संकलन केन्द्र निर्माण गर्ने नीति लिइएको छ।

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति

९१. निर्यात जन्य बस्तुहरुको पहिचान गरी उत्पादन वृद्धि गरिने छ। ती सामग्रीको ब्रान्डिङ गरी अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पुर्‍याउनको लागि पहल गरिने छ।

९२.स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगलाई विस्तार विकास र आधुनिकीकरण गरिने छ । जडिबुटी जन्य उत्पादनहरुलाई प्रसोधन तथा बजारीकरणमा जोड दिइने छ । बजार अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन शाखा स्थापनाको नीति लिइने छ।

राजश्व प्रशासन सुधार सम्बन्धी

९३. सार्वजनिक निजी साझेदारी मार्फत फेवा ताल संरक्षण, सेती नदी तथा रामघाट क्षेत्रको संरक्षण र विकास, पोखरामा पर्यटकीय गन्तव्यको विस्तार गर्ने जस्ता नीति निर्धारण गरिनेछ । सानिसा अवधारणा मार्फत् स्थानीय आर्थिक विकास गर्ने, रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने तथा महानगरपालिकाको लागि दिगो आय व्यवस्थापन गर्ने जस्ता कार्य गरिने छ।

९४. कोभिडको महामारीले पिल्सिएका आम पोखरावासीलाई करको भार नपार्न आगामी आर्थिक वर्षमा करका दरहरुमा वृद्धि गर्ने प्रस्ताव गरिएको छैन, तर सबै प्रकारका कर दस्तुर तथा शुल्कहरुलाई वैज्ञानिक बनाउने तथा प्राविधिक त्रुटिहरु सच्याउने प्रयास गरिनेछ।

९५.सम्पत्तिको मूल्यांकनको आधारमा सम्पत्ति करलाई प्रगतिशील करको रुपमा परिचालन गरिने छ । अत्यावश्यक नभई सम्पत्ति कर नतिर्ने (नन्फाइलर) हरुलाई सालवसाली सम्पत्ति कर तिर्न प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले सम्पत्ति करको मूल्यांकन प्रक्रियालाई थप वैज्ञानिक बनाइनेछ।

९६.व्यवसाय करको दायरा विस्तार गर्न अभियानहरु संचालन गरिनेछ। वहाल करलाई करदाताले तिर्न सक्ने क्षमतामा आधारित भई दरहरु निर्धारण गरिनेछ।

९७. करदाता शिक्षा कार्यक्रम मार्फत प्रत्येक घर घरमा करको दायित्व तथा नागरिकको कर्तव्यको विषयमा जानकारी प्रवाह गरिनेछ।

करलाई दायित्व वा बोझको रुपमा नभई सम्मानीत जीवनयापनको एउटा अनिवार्य शर्तको रुपमा स्थापित गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ।

९८.सरसफाइ शुल्कलाई विगतमा गरिएको अभ्यासहरुको तुलनात्मक अध्ययन गरी सेवा प्रदायक तथा सेवाग्राही दुबैलाई सहज हुने गरी परिमार्जन गरिनेछ। ल्याण्डफिड साइटको वैकल्पिक व्यवस्थापन गर्नुपर्ने भएकोले सरसफाइ कार्यमा हाल गरिएको प्रबन्ध आवश्यक परिमार्जनसहित थप केही समय निरन्तरता प्रदान गरिनेछ।

९९. महानगरपालिकाबाट समेत कर चुक्ताको प्रमाण पत्र जारी गर्ने कार्यको संभाव्यता अध्ययन गरिने छ। राजश्व शाखा, ठूला करदाता शाखा तथा आय ठेक्का व्यवस्थापन शाखाको रुपमा विकास गरिएको राजश्व प्रशासनलाई क्रमश: महाशाखाको रुपमा विकास गरी राजश्व प्रशासन, कर निर्धारण, कर परीक्षण वक्यौता असूली लगायतका कार्यमा स्वायत्त हुने गरी परिचालन गरिनेछ। कर निर्धारणमा एक जना कर्मचारीको मात्रै भूमिकाको पुनरावलोकन गरी कम्तिमा २ जना कर्मचारी संलग्न हुने प्रणाली विकास गरिनेछ।

१००. आन्तरिक आम्दानीको ठूलो हिस्साको रुपमा रहेको नदी जन्य सामग्रीको उत्खनन् गर्ने क्रममा नदी क्षेत्र सम्म जाने बाटोको मर्मत संभार, प्रारम्भिक वातावरणीय मूल्यांकन प्रतिवेदनले औंल्याएका प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरुको कार्यान्वयन जस्ता कार्यमा बजेट व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

<u>विविध</u>

१०१.सुकुम्वासी, अव्यवस्थित बसोवासी तथा भूमिहीन दलितको समस्या नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायको सहयोगमा समाधान गरिनेछ। उक्त समस्याको स्थायी समाधान पश्चात जोखिमपूर्ण स्थानहरुमा कोही कसैलाई पनि जमीन अतिक्रमण गरी बस्न दिइने छैन।

१०२.विश्व मञ्चमा महानगरको उपस्थिति बढाउन भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्ने तथा सम्बन्ध भएका सहरहरुसँगको सहकार्यलाई सघन बनाउने कार्य सम्पन्न गरिनेछ।

१०३.फेवाताल लगायत पोखराका अन्य ७ तालहरुको सिमांकन सम्पन्न भई सकेकोले उक्त तालहरुको मापदण्ड निर्धारण गरिनेछ।

उक्त सबै ताल क्षेत्रलाई पर्यावरण, पर्यटन तथा स्थानीयवासीको जीवनयापनसँग सामाञ्जस्य गरी विकास तथा संरक्षणको गुरुयोजना तर्जुमा गरिनेछ। ताल संरक्षणको लागि प्राविधिक रुपमा सम्भव भएको स्थानमा जग्गा एकीकरण आयोजना कार्यान्वयन गरिनेछ।

१०४.सञ्चारकर्मीहरुको सामाजिक सुरक्षाको लागि स्थापना गरेको कल्याणकारी उपचार कार्यक्रमको मूल कोष अक्षय रहने गरी पत्रकारहरुको साझा संस्था नेपाल पत्रकार महासंघ कास्की शाखाले सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने प्रबन्ध मिलाइने छ।

अन्तमा, प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने कार्यमा प्रत्यक्ष तथा परोक्षरुपमा सहयोग पुर्याउनुहुने सम्पूर्ण कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, सभासदज्युहरु, नगरस्थित क्रियाशील राजनीतिक दलहरु, सहयात्री दाजुभाइ तथा

दिदीबहिनीहरु, कर्मचारी मित्रहरुलाई पुनः धन्यवाद दिन चाहन्छु । पोखराको विकास प्रक्रियामा सहयोग उपलब्ध गराउने नेपाल सरकार,गण्डकी प्रदेश सरकार, दातृ निकाय, सहयोगी संघ संस्था तथा निकायहरु, निजी क्षेत्र प्रति म, पोखरा महानगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा पनि सहयोग निरन्तर रुपमा प्राप्त हुने नैं छ भन्ने विश्वास गर्दछु । धन्यवाद ।

जय पोखरा नगरबासी !

जय पोखरा महानगरपालिका !!

मानबहादुर जिसी

प्रमुख

२०७८ असार ९

अनुसूची - १

पोखरा महानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

आर्थिक ऐन २०७८

पोखरा महानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

न्यूरोड, पोखरा

अनुसूची-१

आर्थिक विधेयक, २०७८

प्रस्तावना:

पोखरा महानगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/२०७९ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयनको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क, दस्तुर संकलन गर्न, छुट दिन तथा अन्य आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न बाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम पोखरा महानगरपालिकाको नवौं नगर सभाबाट यो विधेयक स्वीकृत गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१)यस ऐनकोनाम पोखरा महानगरपालिका आर्थिक ऐन २०७८ रहने छ ।

(२)यो ऐन २०७८ साल श्रावण १ गते देखि पोखरा महानगरपालिका क्षेत्र भित्र लागु हुनेछ ।

२. सम्पत्ति कर: पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका घर, टहरा तथा भवनहरु र सोले चर्चेको जग्गामा अनुसूची (१) बमोजिम सम्पत्ति कर लगाई असुल उपर गरिनेछ । घरको मूल्याङ्कन अनुसूची (२) अनुसार, घरको बनौटको आधारमा ह्रास कट्टी अनुसूची (३) अनुसार र जग्गाको मूल्याङ्कन अनुसूची (४) अनुसार गरिनेछ ।

३. भूमि कर (मालपोत): पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र सम्पत्ति कर लाग्ने भूमि बाहेकमा अनुसूची (५) बमोजिम भूमिकर (मालपोत) लगाई असुल उपर गरिनेछ ।

४. बहाल कर: (१) पोखरा महानगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्ति वा सँस्याले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, वर्कसप, गोदाम, टहरा, छप्पर, सेड, जग्गा वा पोखरी पुरै वा आशिंक तवरले बहालमा दिएकोमा अनुसूची (६) बमोजिम बहाल कर लगाई मासिक, त्रैमासिक, अर्धवार्षिक वा वार्षिक रुपमा असुल उपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लगाईने घरजग्गा बहाल करको लागि बहाल रकमको मूल्यांकन सम्बन्धी व्यवस्था अनुसूची (७) मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

५. व्यवसाय कर: (१) पोखरा महानगरपालिका क्षेत्र भित्र उद्योग, व्यापार, व्यवसाय, सेवा र यस्तै प्रकारका जुनसुकै कारोबार गर्ने व्यक्ति, संघसंस्था वा निकायलाई व्यवसायको प्रकृति, आर्थिक कारोवार, स्थान विशेष र लगानीलाई आधार लिई गरिएको बर्गिकरण अनुसार अनुसूची (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाई असुल उपर गरिनेछ ।

(२) पोखरा महानगर क्षेत्रभित्र विगत लामो समय देखि पेशा व्यवसाय संचालन भएका तर करको दायरामा नआएका व्यवसायहरुलाई करको दायरामा ल्याउनको लागि आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ बाट कर लिई पेशा व्यवसायको इजाजत दिइनेछ ।

(३) आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ बाट व्यवसाय कर असुल गर्दा व्यवसाय करको दर आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा उल्लेख भएको दरमा नै असुल गरिनेछ ।

(४) ध्वनि प्रदुषण, वातावरण प्रदुषण गर्ने उद्योग व्यवसायहरुमा अनुसूचनी (८) बमोजिम लाग्ने व्यवसाय करमा २० प्रतिशत थप गरी व्यवसाय कर असुल गरिने छ ।

६. जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर: पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, बनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानुनले निषेध गरिएको जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीबजन्तुको हाड, सिङ्ग, प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको व्यावसायीक कारोवार गरेवापत अनुसूची (९) बमोजिमको कर लगाई असुल उपर गरिनेछ ।

७. प्राकृतिक स्रोत साधन विक्री: पोखरा महानगपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुने प्राकृतिक स्रोतहरु ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, चुनढुगां, दहत्तर, बहत्तर आदिमा अनुसूची (१०)बमोजिम न्यूनतम दर कायम गरी विक्री गरिने छ ।

८. विज्ञापन कर: पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूची (११) बमोजिम विज्ञापन कर लगाई असुल उपर गरिनेछ । संकलित विज्ञापन कर रकम अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐनको व्यवस्था बमोजिम बाँडफाँट हुनेछ ।

९. मनोरञ्जन कर: पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने र शुल्क लिई सञ्चालन गरिने जुनसुकै प्रकारको मनोरञ्जन व्यवसायमा गण्डकी प्रदेश सरकारले तोकेको दरमा मनोरञ्जन कर लगाई असुल उपर गरिनेछ। संकलित मनोरञ्जन कर अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐनको व्यवस्था बमोजिम बाँडफाँट हुनेछ।

१०. बहाल बिटौरी शुल्क: पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख, वा सञ्चालन गरेका वा सार्वजनिक ऐलानी पर्ती जग्गा वा भवनमा हाटबजार वा पसल वा सडक वा बाटो किनार वा विशेष मेला पर्वमा अनुसूची(१२) अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाई असुल उपर गरिनेछ।

११. पार्किङ्ग शुल्क: पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ्ग सुविधा उपलब्ध गराएवापत अनुसूची (१३) बमोजिम सवारी साधन पार्किङ्ग शुल्क लगाइ असुल उपर गरिनेछ।

१२. ट्रेकिङ्ग, कायोकिङ, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र न्याफ्टिङ्ग शुल्क:पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ्ग, कायोकिङ, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र न्याफ्टिङ्ग सेवा वा व्यवसाय सञ्चालन गरेवापत अनुसूची (१४) बमोजिम शुल्क लगाइ असुल उपर गरिनेछ।

१३. सेवा शुल्क दस्तुर : पोखरामहानगरपालिकाले निर्माण, सञ्चालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूची (१५) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचीमा व्यवस्था भए बमोजिम शुल्क तथा दस्तुर लगाई असुल उपर गरिनेछ।

१४. पर्यटन शुल्क: पोखरा महानगरपालिकाले आफुले निर्माण गरेका वा हस्तान्तरण भई आएका वा सञ्चालनमा रहेका पर्यटकीय स्थलमा प्रवेश गर्ने पर्यटकहरुबाट अनुसूची (१६) मा उल्लिखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाई असुल उपर गरिनेछ।

१५. सम्पत्ति बहाल:नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेका जमिन, भवन तथा मेसिनरी साधनहरुको न्यूनतम भाडा दर अनुसूची (१७) मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

१६. दण्ड जरिवाना:(१) तोकिएको समय भित्र कर तथा शुल्क नबुझाउने तथा पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र निषेध गरिएका सार्वजनिक सडक तथा फुटपाथमा सवारी साधन पार्किङ्ग वा व्यापार व्यवसाय गर्ने वा फोहरमैला तथा निर्माण सामाग्रीबाट उत्सर्जित फोहोर एवं प्रचलित कानुन विपरीतका कार्य गरेमा त्यस्तो सामान जफत गर्ने वा लिलामी गर्ने वा अनुसूची (१८) बमोजिम जरिवाना गरिनेछ।

(२) दण्ड जरिवाना सम्बन्धी व्यवस्थामा पोखरा महानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार थपघट तथा पुनरावलोकन गर्न सक्नेछ।

१७. कर तथा शुल्कमा छुट: (१) पोखरा महानगरपालिकाले अनुसूची (१९) मा व्यवस्था भए बमोजिम कर तथा शुल्कमा सहुलियत वा छुट दिन सक्नेछ।

(२) कर तथा शुल्कमा छुट तथा सहुलियत सम्बन्धी व्यवस्थामा पोखरा महानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार थपघट तथा पुनरावलोकन गर्न सक्नेछ।

१७. कर तथा शुल्क संकलन सम्वन्धी थप व्यवस्था: यस ऐनमा भएको व्यवस्था यसै बमोजिम र अन्यको हकमा यस ऐनसँग नबाझिने गरी कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धमा पोखरा महानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाले आवश्यक निर्णय गरी लागु गर्न सक्नेछ।

१९. पुनरावलोकन सम्वन्धी व्यवस्था: (१) पोखरा महानगरपालिकाले गरेको कर शुल्क महशुल दण्ड जरिवाना सम्बन्धी विषयमा चित्त नबुझेका करदाताले नगरपालिकामा पुनरावलोकनका लागि निवेदन गर्न सक्नेछन। यसरी पुनरावलोकनका लागि कार्यपालिकाले प्रमुखको अध्यक्षतामा सम्बन्धित विषय विज्ञ समेत रहने गरी पुनरावलोकन समिती गठन गर्नेछ।

(२) पुनरावलोकनका लागि प्राप्त भएका निवेदन उपर ३५ दिनभित्र पुनरावलोकन समितीले छानविन तथा निर्णय गरी सम्बन्धित व्यक्तिलाई निर्णयको जानकारी दिनुपर्नेछ।

२०. कर फिर्ता सम्बन्धी व्यवस्था: करदाताले यस ऐन बमोजिम कर बुझाउदा तिनुपर्ने भन्दा बढी कर दाखिला गरेमा बढी दाखिला भएको रकम फिर्ता माग गर्न सक्ने छ।यसरी बढी दाखिला भएको रकम फिर्ता माग गर्दादाखिला गरेको ३५ दिनभित्र निवेदन दिनुपर्ने छ।सोको व्यहोरा साचो देखिएमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले निवेदन परेको एक महिना भित्र रकम फिर्ता दिने निर्णय गर्नु पर्नेछ। तर एक आर्थिक वर्षमा बढी दाखिला भएको रकम अर्को आर्थिक वर्षमा फिर्ता माग गर्न पाइने छैन।

२१. अन्य व्यवस्थाः (१) पोखरा महानगरपालिकाका महाशाखा, शाखा, वडा तथा अन्य कार्यालयहरुबाट सेवा प्रवाह गर्दा सेवाग्राहीले बुझाउनुपर्ने कर, शुल्क, दस्तुर तथा जरिवानालाई सेवासँग आबद्ध गरी अनिवार्य असुल उपर गरी सेवा प्रवाह गर्नु पर्नेछ । तर, नागरिकता प्रमाणपत्रको सिफारिश तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता सेवा प्रवाह गर्न भने यस व्यवस्थाले बाधा पुगेको मानिने छैन ।

(२) वडा कार्यालयहरुबाट कर असूली कार्य वडाध्यक्ष वा निजले तोकेको वडा सदस्यको समन्वयमा यस ऐन बमोजिम संकलन गरिनेछ ।

(३) अन्य स्थानीय तहमा कानुन बमोजिम दर्ता/नविकरण भएका कम्पनी, फर्म, संघसंस्थाहरुले सार्वजनिक खरिद प्रक्रियामा सहभागी हुन पोखरा महानगरपालिकामा पुनः व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने छैन ।

(४) महानगरपालिकाले कर तथा शुल्कहरु संकलनकोलागि अग्रिम सूचना दिन, करको अभिलेख राख्न तथा कर संकलनको लागि विद्युतीय माध्यमलाई प्रयोगमा ल्याउन सकिनेछ ।

२२. नियमावली तथा कार्यविधि बनाउन सक्नेःपोखरा महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाले यस ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी नियमावली तथा कार्यविधिहरु बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

२३. यसै ऐन बमोजिम भएको मानिनेःयो ऐन जारी हुनु अघि भए गरेका व्यवस्थाहरु यसै ऐन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

२४. साविक बमोजिम हुनेः यस ऐनमा उल्लिखित व्यवस्था यसै बमोजिम र उल्लिखित नभएको हकमा साविक बमोजिम नै हुनेछ ।

२५. बाधा अड्काउ फुकाउः यस ऐनको कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा आईपरेमा पोखरा महानगरपालिका नगर कार्यपालिकालाई बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार रहनेछ ।

२६. खारेजी : साविकमा पोखरा महानगरपालिकाले लागू गर्दै आएका व्यवस्थाहरु यस ऐनसँग प्रतिकूल देखिएमा प्रतिकूल भएको हदसम्म खारेज हुनेछन् ।

अनुसूची -१

ऐनको दफा २ सँग सम्बन्धित

सम्पत्ती कर

सम्पत्ती करको दर

क्र.सं.	विवरण	करको दर (%मा)	कर रु.	जम्मा रु.
१	**शुरुको २० लाख सम्म**	५००	५००	५००
२	**त्यसपछिको ५० लाख**	०.०२५%	१२५०	१७५०
३	**त्यसपछिको १ करोड**	०.०५%	५०००	६७५०
४	**त्यसपछिको २ करोड**	०.१०%	२००००	२६७५०
५	**त्यसपछिको ४ करोड**	०.१६%	६४०००	९०७५०
६	**त्यसपछिको ६ करोड**	०.२०%	१२००००	२१०७५०
७	**त्यसपछिको ८ करोड**	०.२२%	१७६०००	३८६७५०
८	**त्यसपछिको १० करोड**	०.२४%	२४००००	६२६७५०
९	**त्यस भन्दा माथि जतिसुकै**	०.२५%		

थप व्यवस्थाः

१. सम्पत्तिकर र भूमिकर(मालपोत) लागु हुनु भन्दा अगाडी लगाईएका घरजग्गा कर, एकीकृत सम्पत्ति कर लगायत अन्य खारेज भएका कर तथा शुल्कको बक्यौताको हकमा साविककै नियमानुसार कर लाग्नेछ ।

२. सम्पत्ति करकोलागि भवनको क्षेत्रफल कायम गर्दा स्वीकृत नक्शा र निर्माण भएको भवनको क्षेत्रफलमा फरक भएमा निर्माण भएको भवनको क्षेत्रफललाई आधार मानिनेछ । कर तिरेको प्रमाण अन्य कुनै प्रयोजनमा दावि लाग्ने छैन ।

३. संयुक्त तथा सामूहिक आवासको सम्पत्ति कर निर्धारण: बहुतले सामूहिक आवास (अपार्टमेन्ट वा फ्ल्याट) वा संयुक्त आवास (हाउजिङ्ग) वा कुनै घरको विभिन्न तलाहरु वा एकै तलामा पृथक, पृथक स्वामित्व रहेकोमा त्यस्तो पृथक, पृथक स्वामित्व भएका भागहरु वा तलाहरुको सम्पत्ति कर सम्बन्धित स्वामित्ववाला व्यक्तिहरुको नाममा देहाय बमोजिम निर्धारण गरी असुल उपर गरिनेछ:

(क) बहुतले सामूहिक आवास (अपार्टमेन्ट वा फ्ल्याट) को हकमा जे-जति क्षेत्रफलको घर, अपार्टमेन्ट वा फ्ल्याट राजिनामा वा स्वामित्व हस्तान्तरणको लिखत पारित गरी हक हस्तान्तरण भएको छ सोही बराबर घर (अपार्टमेन्ट वा फ्ल्याट) को क्षेत्रफल कायम गरिनेछ ।

(ख) सामूहिक आवासको जग्गाको क्षेत्रफल कायम गर्दा राजिनामा वा स्वामित्व हस्तान्तरणको लिखतमा उल्लेख भएको भए सोही जग्गाको क्षेत्रफल र उल्लेख नभएको भए घरको स्वामित्व बराबरको क्षेत्रफल मानि सो को दुई गुणा बराबरको जग्गाको क्षेत्रफल कायम गरिनेछ ।

(ग) व्यावसायीक प्रयोजनको लागि निर्माण गरी बिक्री भएको (मल/सपीङ्ग कम्प्लेक्स/सपीङ्ग सेन्टर आदि) मा खरिद बिक्री हुने पसल, कोठा तलाको हकमा समेत बुंदा (क) बमोजिम कर निर्धारण गरिनेछ ।

(घ) कुनै व्यक्ति वा संस्थाको नाममा जग्गाको स्वामित्व भई अर्को व्यक्तिले जग्गा लिजमा लिई भौतिक संरचनाको निर्माण, विकास र सम्बर्द्धन गरी भोग गरेको सम्पत्तिको कर तिर्नुपर्ने दायित्व सम्बन्धमा निजहरुबीच भएको सम्झौतामा स्पष्ट उल्लेख गरिएको हकमा सोही बमोजिम हुनेछ । यदि सम्झौतामा स्पष्ट प्रावधान उल्लेख नगरिएको भएमा सम्पत्तिको भोग गर्ने वा लिजमा लिने व्यक्ति वा संस्थाले कर दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

(ङ) बुंदा (घ) बमोजिमको लिज सम्झौता भंग भएमा वा कार्यान्वयन नभई सम्झौताको यथार्थ परिपालना नगरिएको अवस्थामा सम्पत्ति कर तिर्ने दायित्व सम्बन्धित जग्गा धनीको हुनेछ ।

(च) प्रचलित नेपाल कानून र यस परिच्छेद बमोजिम सम्पत्ति कर छुट हुने व्यक्ति वा निकायको जग्गामा व्यावसायीक प्रयोजनका लागि भवन निर्माण गरी उपयोग गरेको भए उक्त भवन र सोले चर्चेको जग्गामा सम्पत्ति भोग गर्ने व्यक्ति वा संस्थाबाटसम्पत्ति कर लगाई असुल उपर गरिनेछ ।

(छ) सम्पत्ती कर छुट हुने व्यक्ति वा निकायको जग्गामा एउटा प्रयोजनको लागि बनाएको भवन सो प्रयोजन परिवर्तन गरी व्यावसायीक प्रयोजनमा प्रयोग गरेको पाईएमा कर अधिकृतले कर निर्धारण गरी कर असुल गर्नेछ ।

(ज) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकार, कुटनैतिक नियोग, गुठी र लाभको उद्देश्य नराखी संचालन हुने संघसंस्थाको वस्तु तथा कारोवारमा यस ऐन बमोजिम कर लिइने छैन । तर लाभको उद्देश्य नराखी संचालन हुने संघसंस्थाहरुलाई भूमिकर (मालपोत), नक्सापास दस्तुर,सरसफाई शुल्क जस्ता कर र दस्तुरहरु भने छुट हुने छैन ।

(झ) पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र भूमि/सम्पत्ति कर तिर्नुपर्ने घर/जग्गाको प्राप्त भएको वा बनेको १ वर्ष भित्र आफुले प्राप्त गरेको/बनाएको सम्पत्ति विवरण महानगपालिकाले तोकेको ढाँचामा भरी सम्बन्धीत वडा कार्यालयमा पेश गर्नुपर्ने छ ।

अनुसूची–२
ऐनको दफा २ सँग सम्बन्धित
घरको मूल्याङ्कन दर

क.स.	घरको प्रकार/बनोट	घरको मूल्याङ्कन दर प्रति वर्गफीट (रु.)
१	स्टील फ्रेम भएको स्ट्रक्चरमा	रु २५००
२	आर. सि. सि स्ट्रक्चरमा एक्सिलेटर, लिफ्ट भएकोमा	रु २२००
३	प्रि फ्याब भवन, गोदाम भवन	रु १८००
४	व्यावसायीक प्रयोजनको आर.सि.सि.पक्की घर	रु १५००
५	आर.सि.सि.पक्की आवासिय प्रयोजन	रु १०००
६	आर.सि.सि. वाहेकका अन्य पक्की घर	रु ७००
७	सिमेन्ट जोडाई र जस्ताको छाना घर	रु ६३५
८	ढुंगामाटो जोडाई भएको घर	रु ५२५
९	जस्ता वा अन्य किसिममा वेरा भएका घर	रु ४००

अनुसूची–३

ऐनको दफा २ सँग सम्बन्धित
घरको ह्रास कट्टी प्रतिशत र ह्रास कट्टी गर्ने अवधि

घरको ह्रास कट्टीसमान ह्रास कट्टी पद्धति (Straight Line Method)अनुसार ५ प्रतिशत बचाव मूल्य कायम गरी ९५ प्रतिशत सम्म हुनेछ । यसको गणना देहाय बमोजिम गरिनेछ :

क.स.	भवनको प्रकार/बनोट	वार्षिक ह्रास कट्टी
१	स्टील फ्रेम स्ट्रक्चरमा	०.७५%
२	आर. सि. सि स्ट्रक्चरमा एक्सिलेटर, लिफ्ट भएकोमा	०.७५%
३	प्रि फ्याब भवन, गोदाम भवन	२%
४	व्यावसायीक प्रयोजनका आर.सि.सि.पक्की घर	१%
५	आर.सि.सि.पक्की आवासिय प्रयोजन	१%
६	आर.सि.सि. वाहेकका अन्य पक्की घर	२%
७	सिमेन्ट जोडाई र जस्ताको छाना घर	२%
८	ढुंगामाटो जोडाई भएको घर	३%
९	जस्ता वा अन्य किसिममा वेरा भएका घर	५%

अनुसूची–४
ऐनको दफा २ सँग सम्बन्धित
जग्गाको मूल्यांकन

पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्रका प्रमुख सडक एवं सडकको दायाँबायाँका जग्गाहरुको सम्पत्ति कर तथा भूमिकर (मालपोत) मूल्याङ्कन प्रयोजनको लागि कायम गरिएको प्रति रोपनी जग्गाको मूल्य :

हालको वडा नं.	क्र.सं.	जग्गाको विवरण	आ.व. २०७८/०७९ को न्यूनतम रकम रु (प्रति रोपनी)
१	क	मुख्य पक्की सडक पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग, हरिचोक, टुडिखेल, ट्याक्सीचोक हुँदै क्याम्पस गेट सम्म	९,६६६,०६०
	ख	के.आइ.सिङ पुल, क्याम्पस गेट हुँदै हालको प्रदेश सभा भवन वडा नं. १ र ४ को सिमाना सम्म	९,१५७,३२०
	ग	ट्याक्सीचोक वन कार्यालय हुँदै बगर सम्म पुग्ने मुख्य सडकको दाया बाया	८,६४८,५८०
	घ	पो.म.न.पा वडा नं .१ मा पर्ने अन्य पक्की बाटोका दाया बायाका जग्गाहरु	७,६३१,१००
	ङ	पो.म.न.पा. वडा नं .१ मा पर्ने अन्य कच्ची बाटोको दाया बायाका जग्गाहरु	४,५७८,६६०
	च	पो.म.न.पा. वडा नं .१ मा पर्ने सबै भित्री जग्गाहरु	५६१,१८०
२	क	वडा नं. २ मा पर्ने पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्गको दाया बायाको जग्गा	९,६६६,०६०
	ख	नालामुख देखी मोहरीया टोलसम्म मुख्य बाटोको दाया बायाको जग्गा	९,१५७,३२०
	ग	भैरवटोल देखि अर्चलबोट हुँदै विन्दबासीनी बरपाटन मा.वि भएर सराङ्कोट जोडने बाटो	७,३७६,७३०
	घ	भिमसेन टोल भैरवटोल भित्र हित मार्ग हुँदै पोखरा वेसी कृषि सडक	७,१२२,३६०
	ङ	भिमसेन टोल भैरवटोल भित्र	६,६१३,६२०
	च	भिमसेन मन्दिर बाट भिम पथ हुँदै पो.वा. वसपार्क जोड्ने पिच बाटोको जग्गा	६,३५९,२५०
	छ	हितमार्ग हुदै पोखरा वेसी कृषि सडक सम्म	६,३५९,२५०
	ज	नालामुख मार्ग देखि बाग्लुङ्ग वसपार्क जोड्ने पक्की सडक	६,३५९,२५०
	झ	बिन्ध्याबासिनि मार्ग हुँदै अगाडी पछाडी लगाएत कोपिला खाद्य उद्योगका दाया बायाका जग्गाहरु	६,१०४,८८०
	ञ	वडा कार्यालय मुनिको धारापानी मार्गको पक्की बाटोको दायाँ बायाँ	६,१०४,८८०
	ट	अन्य पक्की बाटोको दाया बाया	६,१०४,८८०
	ठ	अन्य कच्ची बाटोको दाया बाया	५,३४१,७७०
	ड	भित्री जग्गाहरु	३,५६१,१८०
३	क	वडा नं. ३ मा पर्ने मुख्य पक्की सडक दा.बा. का जग्गा	१३,४८१,६१०
	ख	पो.म.न.पा. वडा नं. ३ मा पर्ने अन्य पक्की बाटोको दाया बाया	९,६६६,०६०
	ग	पो.म.न.पा. वडा नं. ३ मा पर्ने कच्ची बाटोको दाया बाया	७,१२२,३६०
	घ	पो.म.न.पा. वडा नं. ३ मा पर्ने भित्रि जग्गाहरु	४,८३३,०३०
	क	वडा न.४ पालिखे चोकदेखी महेन्द्रपुल हुँदै सिद्धार्थ चौकसम्म	[illegible]

४	ख	वडा न.४ मा पर्ने पोखरा बाग्लुङ राजमार्गको को दाया बायाका जग्गाहरु	३४,८४८,९९०
	ग	सिदार्थ चोक देखी नाला मुख सम्म दाया बायाको जग्गाहरु	१६,०२५,३१०
	घ	पालिखेचोक देखी पश्चिम वडा कार्यालय सम्म पक्की सडकको दाया बाया	१५,००७,८३०
	ङ	अन्य पिच बाटोको दाया बाया	१०,६८३,५४०
	च	अन्य कच्ची बाटोको दाया बाया	९,१५७,३२०
	छ	अन्यभित्रि जग्गाहरु	५,८५०,५१०
	ज	कुलो बाटो/नहर बाटो	४,५७८,६६०
५	क	पोखरा बाग्लुङ राजमार्गको दाया बाँयाको जग्गाहरु	२९,५०६,९२०
	ख	वडा ५ पर्ने फिर्केपुल पश्चिम जिरो कि.मि.हुदै शान्तीनगर चोक सम्म	२४,१६५,१५०
	ग	ज्ञान मार्ग जिरो कि.मि.बाट पुर्वतर्फ को मुख्य सडक	१६,०२५,३१०
	घ	वडा कार्यालय देखी शान्तीचोक सम्म दायाबाया	९,६६६,०६०
	ङ	धाराप्रानि मार्गको दाया बाया	८,६४८,५८०
	च	मनकामना मार्गको दायाबाया	८,१३९,८४०
	छ	गोलचौतारा हुदै शान्ती निकेतन स्कुल निस्कने पक्कि बाटोको दाया बाया	८,१३९,८४०
	ज	विचारी चोक देखी रिठेगौडा सम्म पक्की सडकको दायाबाया	८,१३९,८४०
	झ	वगैचादेखी राधाकृष्ण मन्दिरसम्मको पक्की बाटोको दायाबाया	८,१३९,८४०
	ञ	एकलधारा धर्मस्थली मार्गको दाया बाया जग्गाहरु	८,१३९,८४०
	ट	अन्य पक्की बाटोको दायाबाय	७,६३१,१००
	ठ	कच्ची सडकको दाया बाया	५,५९६,१४०
	ड	भित्रि जग्गाहरु	४,३२४,२९०
६	क	जिल्ला अदालत देखी हल्लनचोक सम्म मुख्य सडक दाया बाया	४५,७८६,६००
	ख	हलन चोक हुदै खहरे गैराको चौतारा सम्म	४३,२४२,९००
	ग	हल्लनचोक हुदै जरेवर बुलौरी खोला वडा ५ को सिमाना सम्म	४३,७५१,६४०
	घ	फिर्केखोलाको पुल वडा कार्यालय तालबराही स्कुल हुदै फेवा मार्ग छुने मुख्य सडक दाया बाया	४०,६९९,२००
	ङ	मालपोत कार्यालय देखी फिर्के पूल हुँदै वडा ६ कार्यालय जाने बाटो	३५,६११,८००
	च	अन्य पक्की बाटोको दाया बाया	१६,२७९,६८०
	छ	कच्चीबाटोको दाया बाया	९,१५७,३२०
	ज	भित्री जग्गाहरु	५,५९६,१४०
७	क	मुख्य पिच सडक मुस्ताङचोक देखीराष्ट्र्बैक चोक सम्म	२४,४१९,५२०
	ख	वडा नं. ५ र ७ को सिमाना देखी जिरो कि.मी पश्चिम फेवा मार्ग हुँदै बुलौदी खोला वडा नं. ७ को सिमाना रत्नचोकदेखि एयरपोर्ट सम्मको मुख्य पक्की सडक	१९,३३२,१२०
	ग	साविक पो.ले.म.न.पा वडा नं. ९ हाल ७ को आर.टि.ओ सडक	१६,२७९,६८०
	घ	अन्य पक्कि बाटोको दाया बाया	१०,१७४,८००

	ङ	अन्य कच्ची बाटोको दाया वाया पर्ने जग्गाहरु	६,६१३,६२०
	च	भित्रि जग्गाहरु	४,८३३,०३०
८	क	मुख्य पिच बाटो वि.पि.माग समेत को दाया ,वायाको जग्गा	४०,६९९,२००
	ख	पृथ्वीचोक देखी जिरो सम्म पक्की सडक	४०,६९९,२००
	ग	पृथ्वीचोक देखी नयाँबजार हुदै महेन्द्र मा.वि. सम्मका मुख्य सडक	४०,६९९,२००
	घ	पृथ्वीचोक देखी मुस्ताङचोका सम्मसिद्धार्थराजमार्गको दायाबाया	२४,४१९,५२०
	ङ	श्रृजनाचोक देखी रत्नचोक हुदै एरपोर्टसम्म वडा नं. ८ को मुख्या पक्की सडक दायाबाया	१९,३३२,१२०
	च	सृजनाचोकदेखी गणेशमानसिहंमार्ग हुदै सिदार्थचोक वडा ४ को सिमाना सम्म मुख्य सडक	१९,३३२,१२०
	छ	अन्य पक्की बाटोको दाया वायाका जग्गाहरु	१३,७३५,९८०
	ज	अन्य कच्ची बाटोको दायाबाया	८,६४८,५८०
	झ	अन्य भित्री जग्गा	५,५९६,१४०
९	क	वडा ९ अर्न्तगत मुख्य पिच बाटोको दाया वायाका जग्गाहरु	४०,६९९,२००
	ख	पृथ्वीचोकदेखी नयाँबजार हुँदै महेन्द्रपुल सम्म मुख्य पक्की सडक	४०,६९९,२००
	ग	पृथ्वीचोकदेखी पूर्वतर्फ वडा १० को सिमाना पृथ्वी राजमार्गसंग जोडिएका मुख्य पक्की सडक	२३,९१०,७८०
	घ	पृथ्वीचोक देखी मुस्ताङचोक सम्म सिद्धार्थ राजमार्गको दाया वायाका जग्गाहरु	२२,८९३,३००
	ङ	अन्य पक्कि बाटोमा पर्ने दाया वायाका जग्गाहरु	१३,७३५,९८०
	च	कच्चि बाटोका दाया वायाका जग्गाहरु	८,६४८,५८०
	छ	भित्रि जग्गाहरु	५,५९६,१४०
१०	क	बुद्धचोक देखी अमरसिंह चोक सम्मको पृथ्वी राजमार्गमा पर्ने र कृष्ण मन्दिरदेखी रामबजार लाईन हुदै कालिका मार्ग र रामबजार मार्ग विरेन्द्र शालिकसम्म मुख्य पक्की सडक	२१,३६७,०८०
	ख	सेति नदिको पुलदेखि पुर्व पृथ्वीराजमार्गको बुद्धचोक,अमरपसिहचोक हुदै वडा १० को सिमाना बुद्धचोकबाट गौरीमार्गहुँदै ामबजार जोडिने मूख्य पिच बुद्धचोकगौतमबुद्ध मार्ग, गण्डकी हस्पिटल दक्षिणबाट १० नं. वडा सिमाना हुँदै औद्योगिक क्षेत्रको गेटसम्म	१९,३३२,१२०
	ग	पो.म.न.पा. वडा नं. १० अन्तरर्गत पर्ने अन्य पक्कि बाटोका दाया वायाका जग्गाहरु	९,१५७,३२०
	घ	अन्यकच्चि सडकको दाया वायाका जग्गाहरु	७,१२२,३६०
	ङ	अन्य भित्री जग्गाहरु	५,५९६,१४०
११	क	मुख्य पिच बाटोको दाया वायाका जग्गा	१४,७५३,४६०
	ख	रानीपौवा शिवशक्ति मा.वि. हुँदै मनिपाल गेट सम्म कच्ची बाटोको दाया वायाका जग्गा	१३,७३५,९८०
	ग	अन्य पक्कि बाटोको दायावायाका जग्गाहरु	९,६६६,०६०
	घ	अन्य कच्चि बाटोको दाया वायाका जग्गा	५,५९६,१४०
	ङ	भित्री जग्गाहरु	३,८१५,५५०
	च	साविक काहुँ गा.वि.स धरहरा सम्मको पक्की बाटो	१,६००,०००

	छ	साविक काहुँ गा.वि.स. कच्ची सडक	१,२००,०००
	ज	साविक काहुँ गा.वि.स. खेत तथा पाखो जग्गा वडा नं. ७ र ८ बाहेक	६५०,०००
	झ	साविक काहुँ गा.वि.स.वडा नं. ७र ८ को खेत पाखो सबै किसिमका जग्गा	४३०,०००
१२	क	रानीपौवा चोक देखि नर्सिङ्ग क्याम्पस गण्डकी हस्पिटल हुँदै अमरसिङ्गचोक दाया वायाका जग्गा	१४,७५३,४६०
	ख	वडा कार्यालय १२ देखि परिवार नियोजन संघ हुँदै पृथ्वीराजमार्ग निस्कने सम्म पिच सडक	१३,७३५,९८०
	ग	पुरनधारा चोक हुँदै गुम्बा फेदी सम्मको पिच बाटोको दाया बाटो	१२,२०९,७६०
	घ	कुडहरचोक हुँदै मियापाटन चोकको वडा सिमाना सम्म पिच बाटो	११,७०१,०२०
	ङ	हस्पिटल चोक देखि पुर्व माछा पोखरी सम्मको पिच बाटोको दाया बाया	१०,६८३,५४०
	च	अन्य पक्कि बाटोको दाया वायाका जग्गा	८,१३९,८४०
	छ	अन्य कच्चि बाटोको दाया बायाका जग्गा	५,५९६,१४०
	ज	अन्यभित्री जग्गाहरु	३,३०६,८१०
१३	क	वडा नं. १३ मा पर्ने मुख्य पक्की सडक, काँहुखोला, बाँझापाटन, भद्रकाली, गौडाको मुख देखी गुम्बाको फेदिसम्म दाँया बाँयाका जग्गाहरु	१०,६८३,५४०
	ख	वडा न १३ अर्न्तगत भद्रकाली स्कुल, वडा कार्यालय हुँदै बि.पि मार्ग क र ख हुँदै मियापाटनको मुख्य सडक	९,६६६,०६०
	ग	पोखरा १३ का अन्य पक्की बाटोको दाया वायाका जग्गाहरु	८,१३९,८४०
	घ	पोखरा १३ का अन्य कच्ची बाटोको दाया बायाका जग्गाहरु	५,५९६,१४०
	ङ	पोखरा १३ का अन्तर्गतका भित्रि जग्गाहरु	३,३०६,८१०
	च	काहुँखोला देखि पाटनवेशीहुँदै घट्टेखोला पश्चिमको मुख्य पिचबाटोको दाया बाया	३,२०५,०६२
	छ	घट्टेखोलादेखी पुर्व साझा जिमिरेडिल ढावकसेरी हुँदै खहरे लाकुरीबोटसम्मको पिच बाटोको दाया बाँया	३,०००,०००
	ज	अन्य पिच बाटोको दाया बायाको जग्गा	२,८००,०००
	झ	साविक आर्वा गाविसको१,२,३,४ को सहायक बाटोको	१,९००,०००
	ञ	साविक आर्वा गाविसको ५,६,७,८ र ९ को कच्ची बाटो	१,३००,०००
	ट	साविक आर्वा १,२,३,४ को खेततर्फको समथर भूभाग	७५०,०००
	ठ	साविक आर्वाखेत तर्फको १,२,३ र ४ बाहेकको अब्बल खेत	२७०,०००
	ड	साविक आर्वाखेत तर्फको १,२,३ र ४ बाहेकको दोयम खेत	२१०,०००
	ढ	साविक आर्वा खेततर्फको १,२,३ र ४ बाहेकको सिम खेत	१६०,०००
	ण	साविक आर्वा खेततर्फको १,२,३ र ४ बाहेकको चाहार खेत	१४०,०००
	त	साविक आर्वा पाखो तर्फको १,२,३ र ४ बाहेकको अब्बल पाखो	२२०,०००
	थ	साविक आर्वा पाखो तर्फको १,२,३ र ४ बाहेकको दोयमपाखो	१६०,०००
	द	साविक आर्वा पाखो तर्फको १,२,३ र ४ बाहेकको सिम पाखो	११०,०००
	ध	साविक आर्वा पाखो तर्फको १,२,३ र ४ बाहेकको चाहार पाखो	८५,०००
	न	साविक विजयपूर र मौजा गाविस हाल पोखरा १३ मा पर्ने कच्ची सडक	३८०,०००
	प	साविक विजयपूर र मौजा गाविस को अब्बल खेत	२२०,०००

	फ	साविक विजयपूर र मौजा गाविस को दोयम खेत	१६०,०००
	ब	साविक विजयपूर र मौजा गाविस को सिम खेत	११०,०००
	भ	साविक विजयपूर र मौजा गाविस को चहार खेत	७५,०००
	म	साविक विजयपूर र मौजा गाविस को अब्बल पाखो	११०,०००
	य	साविक विजयपूर र मौजा गाविस को दोयम पाखो	८५,०००
	र	साविक विजयपूर र मौजा गाविस को सिम पाखो	७५,०००
	ल	साविक विजयपूर र मौजा गाविस को चाहार पाखो	६५,०००
१४	क	वडा १० को सिमाना औद्योगिक क्षेत्र गेट देखि पूर्व तर्फ चाउथे चोक हुदै पर्ने विजयपुर खोलासम्म पर्ने पृथ्वीराजमार्ग	२१,८७५,८२०
	ख	वडा नं. १४ अन्तर्गत चाउथे चोकदेखी भोटेचौतारा रामेश्वरचोक शुक्रराज बलभद्र मा.वि.हुदै काजीपोखरी १०,१५को सिमाना सम्मको सडक	१३,७३५,९८०
	ग	निर्माणाधिन एयरपोर्ट भन्दा उत्तर पर्ने पक्की बाटोको दाया बायाका जग्गा	९,६६६,०६०
	घ	निर्माणाधिन एयरपोर्ट भन्दा दक्षिण पर्ने पक्की बाटोको दाया बायाका जग्गा	८,१३९,८४०
	ङ	वडा न १४ का अन्य पक्की सडकका दाया बाया सडकहरु	७,६३१,१००
	च	माटे मसिना एरियाको पक्की सडक	७,१२२,३६०
	छ	बुदा नं. क ख र ग मा पर्ने कच्ची सडक	६,८६७,९६०
	ज	निर्माणाधिन एयरपोर्ट भन्दा दक्षिण पर्ने कच्ची बाटोको दाया बायाका जग्गा	६,१०४,८८०
	झ	बुदा नं. क ख र ग मा पर्ने भित्री जग्गाहरु	४,३२४,२९०
	ञ	निर्माणाधिन एयरपोर्ट भन्दा दक्षिण पर्ने भित्री जग्गाहरु	३,२०५,०६२
	ट	साविक छिनेडाँडा २,४ र ५ हाल पोखरा १४ को माटे मसिना, मजुवा क्षेत्रको कच्चि बाटोको दाँया बाँयाको जग्गाहरु	२,७९८,०७०
	ठ	साविक छिनेडाँडा २,४ र ५ हाल पोखरा १४ को माटे मसिना, मजुवा क्षेत्रको भित्रि जग्गाहरु	२,१८७,५८२
	ड	साविक छिनेडाँडा १,२,४ र ५ को सेति नदी र विजयपूर खोलाको डिलभिर	१,६७८,८४२
१५	क	पो ले म न पा वडा नं- १५ को सिमाना देखि फलेपाटन चोक सम्मको मुख्य पक्की सडक	१८,३१४,६४०
	ख	वडा कार्यालयबाट फलेपाटन चोक, गलेश्वर हुदै दुदुवा चोकसम्मको मुख्य पक्की सडक	१४,२४४,७२०
	ग	मितेरी गाँउ खरबारी क्षेत्रको मुख्य सडक	९,६६६,०६०
	घ	अन्य पिच सडकको दायाँ वायाँ को जग्गा	८,६४८,५८०
	ङ	अन्य कच्ची सडकको दाया बाया	७,१२२,३६०
	च	वडा नं १५ का सबै भित्री जग्गाहरु	५,०८७,४००
	छ	साविक छिनेडाडा हाल मजुवा, दोभिल्ला क्षेत्रमा पर्ने पक्की सडक	३,३०६,८१०
	ज	साविक छिनेडाडा हाल मजुवा, दोभिल्ला क्षेत्रमा पर्ने कच्ची सडक	२,७९८,०७०
	झ	साविक छिनेडाडा हाल पोखरा १५ अन्तर्गत पर्ने डिलभिरका जग्गाहरु	२,२८९,३३०
१६	क	पोमनपा वडा नं १६ को के आइ सि पुल देखि गण्डकी आवसियको	९,६६६,०६०

		गेट रके आइ सि पुल विन्ध्यवासिनि मा.वि. हुदै महेन्द्र गुफा सम्म जाने मुख्य सडक	
	ख	पोमनपा वडा नं १६ को के आइ सि पुल देखि गण्डकी आवसियको गेट रके आइ सि पुल विन्ध्यवासिनि मा.वि. हुदै महेन्द्र गुफा सम्म जाने पक्की सडक	९,१५७,३२०
	ग	बुदा नं. क र ख बाहेक पोमनपा वडा नं १६ मा पर्ने अन्य पिच वाटोको दायाँ वाँयाँ को जग्गाहर र मझुवा एरिया	६,६१३,६२०
	घ	पोमनपा वडा नं १६ मा पर्ने अन्य कच्ची वाटोको दायाँ वाँयाँ को जग्गाहर	३,८१५,५५०
	ङ	पो.म.न.पा. वडा नं- १६ मा पर्ने भित्री जग्गा हरु	२,४४१,९५२
	च	साविक बाटुलेचौर मा पर्ने अन्य पक्की वाटोको दायाँ वाँयाँ	१,३००,०००
	छ	साविक गर्लाङ मा पर्ने अन्य पक्की वाटोको दायाँ वाँयाँ	१,१५०,०००
	ज	साविक अर्मला मा पर्ने अन्य पक्की वाटोको दायाँ वाँयाँ	१,१००,०००
	झ	साविक बाटुलेचौर मा पर्ने अन्य कच्ची वाटोको दायाँ वाँयाँ	९८०,०००
	ञ	साविक गर्लाङ मा पर्ने अन्य कच्ची वाटोको दायाँ वाँयाँ	८००,०००
	ट	साविक अर्मला मा पर्ने अन्य कच्ची वाटोको दायाँ वाँयाँ	६५०,०००
	ठ	साविक बाटुलचौर खेत तर्फ	५५०,०००
	ड	साविक अर्मला र गर्लाङ मा पर्ने खेत तर्फ अब्बल	१६०,०००
	ढ	साविक अर्मला र गर्लाङ मा पर्ने खेत तर्फ दोयम	१४०,०००
	ण	साविक अर्मला र गर्लाङ मा पर्ने खेत तर्फ सिम	११०,०००
	त	साविक अर्मला र गर्लाङ मा पर्ने खेत तर्फ चाहार	८५,०००
	थ	साविक बाटुलेचौर, अर्मला र गर्लाङ मा पर्ने पाखो तर्फ अब्बल	९५,०००
	द	साविक बाटुलेचौर, अर्मला र गर्लाङ मा पर्ने पाखो तर्फ दोयम	७०,०००
	ध	साविक बाटुलेचौर, अर्मला र गर्लाङ मा पर्ने पाखो तर्फ सिम	६५,०००
	न	साविक बाटुलेचौर, अर्मला र गर्लाङ मा पर्ने पाखो तर्फ चाहार	५५,०००
१७	क	राष्ट्र बैंक चोकदेखि मुस्ताङ्गचोक, विरौटा चोक हुदै राम मन्दिर चोक र राष्ट्र बैंक चोकदेखि ड्याम साइड हुदै विरौटा चोकको मुख्य पक्की सडक र मुस्ताङ्गचोकको पार्दी मा.वि. देखि होटल ड्रागन हुदै सिचाइ मुल कुलो सम्मको जग्गा	२४,९२८,२६०
	ख	बुदा नं.-क अन्तर्गतको एरिया भित्र पर्ने पक्की सडक	१६,२७९,६८०
	ग	बुदा नं. क अन्तर्गतको एरिया भित्र पर्ने कच्ची सडक	११,१९२,२८०
	घ	बुदा नं. क अन्तर्गतको एरिया भित्र पर्ने भित्री जग्गाहरु	८,१३९,८४०
	ङ	मुस्ताङ्गचोक देखि विरौटा चोक सम्म मुख्य सडक सिदार्थ राजमार्ग	२४,९२८,२६०
	च	राम मन्दिर चोकबाट डेभिड फल्स सम्म, सिदार्थ राजमार्ग	१९,३३२,१२०
	छ	बिरौटा चोक देखि पूर्वतर्फ आर.टि.ओ रोड हुदै आखा अस्पताल चोक सम्म पर्ने मुख्य पिच बाटोको दाया बाया	१८,८२३,३८०
	ज	डेभिड फल देखि पश्चिम तर्फ सिदार्थ राजमार्ग साविक लुकुमस्वारा १ हाल वडा १७ को सितल चौतारा सम्म र राममन्दिर चोक हुदै पावर हाउस सम्मको मुख्य पक्की सडक	१५,२६२,२००
	झ	घारिपाटन चोक चचहुई हुँदै अन्तराष्टिय संग्राहालयसम्मको पिच बाटोको दाया बाया	११,९५५,३९०
	ञ	अन्तराष्टिय संग्राहलय देखि तल महतगौडा सम्मको पक्की बाटो	८,१३९,८४०
	ट	वडा १७ मा पर्ने अन्य पक्कि बाटोको दाया बायाको जग्गा	१०,९३७,९१०
	ठ	सिता पाइला, लामतरो दोविल्ला क्षेत्र पक्की बाटो	८,१३९,८४०

	ङ	फिस्टेल कम्पाउण्ड एरिया पक्की सडक	९,६६६,०६०
	ढ	फिस्टेल कम्पाउण्ड एरिया कच्ची सडक	७,१२२,३६०
	ण	साविक लुकुमस्वारा हाल छोरेपाटन सिद्धार्थ राजमार्ग	१२,७१८,५००
	त	रातो पैरो एरियाको अन्य पक्की सडक	८,१३९,८४०
	थ	सिता पाइला, लामतरो दोविल्ला एरियाको अन्य पिच सडक	८,१३९,८४०
	द	काउछेघारी , वेलघारी सिमलचौतारा मुसेटुडाको पक्की बाटोको दाया वाया	७,१२२,३६०
	ध	साविक लुकुमस्वारा १ को हाल वडा १७ मा पर्ने पक्की बाटोको दाया बायाको जग्गा	६,६१३,६२०
	न	वडा १७ मा पर्ने अन्य कच्चि सडक	७,१२२,३६०
	प	साविक लुकुमस्वारा १ को हाल वडा १७ मा पर्ने कच्चि बाटोको दाया बायाको जग्गा	५,३४१,७७०
	फ	पो.म.न.पा १७ मा पर्ने भित्रि जग्गा	५,३४१,७७०
	ब	साविक लुकुमस्वारा को हाल पो.म.न.पा १७ मा पर्ने भित्रि जग्गा	४,३२४,२९०
	भ	काउछेघारी, वेलघारी ,महतगौडा, रातोपैरा, सितापाइला, मुसेटुडो, सितलचौतारी, तितेपानी, लामातहरो, दोविल्ला, पहलतरो क्षेत्रको कच्ची सडक	४,३२४,२९०
	म	काउछेघारी, वेलघारी, महतगौडा, रातोपैरा, सितापाइला, मुसेटुडो, सितलचौतारी, तितेपानी, लामातहरो, दोविल्ला, पहलतरो क्षेत्रको भित्रि जग्गा	३,३०६,८१०
१८	क	खहरे बाट पामे जाने पक्की बाटोको दाया बाया र सेदिफाट भकुण्डे क्षेत्रको चंखप्र हुदै घाटिछिना सम्मको जग्गाहरु	३८,००,०००
	ख	विन्दवासिनी देखि साराङकोट जाने मूल सडकको दाया बाया जग्गा	३२,००,०००
	ग	सराङकोट देखि वडा नं. २४ को सिमानासम्म	२८,००,०००
	घ	राष्ट्रिय विभुति तथा सहिद पार्क देखि पदेलीको वाल प्रतिभा नोर्डिङ सम्मको पिच बाटो	२८,००,०००
	ङ	कच्ची सडकको दायाँ वायाँ	१५,००,०००
	च	पोखरा बेसी टोल देखि फिर्के खोला बाग्लुङ्ग बसपार्क जोडने कच्ची सडक	२२,००,०००
	छ	ग्यारजाती वडा नं. ७ खहरे खोला पूर्वको जग्गाहरु	१३,००,०००
	ज	अन्य भित्री जग्गा अब्बल	४,४०,०००
	झ	अन्य भित्री जग्गा दोयम	३,३०,०००
	ञ	अन्य भित्री जग्गा सिम	२,२०,०००
	ट	अन्य भित्री जग्गा चाहार	१,७५,०००
	ठ	साविक ग्यारजाती र पदेलीको माथि उल्लेख नभएको अन्य पक्की सडक	२४,००,०००

वडा	क्र.सं.	विवरण	रकम
१९	क	साविक लामाचौर गा.वि स वडा नं. ६ र ७ को मुख्य पक्की बाटो	६८०००००
	ख	साविक लामाचौर गा.वि स अन्य पक्की बाटो	३४०००००
	ग	साविक लामाचौर गा.वि स कच्ची बाटोको दायाँ वायाँको जग्गा	२६०००००
	घ	लामाचौर माछापुच्छ्रे ग्रामिण पक्की सडक (वडा नं. ३ ४, ६	२६०००००

		र ७) को दायाँवाधाको जग्गा	
	ङ	लामाचौर माछापुच्छ्रे ग्रामिण पक्की सडक वडा नं. ५ र कच्ची बाटोको दायाँ बायाको जग्गा	१९०००००
	च	साविक लामाचौर गा.वि स खेततर्फ अब्बल	६५००००
	छ	साविक लामाचौर गा.वि स खेत तर्फ दोयम	४८००००
	ज	साविक लामाचौर गा.वि स खेत तर्फ सिम	४४००००
	झ	साविक लामाचौर गा.वि स खेत तर्फ चाहार	३३००००
	ञ	साविक लामाचौर गा.वि स पाखो तर्फ अब्बल	३८००००
	ट	साविक लामाचौर गा.वि स पाखो तर्फ दोयम	३५००००
	ठ	साविक लामाचौर गा.वि स पाखो तर्फ सिम	३२००००
	ड	साविक लामाचौर गा.वि स पाखो तर्फ चाहार	२७००००
	ढ	साविक लामाचौर गा.वि स वडा नं १, २, ३ र हाल घार्मी क्षेत्रको कच्ची बाटोको दायाँ बाया जग्गा	९८००००
	ण	साविक लामाचौर गा.वि स वडा नं १, २, ३ र हाल घार्मी क्षेत्रको पक्की बाटोको दायाँ बाया जग्गा	१३०००००
	त	साविक लामाचौर गा.वि स खेततर्फ अब्बल	३२००००
	थ	साविक लामाचौर गा.वि स खेत तर्फ दोयम	२७००००
	द	साविक लामाचौर गा.वि स खेत तर्फ सिम	२२००००
	ध	साविक लामाचौर गा.वि स खेत तर्फ चाहार	१९००००
	न	साविक लामाचौर गा.वि स पाखो तर्फ अब्बल	२२००००
	प	साविक लामाचौर गा.वि स पाखो तर्फ दोयम	१९००००
	फ	साविक लामाचौर गा.वि स पाखो तर्फ सिम	१६००००
	ब	साविक लामाचौर गा.वि स पाखो तर्फ चाहार	१३००००
	भ	साविक पुरुन्चौर माछापुच्छ्रे ग्रामिण पक्की सडक वडा नं. २, ५ र ६ चिसापानी चोक हुँदै तल्लाकोट चोक सम्म	१९०००००
	म	साविक पुरुन्चौर चिसापानी चोकबाट वडा नं. ९ रैकर सम्मको पक्कीबाटो	१७०००००
	य	साविक पुरुन्चौर चिसापानी चोकबाट वडा नं. ९ रैकर सम्मको कच्ची बाटो	१५०००००
	र	साविक पुरुन्चौर अन्य कच्ची बाटो	११०००००
	ल	साविक पुरुन्चौर खेततर्फ अब्बल	४४००००
	व	साविक पुरुन्चौर खेत तर्फ दोयम	३८००००
	श	साविक पुरुन्चौर खेत तर्फ सिम	३२००००
	ष	साविक पुरुन्चौर खेत तर्फ चाहार	२२००००
	स	साविक पुरुन्चौर पाखो तर्फ अब्बल	२२००००
	ह	साविक पुरुन्चौर पाखो तर्फ दोयम	१८००००
	क्ष	साविक पुरुन्चौर पाखो तर्फ सिम	१६००००
	त्र	साविक पुरुन्चौर पाखो तर्फ चाहार	१४००००

वडा	क्र.सं.	विवरण	रकम
२०	क	साविक भलाम गा वि स तर्फ रानीपौवा फुलबारी भलाम पक्की सडक	१७०००००
	ख	साविक भलाम गा वि स तर्फकच्ची बाटो	११०००००
	ग	साविक भलाम गा वि स तर्फखेततर्फ अब्बल	४३००००

	घ	साविक भलाम गा वि स तर्फखेत तर्फ दोयम	३२००००
	ङ	साविक भलाम गा वि स तर्फखेत तर्फ सिम	२७००००
	च	साविक भलाम गा वि स तर्फखेत तर्फ चाहार	२२००००
	छ	साविक भलाम गा वि स तर्फपाखो तर्फ अव्वल	१६००००
	ज	साविक भलाम गा वि स तर्फपाखो तर्फ दोयम	१३००००
	झ	साविक भलाम गा वि स तर्फपाखो तर्फ सिम	११००००
	ञ	साविक भलाम गा वि स तर्फपाखो तर्फ चाहार	७५०००
	ट	साविक मौजा गा वि स तर्फ काहुँखोला, महेन्द्रगुफा, भलाम र्‍यालेचौर समेतका सडकको दायाँ वायाँ	४३००००
	ठ	साविक मौजा गा वि स तर्फ खेततर्फ अव्वल	२२००००
	ड	साविक मौजा गा वि स तर्फ खेत तर्फ दोयम	१६००००
	ढ	साविक मौजा गा वि स तर्फ खेत तर्फ सिम	११००००
	ण	साविक मौजा गा वि स तर्फ खेत तर्फ चाहार	७५०००
	त	साविक मौजा गा वि स तर्फ पाखो तर्फ अव्वल	११००००
	थ	साविक मौजा गा वि स तर्फ पाखो तर्फ दोयम	८५०००
	द	साविक मौजा गा वि स तर्फ पाखो तर्फ सिम	७५०००
	ध	साविक मौजा गा वि स तर्फ पाखो तर्फ चाहार	६५०००

वडा	क्र.सं.	विवरण	रकम
२१	क	निर्मलपोखरी १, ६ र ९ को दोविल्ला बागमारा लामगादी मुल सडकको दायाँ वायाँ	१७०००००
	ख	साविक कृष्ती नाच्नेचौर, मट्टिखान निर्मलपोखरी हुँदै भरतपोखरी जाने पक्की सडक र शिवालय थप्ले तिलहरे पक्की सडकको दायाँ वायाँ	१२६००००
	ग	साविक कृष्ती नाच्नेचौर, मट्टिखान निर्मलपोखरी गा वि स का कच्ची सडकको दायाँ वायाँ	८५००००
	घ	निर्मलपोखरी साविक फोक्सीङ्ग समेत खेततर्फ अव्वल	२७००००
	ङ	निर्मलपोखरी साविक फोक्सीङ्ग समेत खेत तर्फ दोयम	२१५०००
	च	निर्मलपोखरी साविक फोक्सीङ्ग समेत खेत तर्फ सिम	१६००००
	छ	निर्मलपोखरी साविक फोक्सीङ्ग समेत खेत तर्फ चाहार	१२६०००
	ज	निर्मलपोखरी साविक फोक्सीङ्ग समेत पाखो तर्फ अव्वल	१२६०००
	झ	निर्मलपोखरी साविक फोक्सीङ्ग समेत पाखो तर्फ दोयम	११००००
	ञ	निर्मलपोखरी साविक फोक्सीङ्ग समेत पाखो तर्फ सिम	८५०००
	ट	निर्मलपोखरी साविक फोक्सीङ्ग समेत पाखो तर्फ चाहार	७५०००
	ठ	कृष्ती निर्मलपोखरी हुँदै भरतपोखरी जाने पक्की सडक दायाँ वायाँ	१२६००००
	ड	कृष्ती निर्मलपोखरी हुँदै भरतपोखरी जाने कच्ची सडक दायाँ वायाँ	८५००००
	ढ	साविक कृष्ती नाच्नेचौर खेत तर्फ अव्वल	२१५०००
	ण	साविक कृष्ती नाच्नेचौर खेत तर्फ दोयम	१६००००
	त	साविक कृष्ती नाच्नेचौर खेत तर्फ सिम	१२६०००
	थ	साविक कृष्ती नाच्नेचौर खेत तर्फ चाहार	९७०००
	द	साविक कृष्ती नाच्नेचौर पाखो तर्फ अव्वल	११००००
	ध	साविक कृष्ती नाच्नेचौर पाखो तर्फ दोयम	९७०००

	न	साविक कृष्ती नाच्नेचौर पाखो तर्फ सिम	७४०००
	प	साविक कृष्ती नाच्नेचौर पाखो तर्फ चाहार	६४०००

वडा	क्र.सं.	विवरण	रकम
२२	क	पोखरा १७ को सिमाना देखि सिद्धार्थ राजमार्गको खाडेखोला सम्मको दायाँ बायाँ जग्गा	१९०००००
	ख	सिद्धार्थ राजमार्गबाट स्तुवा जाने सडकको दायाँ वायाँ	१९०००००
	ग	अन्य पक्की बाटोको दायाँ वायाँ	१७०००००
	घ	सिद्धार्थराजमार्गको दायाँ वायाँबाट खोलिएका र कच्ची बाटोको जग्गा	१३७००००
	ङ	फेवातालबाट पारि साविक पुम्दी भुम्दी गा.वि.स ९ अनदु क्षेत्र	१७०००००
	च	शाखाबाटोबाट खोलिएका बाटोको दायाँबायाँका जग्गाहरु	१२६००००
	छ	सिद्धार्थ राजमार्गको खाडेखोला देखि स्याङजाको सिमाना कुभिण्डे सम्म	१०५००००
	ज	हिमाल र ताल देखिने भित्री जग्गाहरु	८५००००
	झ	खेत तर्फ अव्वल	३२००००
	ञ	खेत तर्फ दोयम	२६५०००
	ट	खेत तर्फ सिम	२१००००
	ठ	खेत तर्फ चाहार	१९००००
	ड	पाखो तर्फ अव्वल	२१००००
	ढ	पाखो तर्फ दोयम	१९००००
	ण	पाखो तर्फ सिम	१६५०००
	त	पाखो तर्फ चाहार	१३६०००

वडा	क्र.सं.	विवरण	रकम
२३	क	पोखरा हल्लनेचोक घाटी छिना बाटोको दायाँ वायाँ	१२७००००
	ख	साविक चापाकोट तर्फ अन्य सहायक मोटरेवल बाटो	१०५००००
	ग	साविक चापाकोट ९ हाल भदौरे ५ खेत तर्फ	६०००००
	घ	साविक चापाकोट तर्फ अन्य कच्ची सडक	८५००००
	ङ	साविक चापाकोट खेततर्फ अव्वल	३१५०००
	च	साविक चापाकोट खेत तर्फ दोयम	२१००००
	छ	साविक चापाकोट खेत तर्फ सिम	१९००००
	ज	साविक चापाकोट खेत तर्फ चाहार	१६५०००
	झ	साविक चापाकोट पाखो तर्फ अव्वल	२१००००
	ञ	साविक चापाकोट पाखो तर्फ दोयम	१६५०००
	ट	साविक चापाकोट पाखो तर्फ सिम	१२६०००
	ठ	साविक चापाकोट पाखो तर्फ चाहार	८५०००
	ड	साविक भदौरे तामागी गाविस तर्फ कच्ची सडकको दायाँ वायाँ	४२००००

	ढ	साविक भदौरे गा.वि.स. वडा नं. ३ देखि ९ सम्मको खेततर्फ अब्वल	२१००००
	ण	साविक भदौरे गा.वि.स. वडा नं. ३ देखि ९ सम्मको खेत तर्फ दोयम	१७००००
	त	साविक भदौरे गा.वि.स. वडा नं. ३ देखि ९ सम्मको खेत तर्फ सिम	१३८०००
	थ	साविक भदौरे गा.वि.स. वडा नं. ३ देखि ९ सम्मको खेत तर्फ चाहार	१०८०००
	द	साविक भदौरे गा.वि.स. वडा नं. ३ देखि ९ सम्मको पाखो तर्फ अब्वल	११६०००
	ध	साविक भदौरे गा.वि.स. वडा नं. ३ देखि ९ सम्मको पाखो तर्फ दोयम	९५०००
	न	साविक भदौरे गा.वि.स. वडा नं. ३ देखि ९ सम्मको पाखो तर्फ सिम	७५०००
	प	साविक भदौरे गा.वि.स. वडा नं. ३ देखि ९ सम्मको पाखो तर्फ चाहार	५३०००

वडा	क्र.सं.	विवरण	रकम
२४	क	पोखरा ठूलाखेत पक्की बाटोको दायाँ बायाँ (वडा नं. ४ कार्की तहरा)	१९००००००
	ख	पोखरा ठूलाखेत कच्ची बाटोको दायाँ बायाँ (वडा नं. ४ कार्की तहरा)	१७००००००
	ग	पामेबजार क्षेत्रको कच्चीबाटोको दायाँ बायाँ (वडा नं. ६)	१७००००००
	घ	पोखरा ठूलाखेत कच्ची बाटोको दायाँ बायाँ (वडा नं. ९ लौरुक क्षेत्र)	१३००००००
	ङ	विन्ध्यवासिनीबाट नाउडाँडा जानेबाटोको (पाखो तर्फ) वडा नं. १, २, ५, ६, ७ र ८	१२००००००
	च	पामेबजार देखि चालिसे सम्मको बाटोको दायाँवायाँ	९५००००
	छ	वडा नं. १८ को सिमाना देखि कास्कीकोट गुन्टेचौरहुँदै नाउँडाँडा कृषि सडक वडा नं. १, ४, ३ र ८ का दायाँवायाँका जग्गाहरु	११००००००
	ज	अन्य कच्ची बाटो	१२००००००
	झ	साविक कास्कीकोट गा वि स वडा नं. ४ र ६ को समथर भुभागको भित्री जग्गा	११००००००
	ञ	साविक कास्कीकोट गा वि स खेततर्फ अब्वल	५५००००
	ट	साविक कास्कीकोट गा वि स खेत तर्फ दोयम	४३००००
	ठ	साविक कास्कीकोट गा वि स खेत तर्फ सिम	३८००००
	ड	साविक कास्कीकोट गा वि स खेत तर्फ चाहार	२७००००
	ढ	साविक कास्कीकोट गा वि स पाखो तर्फ अब्वल	३८००००
	ण	साविक कास्कीकोट गा वि स पाखो तर्फ दोयम	३२००००
	त	साविक कास्कीकोट गा वि स पाखो तर्फ सिम	२७००००
	थ	साविक कास्कीकोट गा वि स पाखो तर्फ चाहार	२५००००

वडा	क्र.सं.	विवरण	रकम
२५	क	सापकोटा चोक देखि मिलनचोक हुँदै चाक्लेकुलो सम्म पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्गको दायाँ बायाँ	७००००००
	ख	याम्दी पुल देखि बुद्धचोक हुँदै सापकोटा चोकसम्म पोखरा बाग्लुङ्ग	९००[illegible]

		राजमार्गको दायाँ बायाँ	
	ग	चाक्लेकुलो देखि म्याग्दी चोक हुँदै फेदी सम्म	५५०००००
	घ	साँभाचोक देखि लामाचौतारा हुँदै बुद्धचोक सम्मको पिचबाटो दायाँ बायाँ	४५०००००
	ङ	मिलनचोक देखि मेलबोटसम्म माछापुच्छ्रे सडकको दायाँ बायाँ	२८०००००
	च	मेलबोट देखि म.न.पा को सिमानासम्म माछापुच्छ्रे सडकको दायाँ बायाँ	११०००००
	छ	अन्य पक्कीबाटोको दायाँ बायाँमा पर्ने जग्गा	३५०००००
	ज	कच्ची सडकको दायाँ बायाँ पर्ने जग्गा	२१०००००
	झ	साविक हेम्जा हाल पोखरा २५ डिलभिरमा पर्ने जग्गा	८५००००
	ञ	साविक हेम्जा गा वि स खेततर्फ अब्बल	८५००००
	ट	साविक हेम्जा गा वि स खेत तर्फ दोयम	६५००००
	ठ	साविक हेम्जा गा वि स खेत तर्फ सिम	५५००००
	ड	साविक हेम्जा गा वि स खेत तर्फ चाहार	४३००००
	ढ	साविक हेम्जा गा वि स पाखो तर्फ अब्बल	५५००००
	ण	साविक हेम्जा गा वि स पाखो तर्फ दोयम	४३००००
	त	साविक हेम्जा गा वि स पाखो तर्फ सिम	३२००००
	थ	साविक हेम्जा गा वि स पाखो तर्फ चाहार	२७००००
	द	साविक हेम्जा वडा नं. १ देखि ७ सम्म यम्दी देखि फेदी सम्मको खोला पारिको कच्ची सडक	११०००००
	ध	साविक हेम्जा वडा नं. ८ झिझिरका एरियाको कच्ची बाटोको दायाँ बायाँ	११०००००
	न	झिझिरका एरियाको अन्य पक्की सडक	१३०००००
	प	झिझिरका एरियाको खेततर्फ अब्बल	३२००००
	फ	झिझिरका एरियाको खेत तर्फ दोयम	२७००००
	ब	झिझिरका एरियाको खेत तर्फ सिम	२४००००
	भ	झिझिरका एरियाको खेत तर्फ चाहार	१८००००
	म	झिझिरका एरियाको पाखो तर्फ अब्बल	२२००००
	य	झिझिरका एरियाको पाखो तर्फ दोयम	१६००००
	र	झिझिरका एरियाको पाखो तर्फ सिम	१४००००
	ल	झिझिरका एरियाको पाखो तर्फ चाहार	११००००

२६	क	विजयपुर खोला देखी साविक कन्धनी डाँडा ५,६,२ पृथ्वीराजमार्ग दाया बाया	१,१०,०००,००.००
	ख	अन्य पक्की सडक र राखी मिजरे सडक दाया बाया समथरभागका जग्गाहरु	४५,००,०००.००
	ग	अन्य पक्की सडक र राखी मिजरे सडक दाया बाया पहाडी भागका जग्गाहरु	२५,००,०००.००
	घ	साविक कन्धनी डाँडाँ (राखी) समथर भागको पक्की सडकको दाया बाया	३५,००,०००.००
	ङ	साविक कन्धनी डाँडाँ (राखी) समथर भागको कच्ची सडकको दाया बाया	२०,००,०००.००
	च	साविक कन्धनी डाँडाँ गा.वि.स. को पहाडी भाग को पक्की सडकको	१५,००,०००.००

		दाया बाया	
	छ	साविक कन्धनी डाँडाँ गा.वि.स. को पहाडी भाग को कच्ची सडकको दाया बाया	१०,००,०००.००
	ज	पहाडी भाग खेत तर्फको भित्री जग्गा	१०,००,०००.००
	झ	पहाडी भाग पाखो तर्फको भित्री जग्गा	८,००,०००.००
२७	क	साविक अर्घौ बजार वडा नं. २,८ र ९ को पृथ्वीराजमार्गको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	१,१०,०००,००.००
	ख	साविक अर्घौ बजार ९ मा पर्ने तालचोक देखि वेगनास जाने मुख्य पिच बाटोको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	७५,००,०००.००
	ग	अन्य पक्की बाटोको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	४५,००,०००.००
	घ	अन्यकच्ची बाटोको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	३५,००,०००.००
	ङ	साविक अर्घौ बजार गा.वि.स स लामतरा क्षेत्र कच्ची सडकको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	२०,००,०००.००
	च	साविक अर्घौ बजार ४, ५ र ६ मा पर्ने पक्की सडकको दायाँ बायाँ	३०,००,०००.००
	छ	साविक अर्घौ बजार २, ३, ७, ८ र ९ मा पर्ने खेत पाखो तर्फका सबै किसिमका भित्री जग्गा	२०,००,०००.००
	ज	साविक अर्घौ बजार ४, ५ र ६ मा पर्ने कच्ची सडकको दायाँ बायाँ	१८,००,०००.००
	झ	साविक अर्घौ बजार वडा नं. १ मा पर्ने खेत पाखो तर्फका सबै किसिमका भित्री जग्गा	१०,००,०००.००
	ट	साविक अर्घौ बजार ४, ५ र ६ खेत तर्फ सबै जग्गा	७,००,०००.००
	ठ	साविक अर्घौ बजार ४, ५ र ६ पाखो तर्फ सबै जग्गा	६,००,०००.००
२८	क	राखी मिजुरे मोटरबाटोको दायाँ बायाँ (वडा नं. १ र ७)	८,००,०००.००
	ख	सौर्य बेत्यानी खत्री पहरो पर्ने बाटोका दायाँ बायाँका जग्गाहरु	८,००,०००.००
	ग	स्याङ्दी भुर्तेल गाउँ सौरे माझठाना ६ मा पर्ने सडकका दायाँ बायाँका जग्गाहरु	८,००,०००.००
	घ	अन्य पक्की बाटोको दायाँ बायाँ	८,००,०००.००
	ङ	अन्य कच्ची बाटोको दायाँ बायाँ	८,००,०००.००
	च	अन्य भित्री जग्गाहरु खेत तर्फ	३,००,०००.००
	छ	अन्य भित्री जग्गाहरु पाखो तर्फ	१,००,०००.००
	ज	साविक माझठाना खेत तर्फ अब्बल	३,००,०००.००
	झ	साविक माझठाना खेत तर्फ दोयम	२,५०,०००.००
	ञ	साविक माझठाना खेत तर्फ सिम	२,००,०००.००
	ट	साविक माझठाना खेत तर्फ चाहार	१,५०,०००.००
	ठ	साविक माझठाना पाखो तर्फ अब्बल	१,००,०००.००
	ड	साविक माझठाना पाखो तर्फ दोयम	८०,०००.००
	ढ	साविक माझठाना पाखो तर्फ सिम	६०,०००.००
	ण	साविक माझठाना पाखो तर्फ चाहार	४०,०००.००
२९	क	साविक शिशुवा १ र २ को पृथ्वी राजमार्गको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	१,१०,००,०००.००
	ख	साविक शिशुवा १ को पटनेरी क्षेत्रको पक्की बाटोको दायाँ बायाँ	३५,००,०००.००
	ग	अन्य पक्की बाटोको दायाँ बायाँ	३५,००,०००.००
	घ	साविक शिशुवा १ को पटनेरी क्षेत्रको कच्ची बाटोको दायाँ बायाँ	३०,००,०००.००
	ङ	पक्की मोटरबाटो (शिशुवा वडा नं. २ र ३) को पहाडी भागमा पर्ने	३०,००,०००.००

	च	कच्ची मोटरबाटो (शिशुवा वडा नं. २,३,५,६ र ७) को समथर भागमा पर्ने	२०,००,०००.००
	छ	खेत पाखो तर्फ (भित्री जग्गा)	२०,००,०००.००
३०	क	साविक अर्घौबजार गाविसको सिमानादेखि साविक रुपाकोट गाविसको सिमाना सम्म साविक शिशुवा १ र २ को पृथ्वी राजमार्गको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	१,१०,००,०००.००
	ख	साविक शिशुवा ३ ,५ र ९ मा पर्ने तालचोक देखि वेगनास जाने मुख्य पिच बाटो	७५,००,०००.००
	ग	शिशुवा चोकबाट पोखरा विश्वविद्यालय जाने पक्की बाटो र तागाको मुखसम्म, तागाको मुखदेखि पावर हाउस(पृथ्वी राजमार्ग) जोडिने	४०,००,०००.००
	घ	शिशुवा चोकबाट स्वास्थ्य केन्द्र, लक्ष्मी आदर्श मा.वि. हुदै डाँडाको नाक सम्मको मुल बाटोको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	४५,००,०००.००
	ङ	अन्य पक्की बाटोको दायाँ बायाँ	४०,००,०००.००
	च	साविक शिशुवा १ को पटनेरी क्षेत्रको पक्की बाटोको दायाँ बायाँ	३५,००,०००.००
	छ	अन्य पक्की बाटोको दायाँ बायाँ	३५,००,०००.००
	ज	साविक शिशुवा १ को पटनेरी क्षेत्रको कच्ची बाटोको दायाँ बायाँ	३०,००,०००.००
	झ	खेत पाखो तर्फ (भित्री जग्गा)	२०,००,०००.००
	ञ	साविक शिशुवा ४ मा पर्ने कच्ची बाटोको दायाँ बायाँ	३०,००,०००.००
	ट	साविक शिशुवा ४ मा पर्ने खेत तर्फ समथर भाग मात्र	२५,००,०००.००
	ठ	साविक शिशुवा ४ मा पर्ने टारी खेत/पाखो तर्फ	१५,००,०००.००
	ड	पक्की मोटरबाटो (शिशुवा वडा नं. २ र ३) को पहाडी भागमा पर्ने	३०,००,०००.००
	ढ	पक्की मोटरबाटो (शिशुवा वडा नं. ५,६ र ७)	३०,००,०००.००
	ण	कच्ची मोटरबाटो (शिशुवा वडा नं. २,३,५,६ र ७) को समथर भागमा पर्ने	२०,००,०००.००
	त	वेगनासताल बसपार्क देखि भोर्लेटार जाने बाटो (शिशुवा ६) का दायाँ बायाँका जग्गाहरु	२५,००,०००.००
	थ	कच्ची मोटरबाटो (शिशुवा वडा नं. ३ र ५) को पहाडी भागमा पर्ने	१५,००,०००.००
	द	साविक शिशुवा ३ र ५ मा पर्ने पहाडी भाग लेखि आएका खेत तर्फका जग्गा	१०,००,०००.००
	ध	साविक शिशुवा ३ र ५ मा पर्ने पहाडी भाग लेखि आएका पोखो तर्फका जग्गा	६,००,०००.००
३१	क	वेगनासताल बसपार्क देखि भोर्लेटार जाने मुलबाटोको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	२०,००,०००.००
	ख	अन्य पक्की मोटरेवल बाटोको दायाँ बायाँ	१५,००,०००.००
	ग	अन्य कच्चीमोटरेवल बाटोको दायाँ बायाँ	८,००,०००.००
	घ	साविक शिशुवा ३ ,५ र ९ मा पर्ने तालचोक देखि वेगनास जाने मुख्य पिच बाटो	७५,००,०००.००
	ङ	वडा नं. ४ अन्तर्गत खोला बेशी तर्फको जग्गा	२,००,०००.००
	च	पक्की मोटरबाटो (शिशुवा वडा नं. ५,६ र ७)	३०,००,०००.००
	छ	कच्ची मोटरबाटो (शिशुवा वडा नं. २,३,५,६ र ७) को समथर भागमा पर्ने	२०,००,०००.००
	ज	कच्ची मोटरबाटो (शिशुवा वडा नं. ३ र ५) को पहाडी भागमा पर्ने	१५,००,०००.००
	झ	साविक शिशुवा ३ र ५ मा पर्ने पहाडी भाग लेखि आएका खेत तर्फका जग्गा	१०,००,०००.००
	ञ	साविक शिशुवा ३ र ५ मा पर्ने पहाडी भाग लेखि आएका पोखो तर्फका	६,००,०००.००

		जग्गा	
	ट	साविक वेगनासको खेत तर्फ अब्बल	५,००,०००.००
	ठ	साविक वेगनासको खेत तर्फ दोयम	४,५०,०००.००
	ड	साविक वेगनासको खेत तर्फ सिम	४,००,०००.००
	ढ	साविक वेगनासको खेत तर्फ चाहार	३,५०,०००.००
	ण	साविक वेगनासको पाखो तर्फ अब्बल	३,५०,०००.००
	त	साविक वेगनासको पाखो तर्फ दोयम	३,००,०००.००
	थ	साविक वेगनासको पाखो तर्फ सिम	२,५०,०००.००
	द	साविक वेगनासको पाखो तर्फ चाहार	२,००,०००.००
३२	क	साविक शिशुवा गा.वि.स. को सिमाना देखि कोत्रेसम्म, साविक रुपाकोट गाविसको १ र ३ मा पर्नेपृथ्वी राजमार्गको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	९०,००,०००.००
	ख	साविक रुपाकोट गा.वि.स.को १ र ३ मा पर्ने अन्य पक्की बाटो	४०,००,०००.००
	ग	साविक रुपाकोट १,२,३ र ५ मा पर्ने कच्ची सडकको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	३०,००,०००.००
	घ	साविक रुपाकोट हाल पो.म.न.पा पर्ने गोरेटो बाटोको दायाँ बायाँका जग्गाहरु	२५,००,०००.००
	ङ	साविक रुपाकोट हाल पो.म.न.पा पर्ने खेत तर्फका जग्गाहरु	२०,००,०००.००
	च	साविक रुपाकोट हाल पो.म.न.पा पर्ने पाखो तर्फका जग्गाहरु	९,००,०००.००
	छ	रुपाकोट थुम्की सडक खोंलाछेउ सम्म मुल पिच सडक संग जोडिएका जग्गाहरु	४०,००,०००.००
	ज	अन्य सहायक मोटरेवल बाटो पक्की	२५,००,०००.००
	झ	अन्य सहायक मोटरेवल बाटो कच्ची	१०,००,०००.००
३३	क	साविक भोटेपोखरी वडा न. ८ र ९ को मुल पक्की बाटोको दायाँ बायाँ	२५०००००
	ख	साविक भोटेपोखरी वडा न. ४ र७ को मुल पक्की बाटोको दायाँ बायाँ	२००००००
	ग	साविक भोटेपोखरी वडा न. ४ र ७ का को अन्य कच्ची सडकको दायाँ बायाँ	८०००००
	घ	साविक भोटेपोखरी वडा न. ८ र ९ मा पर्ने अन्य पक्की मोटरेवलबाटोको दायाँ बायाँ	२००००००
	ङ	ऐ ऐ कच्ची बाटोको दायाँ बायाँ	१२०००००
	च	साविक भरतपोखरी जाने ग्रामिण सडकको दायाँ बायाँ	१२०००००
	छ	अन्य सहायक मोटरेवल बाटो पक्की	१२०००००
	ज	अन्य सहायक मोटरेवल बाटो कच्ची	१००००००
	झ	साविक भोटेपोखरी वडा न. ८ र ९ मा पर्ने खेत र पाखो	८०००००
	ञ	साविक भोटेपोखरी र साविक भरतपोखरी मा पर्ने खेत अब्बल	२०००००
	ट	साविक भोटेपोखरी र साविक भरतपोखरी मा पर्ने खेत दोयम	१८००००
	ठ	साविक भोटेपोखरी र साविक भरतपोखरी मा पर्ने खेत सिम	१५००००
	ड	साविक भोटेपोखरी र साविक भरतपोखरी मा पर्ने खेत चाहार	१२००००
	ढ	साविक भोटेपोखरी र साविक भरतपोखरी मा पर्ने पाखो बारी अब्बल	१५००००
	ण	साविक भोटेपोखरी र साविक भरतपोखरी मा पर्ने पाखो बारी दोयम	१२००००
	त	साविक भोटेपोखरी र साविक भरतपोखरी मा पर्ने पाखो बारी सिम	१०००००
	थ	साविक भोटेपोखरी र साविक भरतपोखरी मा पर्ने पाखो बारी चाहार	१०००००

अनुसूची–५
ऐनको दफा ३ सँग सम्वन्धित
भुमिकर (मालपोत) करको दर

क्र.सं.	विवरण	करको दर (%मा)	कर रु.	जम्मा रु.
१	शुरुको २० लाख सम्म	रु १५०	१५०	१५०
२	त्यसपछिको ५० लाख	०.०१५%	७५०	९००
३	त्यसपछिको १ करोड	०.०२५%	२५००	३४००
४	त्यसपछिको २ करोड	०.०५०%	१००००	१३४००
५	त्यसपछिको ४ करोड	०.०८०%	३२०००	४५४००
६	त्यसपछिको ६ करोड	०.१०%	६००००	१०५४००
७	त्यसपछिको ८ करोड	०.१५%	१२००००	२२५४००
८	त्यसपछिको १० करोड	०.२५%	२५००००	४७५४००
९	त्यस भन्दा माथि जतिसुकै	०.३५%		

अनुसूची ६
ऐनको दफा ४ सँग सम्वन्धित
घर जग्गा बहाल करको दर

जग्गा तथा घर भाडामा लिने	करको दर
व्यापार तथा व्यावसायीक प्रयोजनको लागि प्रयोग भएको घर/सरकारी निकाय तथा अन्य संघ संस्थाले लिएको घर तथा भवन	बहाल रकमको ८ प्रतिशत
व्यापार तथा व्यावसायीक प्रयोजनकालागि लिएको जग्गा	बहाल रकमको ४ प्रतिशत
आवासिय प्रयोजनकालागि लिएको घरको	बहाल रकमको ४ प्रतिशत
व्यावसायीककृषी प्रयोजनकालागि लिएको जग्गाको	बहाल रकमको २ प्रतिशत

अनुसूची७
ऐनको दफा ४ सँग सम्वन्धित
घर जग्गा बहाल करको लागि न्यूनतम मूल्यांकन दर

क्र.सं.	विवरण	व्यावसायिक प्रयोजन मासिक बहाल कर प्रति वर्गफिट रु	आवासिय प्रयोजन मासिक बहाल कर प्रति वर्गफिट रु
१	मुल सडक- सिदार्थचोक देखि महेन्द्रपुलचोक सम्म, पालिखेचोक देखि पृथ्वीचोकसम्म, विपीचोक देखि सभागृहचोक सम्म, हल्लनचोक देखि फिस्टेलगेट सम्म, हल्लनचोक देखि खहरेचोकसम्म		
	भुई तला	१०	४.८
	पहिलो तला	९	४
	दोस्रो तला देखि माथि	७	२.४
	जग्गा प्रति आना	६	

ग. बहालमा लागेको सम्पत्तिको विवरण कार्यालयबाट उपलब्ध गराएको फाराम अनुसार सत्यतथ्य विवरण पेश गर्नुपर्नेछ । झुटो विवरण पेश गरी कर दाखिला गरेमा यस ऐन बमोजिम जरिवाना लगाईनेछ ।

घ. बहाल कर मासिक, त्रैमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक रुपमा दाखिला गर्न सकिनेछ ।

ङ. करदाताले महानगरपालिका क्षेत्रभित्रको आफ्नो बहाल आयमा थपघट भएमा वा बहालमा नलागेको अवस्थामा ३५ दिन भित्र वडाको सिफारिश सहित कार्यालयमा सोको विवरण एवं जानकारी पेश गर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची–८
ऐनको दफा ५ सँग सम्वन्धित
व्यवसाय करको दर

१.बैंक वित्तीय संस्था तथा बीमा कम्पनीहरुको लागि

क.स.	व्यवसायको विवरण	वार्षिक रु.
१	क वर्गका वित्तीय संस्था वा वाणिज्य बैंक(केन्द्रीय कार्यालय)	२५,०००
२	क वर्गका वित्तीय संस्था वा वाणिज्य बैंक (शाखा कार्यालय)	१५०००
३	ख वर्गकावित्तीय संस्था वा विकास बैंक(केन्द्रीय कार्यालय)	१५०००
४	ख वर्गका वित्तीय संस्था वा विकास बैंक(शाखा कार्यालय)	१००००
५	ग वर्गका वित्तीय संस्था वा फाईनान्स कम्पनी(केन्द्रीय कार्यालय)	१००००
६	ग वर्गका वित्तीय संस्था वा फाईनान्स कम्पनी(शाखा कार्यालय)	९०००
७	लघु वित्तीय संस्थाको मुख्य कार्यालय	८०००
८	लघु वित्तीय संस्थाको शाखा कार्यालय	६०००
९.	सहकारी बैंक केन्द्रीय कार्यालय	२००००
१०	सहकारी बैंक शाखा कार्यालय	१००००
११	सहकारी संस्था	
	क.वचत तथा ऋण सहकारी २०० सम्मसदस्य भएका	२०००
	ख. वचत तथा ऋण सहकारी ५०० सम्मसदस्य भएका	५०००
	ग. वचत तथा ऋण सहकारी ५०१ देखि १००० सम्मसदस्य भएका	८०००
	घ. वचत तथा ऋण सहकारी १००० भन्दा बढी सदस्य भएका	१००००
	ङ. कृषि सहकारी संस्था	२०००
	च. महिला सहकारी संस्था	२०००
	छ. वहुउद्देशीय सहकारी संस्था	५०००
	ज. अन्य सहकारी संस्थाहरु	३०००
१२	बीमा कम्पनी(केन्द्रीय कार्यालय)	२५०००
१३	बीमा कम्पनी (शाखा कार्यालय)	१५०००
१४	मनी एक्सचेन्ज कम्पनी	५०००
१५	रेमिट्यान्स कम्पनी	५०००
१६	आर्थिक कारोवार (शेयर कारोवार वा अन्य आर्थिक कारोवार) गर्ने इन्भेस्टमेण्ट कम्पनी	१००००
१७	शेयर रजिष्ट्रार तथा धितोपत्रको काम गर्ने कार्यालय	१५०००

२. दुईतारा (स्टार) स्तर भन्दा माथिका होटलहरु

क्र.स.	व्यवसायको विवरण	वार्षिक रु.
१	तिन तारे होटल	२०,०००
२	चार तारे होटल	४०,०००
३	पाँचतारे होटल	५०,०००
४	रिसोर्ट	२०,०००
५	होमस्टे दर्ता	१०,०००

३.विशेषज्ञ परामर्श सेवा तथा अन्य व्यवसाय

क.स.	व्यवसायको विवरण	वार्षिक रकम रु.
१	चिकित्सक (क्लीनीक सन्चालन सेवा व्यवसाय)	१००००
२	कविराज	५०००
३	भेटरनरी डाक्टर	४०००
४	दन्त चिकित्सक	५०००
५	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	१०००
६	कृतिम गर्भाधान प्राविधिक	१०००
७	नगर पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता	१०००
८	अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्शदाता (कन्सल्टयान्सी) सल्लाहकार संस्था (विदेशी)	३०,०००
९	अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्शदाता (कन्सल्टयान्सी) सल्लाहकारसंस्था (स्वदेशी)	५०००
१०	अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्शदाता सल्लाहकार व्यक्ती	३०००
११	अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था दर्ता तथा नवीकरण	२०,०००
१२	स्वदेशी गैरसरकारी संस्था दर्ता तथा नवीकरण	२०००
१३	ज्योतिष परामर्श सेवा	२०००
१४	कम्प्यूटर एनालिष्ट तथा प्रोग्रामर	३०००
१५	कम्युटर सफटवेयर निर्माण गर्ने कम्पनी	५०००
१६	क्यूरियो सेवा	४०००
१७	बीमा एजेन्ट	२०००
१८	सर्भेयर फर्म	३०००
१९	अनुवादक	३०००
२०	शायेर ब्रोकर	४०००
२१	अमिन	२५००
२२	पाईलट	१०,०००
२३	पलम्बर, ईलेक्टीसियन	२०००
२४	एअर कार्गो संस्था	४०००
२५	सामान ढुवानीकर्ता तथा कम्पनी	५०००
२६	संस्थागत पेण्टर	६०००
२७	ईञ्जिनियरीङ कन्सलटेन्सिमा	
	क. ईञ्जिनियरको कन्सल्टेन्सी फर्म	५०००
	ख. ओभरसियर	३५००
	ग. कानून व्यवसायीको लफर्म,अनुवादक/नोटरी पब्लिक	४०००
	घ. कानून व्यवसायीको लफर्म (वरिष्ठ अधिवक्ता भएको)	५०००
	ङ. लेखापढी फर्म	२०००
२८	लेखा परीक्षक	
	क श्रेणिको लेखा परीक्षक	५०००
	ख श्रेणिको लेखा परीक्षक	३५००
	ग श्रेणिको लेखा परीक्षक	२०००
	घ श्रेणिको लेखा परीक्षक	१५००
२९	कृषि परामर्श सेवा	१०००
३०	अनलाइन सेवा विजनेस	२०००

३१	अनलाइन न्युज	१०००
३२	लेक्स,ब्यानर,पोस्टर इत्यादि प्रिन्टीङ गर्ने फर्म	४०००
३३	बस सेवा कम्पनी तथा कार्यालयका टिकट काउन्टर	१५००

४. हाइड्रोपावर

क्र.स.	व्यवसायको विवरण	वार्षिक रकम रु.
१	१० मेगा वाट सम्म	४०,०००
२	१० मेगा वाट माथि	५०,०००

५.निर्माण व्यवसाय 'घ' वर्ग

क्र.स.	व्यवसायको विवरण	वार्षिक रकम रु.
१	ईजाजत पत्र 'घ' वर्गको	२५०००
२	नविकरण दस्तुर 'घ' वर्ग असोज मसान्त भित्र	७०००
३	ईजाजत पत्र नविकरण गर्न म्याद भित्र नआएमा थप दस्तुर (असोज मसान्त देखि चैत्र मसान्त सम्म)	७०००
४	ईजाजत पत्र प्रतिलिपी दस्तुर	१०००
५	निवेदन दर्ता दस्तुर	१०००
६	व्यवसाय नामसारी/व्यवसाय ठाउँसारी	१००००
७	अन्य निर्माण सेवा,निजी ठेकेदार लेवर कन्टयाक्टर दर्ता	११५००
८	अन्य निर्माण सेवा,निजी ठेकेदार लेवर कन्टयाक्टर नविकरण	५०००
९	अन्य निर्माण सेवा,निजी ठेकेदार लेवर कन्टयाक्टर दर्ता तथा नविकरण	११५००

नोट : प्रत्येक आर्थिक वर्षको चैत्र मसान्त सम्म नविकरण नभएमा 'घ' वर्गको ईजाजत पत्र स्वत खारेज हुनेछ ।

६.कृषि तथा पशुजन्य व्यवसाय

क्र.स.	व्यवसायको विवरण	वार्षिक रकम रु.
१	क्यानल क्लब	५०००
२	ब्रिडिङ सेन्टर	७०००
३	ह्याचरी उद्योग	१००००
४	पंक्षी चल्ला सप्लायर्स	५,०००
५	दाना उद्योग	१५०००
६	दाना डिपो	१००००
७	दाना डिलर्स	७०००
८	दाना खुद्रा व्यापार	५०००
९	ठुला पशुको बधस्थल	१००००
१०	साना पशुको बधस्थल	१००००
११	छाला संकलन गर्ने व्यवसाय	२०००
१२	जिउदो पशु बिक्री केन्द्र ठुला पशुहरु	७०००
१३	जिउदो पशु बिक्री केन्द्र साना पशुहरु, भेडा बाखा	५०००
१४	जिउदो पंक्षी बिक्री केन्द्र	२०००
१५	अन्नको अवशेष बिक्री केन्द्र	१०००
१६	पशु चिकित्सालय	१००००
१७	पशु औषधि पसल थोक	७०००
१८	पशु औषधि पसल खुद्रा	३०००

१९	कोल्ड रुम	१५००
२०	बधशाला	१००००
२१	मिटमार्ट	५०००
२२	मिट पार्लर	-
२३	पशु पंक्षीफर्म दर्ता(गाई, भैसी, रागाँ,भेडा,बाखा, बंगुर, माछा हाँस, कुखुरा तथा मौरी पालन फर्म)	
	क. विशिष्ट कृषक	५०००
	ख. उद्यमी कृषक	४०००
	ग. व्यावसायीक कृषक	३०००
	घ. व्यावसायीक उन्मुख कृषक	२०००
	ङ. साना कृषक	१५००
	च. निर्वाहमुखी कृषक	१०००
	छ. सिमान्तकृत कृषक	निशुल्क
	ज. कुकुर दर्ता	१००

७. स्वास्थ्य सेवा व्यवसाय

क.स.	संस्थाको वर्गिकरण	व्यवसाय कर	
		दर्ता शुल्क	नविकरण
१	२५ शैया सम्मको अस्पताल	५००००	४००००
२	२५ शैया भन्दा माथीको अस्पताल सन्चालन सिफारीस शुल्क	प्रतिशैया रु.६००	
३	पोलिक्लिनिक/प्रति सेवा	५०००	४०००
४	नर्सिङ होम	२५०००	२००००
५	मेडिकल कलेज	१५००००	१०००००
६	नर्सिङ कलेज /पारामेडीकल कलेज	५००००	५००००
७	औषधिपसलथोक विक्रेता	१५०००	१२०००
८	औषधिखुद्रापसल (फार्मेसी)	५०००	४०००
९	अस्पताल भित्र रहेको औषधीपसल	१००००	८०००
१०	आयुर्वेदिकतथा बैकल्पिकचिकित्शा अस्पताल १० शैया सम्म	१२०००	८०००
११	आयुर्वेदिकतथा बैकल्पिकचिकित्शा अस्पताल १० शैया देखि २५ शैया सम्म	प्रती शैया २०००	प्रती शैया १६००
१२	आयूर्वेदिकक्लिनिक बिशेषज्ञ चिकित्सक सेवा सहित (अनकलसमेत)	७०००	
१३	आयूर्वेदिकक्लिनिकचिकित्सकीयसेवा सहित (अनकलसमेत)	६०००	
१४	आयूर्वेदिकऔषधिथोक बिक्रेता	१००००	
१५	आयूर्वेदिकऔषधिखुद्राबिक्रेता	५०००	
१६	विरामीजाँचगर्ने कन्सल्ट्याण्ट डाक्टर सहितको क्लिनिक	८०००	
१७	स्वास्थ्यक्लिनिक	६०००	
१८	चस्मा पसल	५०००	
१९	डेन्टल क्लिनिक/आँखा क्लिनिक	८०००	
२०	फिजीयोथेरापि सेवा केन्द्र/क्लिनिक	८०००	
२१	होमियोपेथिक्लिनिक	८०००	
२३	अक्यूपेन्चर उपचार केन्द्र/ अस्पताल	१२०००	

७	क्यासिनो	१०००००
८	रेन्टल तथा क्याटरिङ सेवा	७०००
९	पार्टी प्यालेस,कन्भेन्सन हल	२००००
१०	सरसफाई सेवा व्यवसाय	६०००
११	विज्ञापन एजेन्सीसेवा	५०००
१२	वैदेशिक रोजगार परामर्श सेवा	१५०००
१३	वैदेशिक शिक्षा परामर्श सेवा	५०००
१४	सेक्युरीटिज सर्भिस	१००००
१५	हाउजिङ कम्पनी तथा घरजग्गा खरिद बिक्री (रियलस्टेट) ठुलो	३००००
१६	ब्युटीपार्लर(भ्याट दर्ता भएको)	५०००
१७	ब्युटीपार्लर सानो (भ्याट दर्ता नभएको)	२५००
१८	सैलून	२०००
१९	मसाजपार्लर/स्पा/ज्याकुजी/सौना वाथ/स्वीमिङपुल	१००००
२०	हेल्थक्लब तथा व्यायामशाला,एरोबिक सेन्टर	५०००
२१	ट्याटु व्यवसाय	२०००
२२	पार्क पिकनिक स्पट	२०००
२३	फिजिकल फिटनेस सेन्टर	५०००
२४	जिम क्लब	२०००
२५	फुटसल/इन्डोर क्रिकेट	३०००
२६	शिशु स्याहार केन्द्र	१५००
२७	ईट्टाभट्टा व्यवसाय	५०००
२८	अनलाइन सपिङ	
	क. खाद्यन्न बस्तुहरु	४०००
	ख. इलेक्ट्रोनिक्स/गरगहना लगायत अन्य समाग्रीहरु	१००००
२९	जब लिङ्क व्यवसाय	३०००
३०.	खाद्य बैंक	१०,०००/-

१०.माथि उल्लेखित वाहेकका अन्य उद्योग, व्यापार र व्यवसायमा पूँजीगत लगानीको आधारमा तपशिलमा उल्लेखित दरमा कर लगाइनेछ:

क.स.	लगानी तथा पुंजी	वार्षिक कर रकम रु.
१	रु १ देखि रु ३ लाखसम्म	१०००
२	रु ३ लाख १देखि रु ५ लाखसम्म	२०००
३	रु ५ लाख १देखि रु १० लाखसम्म	४०००
४	रु १० लाख १देखि रु २० लाखसम्म	६०००
५	रु २० लाख १देखि रु ३० लाखसम्म	८०००
६	रु ३० लाख १देखि रु ६० लाखसम्म	१००००
७	रु ६० लाख १ देखि रु १ करोडसम्म	१२०००
८	रु १ करोड १ देखि रु १ करोड ५० लाखसम्म	१५०००
९	रु १ करोड ५० लाख १ देखि रु २ करोडसम्म	२००००
१०	रु २ करोड १ देखि रु २ करोड ५० लाखसम्म	२२०००

११	रु २ करोड ५० लाख १ देखि रु ३ करोडसम्म	२५०००
१२	रु ३ करोड १ देखि रु ५ करोडसम्म	३००००
१३	रु ५ करोड १ देखि रु १० करोडसम्म	३५०००
१४	रु १० करोड १ देखि रु २० करोडसम्म	४००००
१५	रु २० करोड १ देखि माथि सबैमा	४५०००

नोट : पोखरा महानगरपालिका क्षेत्र भन्दा बाहिर केन्द्रिय कार्यालय रहेको तर पोखरा महानगरपालिकामा शाखा कार्यालय संचालन गर्दा उक्त व्यवसायको चालु पुजि एकिन गर्न नसकिएमा/नभएमा केन्द्रिय कार्यालयमा भएको चालु पुजिको ५० प्रतिशत पुजि भएको मानि सोही बमोजिम व्यवसाय कर असुल गरिने छ ।

थप व्यवस्था:

क. बुंदा १० बमोजिम पूँजीको आधार लिंदा सरकारी कार्यालयमा दर्ता हुनका लागि आवश्यक न्यूनतम वा सरकारी कार्यालयबाट प्राप्त व्यावसायीक प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएको पूँजी मध्ये जुन बढी छ त्यसैलाई आधार मानी व्यवसाय कर निर्धारण गरिनेछ । व्यवसाय दर्ता वा नविकरण गर्दा अनिवार्य रुपमा चालु पुंजी उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

ख. पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र कारोवार गर्ने वित्तिय संस्थाहरु,सुपर मार्केट, व्यावसायीक प्रतिष्ठानहरु, बीमा कम्पनीहरु, सहकारी लगायत अन्य व्यवसायहरुको हकमा विभिन्न स्थानमा शाखा कार्यालयहरु भएमा प्रत्येक शाखा कार्यालयहरुलाई छुट्दै व्यवसाय मानि तोकिएको दरमा नै व्यवसाय कर तिर्नु पर्नेछ ।

ग. कुनै पनि व्यवसायको कारोवार नभएमा वा उक्त व्यवसाय बन्द गर्नु परेमा महानगरपालिका वा सम्बन्धीत वडा कार्यालयमा निवेदन दिइ तोकिएको कर तथा शुल्क तिरेर मात्र व्यवसाय बन्द गर्न सकिनेछ ।

घ. आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ बाट व्यवसाय कर असुल गर्दा व्यवसाय करको दर आर्थिक ऐन, २०७८ मा उल्लेख भएको दरमा नै असुल गरिनेछ

ङ. उद्योग, ग्रिल, फर्निचर व्यवसाय, वर्कशप, कवाडी व्यवसाय, पशुपन्छी पालन आदि जस्ता मानव तथा यातावरणसँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने व्यवसायहरुलाई स्थलगत सर्जमिन मुचुल्का गराई मात्र व्यवसाय दर्ता गरिनेछ ।

अनुसूची ९
ऐनको दफा ६ संग सम्वन्धित
जडीबुटी, कवाडी र जिवजन्तु करको दर

क्र.स.	कवाडि कारोवार	आर्थिक बर्ष २०७७/०७८	आर्थिक बर्ष २०७८/०७९
१	वियर बोत्तलको प्रति बोत्तल रु	१	१
२	मदीरा खाली शिसी ५०० एल माथी	१	१
३	मदीरा खाली शिसी ५०० एल सम्म	१	१
४	प्लास्टीक बोत्तल, र भांडा केजी प्रति केजी	२	२
५	फलाम र अन्य धातु र अन्य वस्तुकोप्रति केजी	२	२
६	जस्ता पाता, अन्य टीनको प्रति केजी	२	२
७	कागज प्रति केजी रु	२	२
८	हाड, सिंङ खुर प्रति केजी	५	५
९	छाला प्रति पिसको रु	५०	५०
१०	पुरानो मोबिल गियर आयल प्रतिलिटर	२	२
११	जुट बोरा प्रति गोटा	२	२

१२	चप्पलका टुक्रा प्रति के.जी.	२	२
१३	पुराना बेट्री प्रति केजी	५	५
१४	प्राकृतिक र कृतिम उनका टुक्रा प्रति के.जि		२
१५	गार्मेन्टको कपडाको टुक्रा प्रति के.जि		२
१६	अन्य सबैमा प्रति केजी	३	३

नोट : २० माईक्रोन भन्दा कमका पलास्टीक पेपर र फुटेका टुक्रा सिसाहरुमा कवाडी कर लिईने छैन ।

अनुसूची.१०
ऐनको दफा ७ सँग सम्वन्धित
प्राकृतिक स्रोत साधनविक्री

क.स.	शिर्षक	आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ प्रति घन मिटर
१	ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा , चिप्स	रु.७१०
२	ग्राभेल/पुरुवा	रु.३००
३	माटो	रु.२००
४	दहत्तर/बहत्तर	रु.३०० प्रति क्विन्टल
५	चट्टान/स्लेट	रु.१०००

क. प्राकृतिक स्रोत साधन भन्नाले ढुंगा, गिटी, बालुवा, माटो, चट्टान, दहत्तर, बहत्तर एंव नदि खोला खोल्सा वन क्षेत्र वा सार्वजनिक वा निजि जग्गाबाट उत्खनन वा संकलन गरिने बहुमुल्य पत्थर ऐतिहासिक र साँस्कृतिक महत्वका शालिग्राम, शिला र अति मुल्यवान बस्तु, चुनढुङ्गा बाहेकका प्राकृतिक स्रोत लाई सम्झनुपर्छ।

ख. प्रति क्यूविक फुट बाहेक अन्य ईकाइमा कारोवार भएमा कारोवार भएको इकाईलाई प्रति वर्गफुटमा परिवर्तन गरी गणना गर्न सकिनेछ ।

अनुसूची ११
ऐनको दफा ८ सँग सम्वन्धित
विज्ञापनकर

सि.न.	बिज्ञापन माध्यम	अवधि	मुख्य सडक	सहायक मुख्य सडक	अन्य स्थान
१	वाल पेन्ट, सटर पेन्ट प्रति वर्गफुट	बार्षिक	२०	१५	१०
२	वाल बोर्ड, डिपिएस, लाईट बोर्ड प्रति वर्गफुट	बार्षिक	१५०	१००	५०
३	ए.सि.पि, एल.ई. डि. बोर्ड प्रति वर्गफुट	बार्षिक	१००	५०	२५
४	सोलारबत्ती पोल बोर्ड प्रति वर्गफुट	बार्षिक	१००	७५	५०
५	बस बिज्ञापनप्रति बस	बार्षिक	६०००		
६	पोल व्यानर, बस व्यानर प्रति वर्गफुट	प्रति हप्ता	१००		
		२ हप्ता	२००		
		१ महिना	३००		
७	यात्रु बस प्रतिक्षालय	बार्षिक	७५०००	५०००	४००००
८	स्वागत गेट	प्रति दिन	२०००	१०००	१०००
९	सार्वजनिक स्थानको भाडा बोर्डको प्रति बर्गफिट	बार्षिक	२००	१००	७५
१०	एल.ई. डि स्क्रिन प्रति वर्ग फुट	बार्षिक	४००	३००	२००

११	पसल गेट प्रति पसल	१ हप्ता	५००		
		२ हप्ता	१०००		
		१ महिना	१५००		
१२	ट्याक्सी विज्ञापन	१ महिना	५००		
		बार्षिक	५०००		
१३	थ्री डि अक्षर सार्वजनिक स्थान वर्ग फुट	बार्षिक	३००	२००	१००
१४	ट्राफिक आईल्याण्ड	बार्षिक	७५०००	५००००	४००००
१५	मेला महोत्सव	मेला अवधिभर	२५०००		
१६	रेलिङ्ग विज्ञापन प्रति गोटा	बार्षिक	६००	४००	२००
१७	होर्डिङ्ग बोर्ड	बार्षिक	१५०	१००	७५
१८	सार्वजनिक स्थानमा प्रचार कार्यक्रम	प्रतिदिन	३०००		
१९	सार्वजनिक स्थानमा स्टल राखी टिकट बेच्ने तथा अन्य प्रयोजनको लागि	प्रतिदिन	१००० (१० दिन भन्दा बढी अवधिको भएमा प्रति दिन रु.५००)		

नोट :

- मुल बाटो, सहायक बाटो र अन्य बाटो भन्नाले यसै ऐनको अनुसुची -७ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।
- कुनै पनि व्यक्ति, संस्था, कम्पनी, फर्मले नगरपालिकाबाट इजाजत लिई सञ्चालनमा रहेका व्यवसायको परिचय दिनको लागि राखिने साधारण अक्षरले लेखिएको बढीमा १० वर्ग फुटसम्मको एउटा मात्र परिचयपाटी राखेमा विज्ञापन कर लाग्ने छैन तर, यस्तो परिचय पाटीमा विज्ञापन गर्ने उद्धेश्यले अन्य उत्पादनको प्रचार प्रसार सामग्री लेखिएमा विज्ञापन कर छुट पाईने छैन ।
- पुराना होर्डिङ्ग बोर्डहरुलाई पोखरा आसपास क्षेत्रमा स्थानान्तरण गर्ने वा लाईट बोर्डमा परिमार्जन गर्ने मौका दिईने छ ।
- पुराना विज्ञापन बोर्डहरुलाई क्रमश व्यवस्थि गर्दै नयाँ तथा आधुनिक डिजिटल विज्ञापन बोर्डलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

- यस महानगरपालिकाको अनुमति बिना अनाधिकृत रुपमा राखिएका विज्ञापन सामग्री जफत गरी जरिवाना सहित कानूनी कारवाही चलाइनेछ।

अनुसूची १२

ऐनको दफा १०सँग सम्बन्धित

बहालविटौरी शुल्कको दर

क.सं.	विवरण	शुल्कको दर
१	महानगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र पर्ने प्रती ऐलानी जग्गामा महानगरपालिका आफैंले टहरा, छाप्रा निर्माण गरि रेखदेख गरि संचालन गरेको अस्थायी पसल वा आवासको लागि उपलब्ध गराइएको प्रति टहरा, छाप्राको वार्षिक	रु.२०००
२	महानगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र पर्ने प्रती ऐलानी जग्गामा व्यक्ति आफैंले टहरा, छाप्रा निर्माण गरि रेखदेख गरि संचालन गरेको अस्थायी पसल वा आवासको लागि उपलब्ध गराइएको प्रति टहरा, छाप्राको वार्षिक	रु.१५००
३	पेखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र महानगरपालिकाले तोकेका सार्वजनिक स्थानहरुमा संचालन गरिने मेला, महोत्सव, जात्रा,हाटबजार आदिमा रहेको व्यवसाय प्रति स्टल प्रति दिन	१००
४	अस्थायी हाटबजार/घुम्ति पसल प्रति दिन	
	खसि, बोका, भेडा, च्याङग्रा प्रति गोटा	५
	सुगुर, बंगुर, रागो, भैसी प्रति गोटा	२०
	हाँस, कुखुरा	५

नोट-बहालविटौरी शुल्क तिरेको प्रमाण अन्य सरकारी प्रयोजनका लागि मान्य हुने छैन ।

अनुसूची १३

ऐनको दफा ११ सँग सम्बन्धित

सवारी पार्किङ्ग शुल्कको दर

क.स	स्थान	मिनी बस माईक्रोबस प्रतिघण्टा रु.	कार,जिप भ्यान प्रतिघण्टा रु.	बस ट्रक प्रतिघण्टा रु.	मोटर साईकल स्कुटर प्रति दिन रु.
१.	सेती नदी पुल – पृथ्वीचोक – सभागृह चोक – सिर्जना चोक –जिरो कि.मि सडक	३०	२०		१०
२.	पृथ्वीचोक – नयाँ बजार –महेन्द्रपुल –पालिखे चोक सडक	३०	२०		१०
३.	सभागृह चोक – बि.पि. चोक – न्युरोड सडक	३०	२०		१०
४.	महेन्द्र पुल – वि.पि. चोक – सिद्धार्थ चोक सडक	३०	२०		१०
५.	लेकसाईड खहरे – हल्लनचोक – बाराही चोक –शहिद चोक सडक	३०	२०		१०
६.	पृथ्वीचोक–नागढुंगाओरालो सम्मको सडक	३०	२०		१०
७	अमरसिंहचोक–सेतीनदी पुल –पृथ्वीचोक सम्मको	२०	१५	३०	१०

	सडक				
८.	मुस्ताङ्गचोक–बिरौटा हुदैं छोरेपाटन सम्मको सडक	२०	१५	३०	१०
९.	पालिखेचोक – नदीपुर – पि.एन क्याम्पस हुदैं के आई सिंह पुलसम्मको सडक	२०	१५	३०	१०
१०.	शहिदचोक देखि मुस्ताङ्गचोक सम्मको सडक	२०	१५	३०	१०
११.	बिरौटाचोक–राष्ट्रबैंकचोक–रत्नचोक – सृजनाचोक '–सिद्धार्थचोक हुदैं बगर ट्याक्सी चोक सम्मको सडक	२०	१५	३०	१०
१२.	जिरो कि.मि देखी हरीचोक सम्मको सडक	२०	१५	३०	१०
१३	महेन्द्रपुल–रानीपौवा–हस्पीटलचोक हुदैं अमरसिंह चोक सम्मको सडक	२०	१५	३०	१०
१४	गौरीमार्ग–हस्पीटलचोक–बुद्धचोक हुदैं रामबजार सम्मको सडक	२०	१५	३०	१०
१५	रानीपौवा देखि भद्रकाली हुदैं काँहु खोला चोक सम्मको सडक	२०	१५	३०	१०
१६	वस पार्क	३०	२५	५०	

थप व्यवस्था

क. माथि उल्लेखित सडकहरुमा हुने पार्किङ्ग स्थल, वस स्टप, पार्किङ्ग निषेध क्षेत्र तथा जेब्रा क्रसिङ्ग पोखरा महानगरपालिका कार्यलय तथा जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालयले तोके बमोजिम हुनेछ ।

ख. गण्डकी प्रदेशमा दर्ता भएका संस्थागत मिनि वस तथा माईक्रो वसले मासिक रु १५०० र टयाक्सीले मासिक रु १००० पार्किङ्ग शुल्क भुक्तानी गरेमा पटके पार्किङ्ग शुल्क लाग्ने छैन ।

अनुसूची १४

ऐनको दफा १२ संग सम्वन्धित

ट्रेकिङ्ग कायाकिङ्ग क्यानोनिङ्ग, बञ्जीजम्प, जिपफ्लायर, र र्‍याफ्टीङ्ग शुल्क

क्र.सं.	पर्यटकीय खेलकुद तथा मनोरंजनात्मक सेवा व्यवसाय	वार्षिक शुल्क रु
१	केवल कार	२००,०००
२	प्याराग्लाइडिङ्ग	१००,०००
३	अल्ट्रालाइट फ्लाइट	१००,०००
४	वञ्जिजम्प	१००,०००
५	जिपफ्लायर	१००,०००
६	क्यानोनिङ	२०,०००

अनुसूची १५
ऐनको दफा १३ संग सम्बन्धित
सेवा शुल्क र दस्तुरको दर

१. नक्सापास दस्तुर

सि.नं.	घर नक्सा पास दस्तुर	दस्तुरको दर रु
(क)	मालपोत मूल्यांकन दररेट अनुसार १ करोड भन्दा माथिको मूल्यांकन हुने जग्गाहरुमा	
	भुई तला प्रति वर्गफिट	२६
	पहिलो तला प्रति वर्गफिट	२८
	दोश्रो तला प्रति वर्गफिट	३०
	तेश्रो तला प्रति वर्गफिट	३५
	चौथो तला प्रति वर्गफिट	४५
	पाँचौं तला प्रति वर्गफिट	५५
	छैठौं तला प्रति वर्गफिट	६५
	त्यस पछिका थप तलामा प्रति वर्गफुट रु १० का दरले थप दस्तुर लाग्ने छ	
	ब्लक जोडाई	१०
(ख)	मालपोत मूल्यांकन दररेट अनुसार ५० लाख माथि १ करोड सम्म मूल्यांकन हुने जग्गाहरुमा	
	भुई तला प्रति वर्गफिट	२०
	पहिलो तला प्रति वर्गफिट	२२
	दोश्रो तला प्रति वर्गफिट	२४
	तेश्रो तला प्रति वर्गफिट	३०
	चौथो तला प्रति वर्गफिट	४०
	पाँचौं तला प्रति वर्गफिट	५०
	छैठौं तला प्रति वर्गफिट	६०
	त्यस पछिका थप तलामा प्रति वर्गफुट रु १० का दरले थप दस्तुर लाग्ने छ	
	ब्लक जोडाई	१०
(ग)	मालपोत मूल्यांकन दररेट अनुसार३० लाख देखि माथि ५० लाख सम्म मूल्यांकनमा हुने जग्गाहरुमा	
	भुई तला प्रति वर्गफिट	१६
	पहिलो तला प्रति वर्गफिट	१८
	दोश्रो तला प्रति वर्गफिट	२०
	तेश्रो तला प्रति वर्गफिट	२५
	चौथो तला प्रति वर्गफिट	३०
	पाँचौं तला प्रति वर्गफिट	३५
	छैठौं तला प्रति वर्गफिट	४०
	त्यस पछिका थप तलामा प्रति वर्गफुट रु १० का दरले थप दस्तुर लाग्ने छ	
	ब्लक जोडाई	९
(घ)	मालपोत मूल्यांकन दररेट अनुसार३० लाख सम्म मूल्यांकन हुने जग्गाहरुमा	
	भुई तला प्रति वर्गफिट	१०
	पहिलो तला प्रति वर्गफिट	१२
	दोश्रो तला प्रति वर्गफिट	१४
	तेश्रो तला प्रति वर्गफिट	१५

	चौथो तला प्रति वर्गफिट	२०
	पाँचौं तला प्रति वर्गफिट	२५
	छैठौं तला प्रति वर्गफिट	३०
	त्यस पछिका थप तलामा प्रति वर्गफुट रु १० का दरले थप दस्तुर लाग्ने छ	
	ब्लक जोडाई	८
(ङ)	सबै प्रकारका जग्गाहरुमा हुने अन्य किसिमका निर्माणमा	
	कम्पाउण्ड वाल रनिङ्ग फिट	३
	माटो जोडाईबाट हुने निमार्ण प्रति वर्गफिट	२
	कच्ची फुक्का ढुङ्गाको निर्माण प्रति वर्गफिट	१
	भूमिगत र सेमि भूमिगत नक्सापास दस्तुर प्रति वर्गफिट	१०
(च)	भवन निर्माण मापदण्ड २०७२ लागु हुनु भन्दा पहिला बनेको ३५ फिट भन्दा माथिको घरको नक्सा पास दस्तुर प्रति वर्गफिट	६०
	थप तलामा प्रति वर्गफुट रु २० का दरले थप शुल्क लाग्ने छ :	
(च)	वातावरण शुल्क प्रति वर्गफिट रु	२

२.रेट्रो फिटीङ्ग दस्तुर

सि.नं.	रेट्रो फिटीङ्ग दस्तुर	दस्तुरको दर रु
(क)	मालपोत मूल्यांकन दररेट अनुसार १ करोड भन्दा माथिको मूल्यांकन हुने जग्गाहरुमा	
	भुई तला प्रति वर्गफिट	१३
	पहिलो तला प्रति वर्गफिट	१४
	दोश्रो तला प्रति वर्गफिट	१५
	तेश्रो तला प्रति वर्गफिट	१७
	चौथो तला प्रति वर्गफिट	२२
	त्यस पछिका थप तलामा प्रति वर्गफुट रु ५ का दरले थप दस्तुर लाग्ने छ	
(ख)	मालपोत मूल्यांकन दररेट अनुसार ५० लाख माथि १ करोड सम्म मूल्यांकन हुने जग्गाहरुमा	
	भुई तला प्रति वर्गफिट	१०
	पहिलो तला प्रति वर्गफिट	११
	दोश्रो तला प्रति वर्गफिट	१२
	तेश्रो तला प्रति वर्गफिट	१५
	चौथो तला प्रति वर्गफिट	२०
	त्यस पछिका थप तलामा प्रति वर्गफुट रु ५ का दरले थप दस्तुर लाग्ने छ	
(ग)	मालपोत मूल्याकन दररेट अनुसार३० लाख देखि माथि ५० लाख सम्म मूल्यांकनमा हुने जग्गाहरुमा	
	भुई तला प्रति वर्गफिट	८
	पहिलो तला प्रति वर्गफिट	९
	दोश्रो तला प्रति वर्गफिट	१०
	तेश्रो तला प्रति वर्गफिट	१२
	चौथो तला प्रति वर्गफिट	१५
	त्यस पछिका थप तलामा प्रति वर्गफुट रु ५ का दरले थप दस्तुर लाग्ने छ	
(घ)	मालपोत मूल्यांकन दररेट अनुसार३० लाख सम्म मूल्यांकन हुने जग्गाहरुमा	
	भुई तला प्रति वर्गफिट	५

	पहिलो तला प्रति वर्गफिट	६
	दोश्रो तला प्रति वर्गफिट	७
	तेश्रो तला प्रति वर्गफिट	८
	चौथो तला प्रति वर्गफिट	१०
	त्यस पछिका थप तलामा प्रति वर्गफुट रु ५ का दरले थप दस्तुर लाग्ने छ	

३.सिफारीस दस्तुर

१	सिफारिश दस्तुर	दस्तुर रकम
	नक्सापास वा घरसम्पन्न नामसारी आर.सि.सि घरको प्रति वर्गफिट	३
	नक्सापास नामसारी कच्ची घरको प्रति वर्गफिट	२
	नागरिकता सिफारीस	निशुल्क
	नागरिकता प्रतिलिपी सिफारीस	२००
	अंगिकृत नागरीकता सिफारीस	१०००
	प्रतिलिपी दस्तुर	१०००
	बत्ती र पानी सिफारिश	४००
	घर, बाटो प्रमाणित सिफारीस १ रोपनी सम्म	१०००
	बाटो प्रमाणित १ रोपनी माथी प्रति ८ आना	५००
	घरबाटो प्रमाणित साविक गा.वि.स बाट गाभिएका वडाका समथर जग्गाहरु प्रति रोपनी	५००
	घरबाटो प्रमाणित साविक गा.वि.स बाट गाभिएका वडाका पहाडी जग्गाहरु प्रति रोपनी	२००
	अन्य विविधसिफारिश	४००
	चार किल्ला प्रमाणित सिफारिश ८ आना सम्म	३००
	चारकिल्ला प्रमाणित ८ आना भन्दा माथि भएमा प्रति आना थप रु	१५
	पहाडी भू भागका सबै जग्गाको चारकिल्ला प्रति रोपनी	२००
	घर कायम सिफारीस प्रतिवर्गफिट	१
	स्थाई वसोबास प्रमाणित	५००
	उद्योग ठाँउसारी सिफारीस	१०००
	बन्द कोठा खोल्ने कार्य	१०००
	अन्य सुचुल्का	५००
२	संस्था दर्ता शिफारिस तथा नविकरण शुल्क	
	क. नयाँ दर्ता शिफारिस	२०००
	ख. नविकरण प्रति बर्ष	१०००
३	स्वीकृत पत्र वा नक्सापेश नहुने घरको फुकुवा सिफारिश दस्तुर	
	क. कच्चीघर प्रति वर्गफुट	१
	ख. पक्की घर सिमेण्ट जोडाईमा प्रतिवर्ग फिट	२
	ग. नक्सापास नामसारी नहुँदै घर फुकुवा हुने भएमा नक्सा नामसारी दस्तुर प्रति वर्गफुट	१

४. व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर

सि.नं.	विवरण	दस्तुरको दर रु
१	व्यक्तिगत घटना दर्ताको विलम्ब शुल्क	२००
२	व्यक्तिगत घटना दर्ताको नक्कल दस्तुर	५००
३	व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा नागरिक अभिलेख दर्ता किताब हेरेको दस्तुर	२००
४	परिचय नम्बर वा वैयक्तिक विवरणको प्रमाणीकरण सेवा बापत प्रति व्यक्ति प्रति पटकको दस्तुर	५
५	जैविक विवरण वा परिचयपत्रको प्रमाणीकरणको सेवा बापत प्रति व्यक्ति प्रति पटकको दस्तुर	१०
६	परिचय नम्बर, वैयक्तिक विवरण, जैविक विवरण वा परिचयपत्रको प्रमाणीकरण भई सम्बन्धीत व्यक्तिको अन्य वैयक्तिक विवरण प्रदान गरे बापत प्रति व्यक्ति प्रति पटकको दस्तुर	२०
७	परिचयपत्रको विलम्ब दस्तुर	२००
८	परिचयपत्रको प्रतिलिपी दस्तुर	५००

५. नाता प्रमाणित दस्तुर

सि.नं.	विवरण	दस्तुरको दर रु
१.	नाता प्रमाणित दस्तुर	५००

६.मुल्यांकन दस्तुर

सि.नं.	विवरण	दस्तुरको दर रु
१	आय स्रोत प्रमाणित	
	क. कृषि आय स्रोत प्रमाणित प्रति एक सयमा	०.५०
	ख. तलब, भत्ता, पेन्सन, व्याज, बोनस, शेयर प्रति एक सयमा	०.३०
	ग. यातायात तथा अन्य आयस्रोत प्रति एक सयमा	०.६०
	घ. उद्योग पेशा व्यवसायको आम्दानीमा प्रति एक सयमा	०.५०
२	धितो तथा सम्पत्ति मूल्यांकन शुल्क प्रति हजारमा	०.५०

७.अन्य दस्तुर (दर्ता, अनुमति, इजाजत)

सि.नं.	विवरण	दस्तुरको दर रु
१	मेशिन प्रयोग गरि जग्गा सुधार कार्य (चक्लाबन्दी) को लागि प्रति दिन आठ आना सम्म (उत्खननबाट निस्कने सामाग्रीको निकासी गर्ने भएमा छुट्टै दस्तुर लाग्ने छ ।)	४,०००
२	मेशिन प्रयोग गरि जग्गा सुधार कार्य (चक्लाबन्दी) को लागि आठ आना भन्दा बढी थप (उत्खननबाट निस्कने सामाग्रीको निकासी गर्ने भएमा छुट्टै दस्तुर लाग्ने छ ।)	५०० प्रति आना प्रति दिन
नोट : नक्सापास गराई घर निर्माणको जग खन्ने प्रयोजनको लागि एक दिन सम्म मेशिन प्रयोग गर्न कुनै शुल्क लाग्ने छैन तर मेशिन प्रयोग गर्नको लागि सम्बन्धीत वडा कार्यालयबाट अनुमति लिनु पर्ने छ । साथै वडा कार्यालयबाट जग खन्ने प्रयोजनको लागि एक दिन भन्दा बढी अवधिको अनुमति दिन पाईने छैन ।		
३	बुदा नं. १,२,३ र ४ बमोजिम अनुमति दिईएकोमा तोकिएको म्याद भित्र कार्य सम्पन्न नभई म्याद थप गर्नु परेमा शुरुको इजाजत दस्तुरको	५० प्रतिशत
४	जग्गा विकास अनुमति (प्लटिङ) प्रति रोपनी	३०,०००
५	डिप बोरिङ इजाजत व्यापारिक प्रयोजनको लागि	५०,०००

६	डिप बोरिङ अन्य प्रयोजन	१५,०००
७	पिच फोड्ने शुल्क	
	अस्फाल्ट पिचको	
	क. सुरुको १ मिटरमा	१००००
	ख. त्यसपछि प्रत्येक मिटरमा	४०००
	अन्य पिच बाटोमा	
	क. सुरुको १ मिटरमा	५०००
	ख. त्यसपछि प्रत्येक मिटरमा	१५००
८	टावर अनुमति दस्तुर	
	टेलिफोन टावर अनुमति दस्तुर	१०,०००
	टेलिफोन टावर नविकरण दस्तुर	५,०००
	मोवाइल टावर अनुमति दस्तुर	५,०००
	मोवाइल टावर नविकरण दस्तुर	२,०००
९	अन्य अनुमति दस्तुर	
	दैनिक पत्रपत्रिका वार्षिक	३०००
	साप्ताहिक एव अन्य पत्रपत्रिका वार्षिक	२०००
	अनलाइन न्यूज पोर्टल	२५००
	टेलिभिजन व्यवसाय	३५००
	१०० वाट सम्मको एफ एम. रेडियो अनुमति दस्तुर	२००००
	चलचित्र हलको अनुमति दस्तुर	२०,०००
	पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्रको सडक किनारा, फुटपाथ, सार्वजनिक जग्गा आदिमा पोल, क्याबिनेट, ट्रान्सफरमर, तार आदिमा	
१०	बिद्युत सम्बन्धी	
	क. केन्द्रीय बिद्युत लाईनको पोल प्रति पोलको	१,८००
	ख. साधारण पोल प्रति पोलको	५००
	ग. ट्रान्सफर्मरप्रति ट्रान्सफर्मरको	१,०००
	३. तार लाईन प्रति मिटरको	०।०५
११	नेपाल टेलिकम	
	क. साधारण पोल प्रति पोलको	७००
	ख. तार लाईन प्रति मिटर	०.५०
	ग. क्याविनेटप्रति एकको	१०००
	घ. केवूल लाईन तार प्रति मिटर	०।५
१२	खानेपानी पाईप लाईन बिस्तार	
	क. ठुलो पाईप २० ईन्च प्रति मिटर	०।१०
	ख. अन्य सानो पाईप प्रति मिटर	०।०५
१३	चलचित्र छायांकन शुल्क	
	क. नेपाली चलचित्र छायांकनमा प्रति दिन	५०००
	ख. बिदेशी चलचित्र छायांकनमा प्रति दिन	२००००
	ग. अन्य छायांकनमा प्रति दिनको	३०००
१४	व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी	१००
१५	प्रचार प्रशार स्टल: ४ फुट लम्बाई र ४ फुट चौडाई प्रतिदिन	
	क. व्यावसायीक प्रयोजन	३,०००
	ख. सूचनामूलक सामग्री	१,०००
	ग. निजी स्थलमा कार्यक्रम आयोजना प्रति दिन	२०००
१६	कुनै व्यक्ति वा संस्थाको निजी जग्गाबाट प्राकृतिक स्रोत साधनको उत्खनन तथा बिक्री वितरणको लागि इजाजत सिफारीस शुल्क	

	ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, चिप्स प्रति घन मिटर	३५५
	ग्राभेल/पुरुवा प्रति घन मिटर	१५०
	माटो प्रति घन मिटर	१००
	दहत्तर/बहत्तर प्रति क्विन्टल	१५०
	चट्टान/स्लेट प्रति घन मिटर	५००
	नोट - कुनै व्यक्ति वा संस्थाको निजी जग्गाबाट प्राकृतिक स्रोत साधनको उत्खनन तथा बिक्री वितरणको लागि इजाजत दिने सम्बन्धी प्रक्रिया निजी जग्गाबाट प्राकुतिक स्रोत-साधनको संकलन, उत्खनन तथा ओसारपसारको लागि इजाजत प्रदान गर्ने कार्यविधि, २०७७ बमोजिम हुनेछ ।	

८. अन्य बिक्रिबाट प्राप्त रकम (फाराम, पुस्तक, नक्सा आदि)

सि.नं.	विवरण	शुल्क रु.
१.	फाराम दस्तूर	
	क र ख बर्गको भवनकोघर नक्सापास फाराम दस्तुर	१०००
	ग र घ बर्गको भवनको घर नक्सापास फाराम दस्तुर	७००
	अन्य नियमित गर्ने भवनको घर नक्सापास फाराम दस्तुर	१,५००
	घर मर्मत फाराम	७००
	टेण्डर फाराम	नियमानुसार
२.	घर नम्बर प्लेट दस्तुर	
	पक्की घरको	३००
	कच्ची घरको	३००
	डिजिटल घर नं. प्लेटको प्रति प्लेट	१०००

९. अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री (पार्क, कान्जी हाउस, फोहरमैला आदि तथा ढुङ्गा, बालुवा, माटो, काठ बिक्री समेत)

सि.नं.	विवरण	शुल्क
१.	अध्ययन अवलोकन तथा फिल्ड अभ्यासको लागि सेवा शुल्क :	
	क. निजी नर्सिङ्ग क्याम्पस प्रति विद्यार्थी प्रति हप्ता	२००
	ख. सामुदायीक नर्सिङ्ग क्याम्पस प्रति विद्यार्थी प्रति हप्ता	२००
	ग. सोधपत्र, तालिम, रिसर्च र अन्य अध्ययन	३०००
	घ.रिसर्चका लागि आएका NGO र INGO लाई सेवा उपलब्ध गराए वापत	
	• NGO	१००००
	• INGO	२००००
२.	कान्जी हाउसमा राखिने चौपायाको दैनिक निम्नानुसार रकम लिने	
	क. भैसी, राँगा आदिलाई	५००
	ख. गाई, गोरु आदिलाई	४००
	ग.घोडा, खच्चर, गधा आदिलाई	५००
	घ. बदेल, बँगुर, सुंगुर आदिलाई	६००
	पुन प्रयोग योग्य कवाडीजन्य समाग्रीको बिक्री शुल्क प्रति के.जि	०.५
३.	अमिन सेवा शुल्क	
	वडा नं. १ देखि १७ सम्म प्रति कित्ता	२५००
	वडा नं. १८ देखि ३३ सम्म प्रति कित्ता	३०००
४.	निर्माण प्रयोगशाला शुल्क	

	Hydrometer Analysis	६००
	Moisture content	२००
	Bulk Density	४००
	Specific gravity of soils	६००
	Sieve Analysis (Wet)	७००
	Determination of Liquid Limit and Plastic Limit	८००
	Moisture Density Relationship by Proctor Method(upto 1 km)	१७००
	C.B.R. Test	
	• CBR (Soaked)	१८००
	• CBR (Unsoaked)	१८००
	Direct Shear Test	
	Direct Shear Test(Clay)	११००
	Direct Shear Test(Disturbed)	११००
	Direct Shear Test(undisturbed)	११००
	Fine Aggregate Test	
	• Sieve Analysis	६००
	• Bulking of sand	४००
	• Units Weight	५००
	Coare Aggregate Test	
	• Sieve Analysis	६००
	• Units Weight	२००
	• Specific Gravity and Water Absorption	७००
	• Flakiness-Elongation (Shape)	४००
	• Impact Test	१०००
	• Crushing Value Test	१०००
	• Los Angeles Abrasion Test	१०००
	Concrete Test	
	• Cubes or Cylinder Crushing (3 nos. reqd)	१०००
	• Rebound hammer Test	२०००
	Concrete Mix Design (Specification of material supplied	१५०००
	Brick Test	
	• Brick Cutting	१००
	• Water Absorption Test (per brick)	२००
	• Compression Test (per brick)	३००
	U.T.M. Tensile Strength Test(minimum 3 nos redq.)	१०००
	Cement Test	
	• Cement Mortar Cube Crushing (minimum 3 nos reqd.) Cube supplied	६००
	• Cement Mortar Cube Crushing (minimum 3 nos reqd.) (Cube not supplied)	१२००
	• Initial setting and final setting time	५००
	• Cement Twst set	५०००
	Bitimen Test set	२५००
	Rent of Instrument (Per day)	

	• Total station (machine only, resource person excluded)	२५००
	• Level machine(machine only, resource person excluded)	२०००
	• Other Instruments (Tools)	५००

१०.शिक्षा सेवा तर्फ

क्र.स.	विवरण	रकम रु.
१	संस्थागत विद्यालय स्तर वृद्धि/कक्षा थपको लागि आवेदन फारम दस्तुर	५००
२	संस्थागत विद्यालय/कक्षा थप संचालन अनुमति दस्तुर पूर्व प्रा.वि. वा मन्टेश्वरी	७०००
३	संस्थागत विद्यालय /कक्षा थप संचालन अनुमति दस्तुर आधारभुत तह	८०००
४	संस्थागत विद्यालय /कक्षा थप संचालन अनुमति दस्तुर कक्षा ९ र १०	१२०००
५	संस्थागत विद्यालय /कक्षा थप संचालन अनुमति दस्तुर कक्षा ११ र १२	२००००
६	विद्यालयको प्रोपाईटरको नामसारी दस्तुर	१००००
७	विद्यालयको नाम परिवर्तन	८०००
८	विद्यालयको ठाँउसारी दस्तुर	१००००
९	विद्यालय सँग सम्वन्धीत अन्य सिफारिस दस्तुर	१०००
१०	कक्षा ८ को मार्कसिट प्रतिलिपी	५००
११	विदेशी शिक्षण संस्थाका प्रमाण पत्र समकक्षता निर्धारण	५००
१२	कक्षा ८ को महानगरिय स्तरिय परिक्षा पुर्नरयोग प्रति विषय	२००
१३	कक्षा ८ को नामथर सच्चाउने	५००
१४	शिक्षक सरुवा आधारभुत तह सामुदायिक स्कुल	५००
१५	शिक्षक सरुवा माध्यामिक तह सामुदायिक स्कुल	१०००
१६	शिक्षक नियुक्ति अभिलेख व्यवस्थापन सामुदायिक स्कुल	१०००
१७	संस्थागत विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष मनोनयन दर्ता सामुदायिक स्कुल	१०००

११. परीक्षा शुल्क

सि.नं.	विवरण	शुल्क रु.
१.	संस्थागत कक्षा ८ को परिक्षा शुल्क प्रति विद्यार्थी	३००

१२.कृषि सेवा तर्फ

क्र.स.	विवरण	रकम रु.
१	कृषक समुह दर्ता	३००
२	कृषक समुह नविकरण	२००
३	रासायनिक मल बिक्रेता इजाजत प्रमाण पत्र	५००
४	रासायनिक मल बिक्रेता इजाजत प्रमाण पत्र	३००
५	कृषि संजाल सदस्यता प्रमाण पत्र व्यक्तिगत फर्म	१००

६	कृषि संजाल सदस्यता प्रमाण पत्र नविकरण व्यक्तिगत फर्म	५०
७	कृषि संजाल सदस्यता प्रमाण पत्र सहकारी, समुह	२००
८	कृषि संजाल सदस्यता प्रमाण पत्र नविकरणसहकारी, समुह	१००
९	नविकरण विलम्ब शुल्क	प्रति वर्ष नविकरण दस्तुरको ५० प्रतिशत
१०	प्रमाणपत्र प्रतिलिपी शुल्क	१००

१३.फोहोरमैला व्यवस्थापन शुल्क/सरसफाई सेवा शुल्क

१.आवासिय प्रयोजन

क.शहरी क्षेत्रमा:

क्र.स.	भवनले ओगटेको क्षेत्रफल	मासिक शुल्क रु.
१	१००० वर्ग फुट सम्म	१००
२	१००० वर्ग फुट देखि २००० वर्ग फुट सम्म	१५०
३	२००० वर्ग फुट देखि ३००० वर्ग फुट सम्म	२००
४	३००० वर्ग फुट देखि ४०० वर्ग फुट सम्म	३००
५	४००० वर्ग फुट देखि ५००० वर्ग फुट सम्म	४००
६	५००० वर्ग फुट भन्दा माथि	५००

ख.अन्य क्षेत्रमा :

- प्रति घर रु.१०० तर एउटा घरमा एक भन्दा बढी परिवार बसोवास गर्ने भएमा प्रति परिवार थप रु.८० लाग्नेछ ।

नोट :पोखरा महानगरपालिकाको शहरी क्षेत्र भन्नाले तपशिल बमोजिमको स्थानलाई जनाउदछ ।

क्र.स.	वडा नं.	कैफियत
१	१	
२	२	
३	३	
४	४	
५	५	
६	६	
७	७	
८	८	
९	९	
१०	१०	
११	११	काहूँ बाहेक
१२	१२	
१३	१३	आर्वा र अन्य गा.वि.स बाहेक
१४	१४	
१५	१५	
१६	१६	साविक अर्मला बाहेक

१७	१७	
१८	१८	
१९	१९	लामाचौर मात्र

२. हस्पिटलजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन शुल्क

- हानिकारक फोहोरमैलाका प्रति केजि रु.४०
- गैर हानिकारक फोहोरमैलाको प्रति केजि रु.२०

३.सेफ्टि ट्यांकीजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन शुल्क रु. ५५०० प्रति ट्रिप

४.व्यापारिक प्रयोजनको लागि

क्र.स.	विवरण	आ.व. २०७७/०७८ प्रति महिना रु.	आ.व. २०७८/०७९ प्रति महिना रु.
१	गरगहना तथा धातुका पसल	१५०	२००
२	मदिराजन्य पेय पदार्थ तथा सुर्तिजन्य पसल	१५०	२००
३	ईलेक्ट्रोनिक,मोवाइल तथा कम्प्युटर विक्रि पसल		
	ईलेक्ट्रोनिक सामानको डिलर : कम्प्युटर, ए सी, वासिङ्गमेसिन, फ्रीज र टिभी जस्ता ईलेक्ट्रोनिक सामान विक्रि पसल	३५०	३५०
	ईलेक्ट्रोनिक सामानहरु जस्तै कम्प्युटर, ए सी, वासिङ्गमेसिन, फ्रीज, टिभी जस्ता ईलेक्टोनिकल सामानको खुद्रा विक्रि तथा मर्मत पनि भएको पसल	२६०	२६०
	साउण्ड, माइक, स्पीकर बिक्री पसल/भाडामा दिने/वेल्डिङ्ग गर्ने	१२०	१२०
	घडि,रेडियो, चश्मा,क्यामरा तथा अन्य साना इलेक्ट्रोनिक सामान	१८०	१८०
	कम्यूटर सफ्टवेयर तयार गर्ने कम्पनी	१५०	१५०
४	विधुतीय सामान विक्रि पसलमा	२६०	२६०
५	हार्डवेयर तथा निर्माण सामाग्री पसल	३५०	३५०
६	मार्वल तथा सेनेटरि पसल	३५०	३५०
७	सिसा तथा प्लाईउड सामान	४२०	४२०
८	डिजेल, पेट्रोल र ग्यास विक्री	१५०	१५०
९	फेन्सी/कस्मेटीक तथा कपडा पसल	२००	२००
१०	किराना तथा खाद्यान्न पसल		
	क. थोक विक्री गर्नेमा	२५०	२५०
	ख. खुद्रा विक्री गर्नेमा	२००	२००
११	सुपर मार्केट, डिपार्टमेन्टल स्टोर्स तथा सपिङ्ग सेन्टर		
	सुपर मार्केट, भाटभटेनि	५०००	१२०००
	विभिन्न महलहरुको प्रति सटर	२००	१००
	विशालबजारको प्रति सटर	२००	१००
	बिजनेस मार्ट/डिपार्टमेन्टल स्टोर, सेलवेज, यू एफ ओ	३०००	३०००
	मिनिमार्ट	१५००	१५००
१३	गिफ्ट सप तथा खेलौना पसल	१८०	१८०
१४	ट्रेकिङ्ग सामान बिक्रि पसल	१२०	१२०
१५	खेलौना सजावट तथा गुडीया पसल	१५०	१५०
१६	टेन्ट हाउस,क्याटरिङ्ग, विजुली, किचन आदी डेकोरेशन तथा वेन्डवाजा पसल	२००	२००
१७	एक्वेरियम बिक्री पसल	१४०	१४०
१८	खेलकुद,म्यूजिकल सामान बिक्री पसल	२००	२००
१९	स्टेशनरी सामान थोक विक्रेता	२००	२००
२०	पुस्तक,स्टेसनरी सामान तथा पत्रपत्रिकाको खुद्रा बिक्रेता	१५०	१५०

२१	सवारी साधन विक्रेता	२५०	२५०
२२	गाडीको पुराना सामान बिक्री गर्ने पसल	३००	३००,
२३	सवारी साधनको पाटपुर्जा, टायरट्युब बिक्री	३००	३००
२४	विद्युतीय सवारी साधन चार्जिङ सेन्टर	५०	५०
२५	पम्पीङसेट, जेनरेटर बिक्री पसल	२००	२००
२६	विशेषज्ञ परामर्श सेवा तथा अन्य व्यवसाय		
	सबै प्रकारकाविशेषज्ञ परामर्श सेवा तथा कन्सलटेन्सि व्यवसाय मा	१४०	१४०
	वेभ साईड र प्रोग्राम डिजाईनर	१४०	१४०
२७	सामान ढुवानी ट्रान्सपोर्ट व्यवसाय	५००	५००
२८	उद्योग व्यवसाय औधोगीक फोहर बाहेक		
	१० जना कामदार सम्मको	६५०	६५०
	२० जना कामदार सम्मको	९००	९००
	सो भन्दा माथिको कामदार सम्मको	१५००	१५००
२९	बोरिङ कम्पनी, तथा पानी विक्रेता	२५०	२५०
३०	उत्पादनमुलक उद्योग		
	हलुका पेय पदार्थ उद्योग (कोकाकोला,पेप्सीकोला,फ्रुटी आदि)	२००	२००
	हलुका पेय पदार्थ घरेलु उद्योग/सोडा आदि	१५०	१५०
	डिस्टिलरी उद्योग	२५०	२५०
	आइसक्रिम उद्योग	१५०	१५०
	पाउरोटी, केक उद्योग (ब्राण्डेड)	३००	३००
	बिस्कुट,पाउरोटी,केक घरेलु उद्योग	१५०	१५०
	डेरी उद्योग	२५०	२५०
	जुत्ता, चप्पल उद्योग	४००	४००
	मिनिरल वाटर उद्योग	४००	४००
	व्याग, बेल्ट,पर्स आदि उत्पादन उद्योग	३००	३००
	खाद्यान्न सामाग्री उद्योग (चाउचाउ समेत)	४००	४००
	कार्पेट, गार्मेन्ट, पस्मिना उद्योग	५००	५००
	प्लाष्टिक उद्योग	४००	४००
	कपी किताव तथा मुद्रण उद्योग	३००	३००
	कापी तथा स्क्रीन प्रीण्ट उद्योग	४००	४००
	बोटल र जार पानी उद्योग	३००	३००
	त्रिपाल उद्योग	४००	४००
	चिया उद्योग	२५०	२५०
	धान चिउरा कुट्ने मिल	२००	२००
	तेल पेल्ने मिल	२५०	२५०
३१	उर्जा मुलक उद्योग		
	हाइड्रोपावर १० मेगा वाट भन्दा माथि	२००	२००
	हाइड्रोपावर १० मेगा वाट सम्म	२००	२००
	वैकल्पिक ऊर्जा उत्पादन गर्ने कम्पनीको कार्यालय	२००	२००
	बैकल्पिक ऊर्जा उत्पादन उद्योग/सोलार प्यानल तथा सोको उपकरण निर्माण उद्योग	२००	२००

	बायो प्राकृतिक ग्यास कम्पनी	२५०	२५०
	ब्याट्री बिक्री केन्द्र	३००	३००
३२	कृषि,पशु तथा वनजन्य उद्योग		
	नेपाली हाते कागज उद्योग	२००	२००
	काठ स:मिलठूलो	५००	५००
	काठ स:मिल अन्य	५००	५००
	सबै प्रकारका फर्निचर उद्योग (५ किलोवाटसम्म)	५००	५००
	सबै प्रकारका फर्निचर उद्योग (३ किलोवाटसम्म)	५००	५००
	झ्याल ढोका कार्भिङ उद्योग	५००	५००
	बेत बाँस फर्निचर उद्योग	२००	२००
	नेपाली जडिबुटी उद्योग	२००	२००
	अन्य कृषि तथा वनजन्य उद्योग	२५०	२५०
	क्यानल क्लब	५००	५००
	ब्रिडिङ सेन्टर (पशु प्रजनन केन्द्र)	४००	४००
	ह्याचरी उद्योग	३०००	३०००
	पंक्षी चल्ला सप्लायर्स	५००	५००
	दाना उद्योग	४००	४००
	दाना डिपो	३००	३००
	दाना डिलर्स	३००	३००
	दाना खुद्रा व्यापार	२००	२००
	पशुको बधस्थल	५०००	५०००
३३	माछा तथा मासु पसल तर्फ		
	कुखुराको मासु सप्लायर्स	५०००	५०००
	फ्रेसहाउस,माछा तथा मासु बिक्री गर्ने पसल	१२५०	१२५०
	मासु प्रशोधन उद्योग	१५००	१५००
	छाला संकलन गर्ने व्यवसाय	५००	५००
	जिउदो पशु बिक्री केन्द्र (ठुला पशुहरु)	३००	३००
	जिउदो पशु बिक्री केन्द्र (साना पशुहरु, भेडा बाखा)	२५०	२५०
	जिउदा पंक्षि बिक्री केन्द्र	२००	२००
	अन्नको अवशेष बिक्री केन्द्र	२००	२००
	अण्डा पसल	२००	२००
३४	फलफुल, सागसब्जी तथा तरकारी पसल		
	फलफुल थोक बिक्रेता	३००	३००
	फलफुल खुद्रा बिक्रेता	२५०	२५०
	जुस पसल	२५०	२५०
	सागसब्जी तथा तरकारी पसल थोक बिक्रेता	३००	३००
	सागसब्जी तथा तरकारी पसल खुद्रा बिक्रेता	२५०	२५०
	फलफुल, सागसब्जी तथा तरकारी सबैको बिक्रेता	२५०	२५०
३५	पर्यटन उद्योग		
	पाँचतारे होटल	१२०००	१२०००
	चारतारे होटल	१००००	१००००
	तीनतारे होटल	८०००	८०००

	दुईतारे होटल	६५००	६५००
	एकतारे होटल	५०००	५०००
	साधारण होटल, लज, गेष्टहाउस	२०००	२०००
	रिसोट होटल: क श्रेणीको रिसोर्ट	८०००	८०००
	रिसोर्ट होटल: ख श्रेणीको रिसोर्ट	५०००	५०००
	रेष्टुरेण्ट एण्ड बार	१२००	१२००
	रेष्टुरेण्ट एण्ड बार (डान्स, दोहोरी, बहुतल्ले, सहित)	३०००	३०००
	फास्टफुड रेस्टुरेण्ट तथा साधारण पसल	६००	६००
	पार्टि प्यालेस	३०००	३०००
	क्याफे,फास्टफुड,रेष्टुरेण्ट	८००	८००
	क्याफे तथा कफि सप	५००	५००
	चिया खाजा पसल	५००	५००
	पुल हाउस, स्नुकर, स्विमिङ पुल, रेष्टुरेण्ट समेत भएको	७००	७००
	मिठाई पसल	५००	५००
	ट्राभल र ट्रेकिङ एजेन्सी	१४०	१४०
	ट्रेकिङ सामान पसल	१४०	१४०
	गल्फ कोर्स	३००	३००
	यएरलाइन्स	५००	५००
	हेलिकप्टर व्यवसाय	५००	५००
	पर्यटकीय रिक्रियसन खेल(गल्फकोर्स, न्याफटीङ,सफारी, अश्वारोहण, स्किइङ, ग्लाइडिङ,वाटर न्याफटिङ्ग पोनीट्रेकिङ्ग,प्याराग्लाइडिङ, पोलो,बन्जीजम्प, केवलकार,रिसोर्ट,होटल आदि)कासम्पर्क कार्यालय	५००	५००
	विदेशी विमान सेवा	७००	७००
	स्वदेशी विमान सेवा	७००	७००
	होमस्टे	१०००	१०००
३६	सेवा उद्योग		
	कलर ल्याव सहितको फोटो स्टुडियो	१००	१००
	फोटो स्टुडियो	१००	१००
	छापाखाना, मुद्रण केन्द्र	२५०	२५०
	सर्टिङ सुटिङ पसल वर्गअनुसार प्रति पसल	३००	३००
	सर्टिङ सुटिङ तथा टेलरिङ पसल	२००	२००
	ड्राई क्लिनर्स	५००	५००
	साधारण ड्राई क्लिनर	३००	३००
	कपडा धुने (लण्ड्री) व्यवसाय	३००	३००
	कार्पेट वासिंङ	५००	५००
	कोल्ड स्टोर, शीत भण्डार, भ्याली कोल्ड स्टोर समेत	३००	३००
	रेकर्डिङ स्टुडियो	३००	३००
	लुगा सिउने मेसिन बिक्री गर्ने पसल	२००	२००
	लुगा सिउने मेशिन बिक्रि मर्मत (छाला ज्याकेट समेत)	३००	३००
	साधारण टेलरिङ, पिको, इम्ब्रोइदरी, इत्यादी	२००	२००
	सिलाई कटाई तथा ट्रेनिङ सेन्टर	२००	२००
	विभिन्न किसिमका मेसिन बिक्रि गर्ने पसल	२००	२००

	सिनेमा हल	४०००	४०००
	ट्रान्सपोर्ट कम्पनी	१०००	१०००
	मोटरसाइकल/ड्राइभिङ्ग सेन्टर	३००	३००
	हलुका सवारी ड्राइभिङ्ग सेन्टर	४००	४००
	ठुला सवारी ड्राइभिङ्ग सेन्टर	५००	५००
	चिल्ड्रेन पार्क व्यवसाय	७००	७००
	नेटवर्किङ व्यवसाय	३००	३००
	धर्मकाँटा व्यवसाय	३००	३००
	छाला बिक्रीतथा जुत्ता बनाउने सामान बिक्री पसल	५००	५००
	स्नुकर र पुल र भिडियो गेम	२००	२००
	ट्याक्सी सेवा कम्पनी	२५०	२५०
	छापाखानास्क्रिन प्रिन्ट्स	१५०	१५०
	होटल ट्रनिङ सेन्टर	१५०	१५०
३७	संचार सेवा व्यवसाय		
	एफ. एम रेडियो	२००	२००
	टेलिभिजनहरु	३००	३००
	केवल टी.भी.,डिसहोमटी.भी.	३००	३००
	टेलिकम, मोबाइलसेवा प्रदायक केन्द्र	१०००	१०००
	टेलिकम, मोबाइलसेवा प्रदायक शाखा	१०००	१०००
	संन्चार सेवा (साईवर)	३००	३००
	ईन्टरनेट सेवा व्यवसाय	४००	४००
	कुरीयर्स तथा एक्सप्रेस डेलिभरी राष्ट्रिय	५००	५००
	कुरीयर्स तथा एक्सप्रेस डेलिभरी अन्तराष्ट्रिय	७००	७००
	ग्राफिक डिजाईन तथा कम्प्यूटर टाईपिङ्ग	२००	२००
	वेभ साईड डिजाईन	२००	२००
	राष्ट्रियपत्रिका	२००	२००
	स्थानीयपत्रिका	२००	२००
३८	वित्तिय सेवा		
	बाणिज्य बैंक मुख्य कार्यलय	३८०	३८०
	बाणिज्य बैंक शाखा	२००	२००
	विकाश बैंकमुख्य कार्यलय	१७५	१७५
	विकाश बैंक शाखा	१६०	१६०
	फाईनान्स सहकारी,ईन्भेष्टमेन्ट कम्पनी,मनि ट्रान्सफर,बीमा लगायत अन्य वित्तिय संस्थाहरु	१४०	१४०
३९	स्वास्थ्य सेवा चिकित्साजन्य फोहर बाहेक		
	नर्सिङ होम	१५००	१५००
	डेण्टल अस्पताल	६२०	६२०
	डेण्टल क्लिनिक	२६०	२६०
	प्राकृतिक चिकित्सा केन्द्र	२६०	२६०
	जडिबुटि तथा हर्वल सामाग्री खरीद बिक्री	४०	४०
	एक्सरे तथा प्याथालोजीक, ल्याव	१४०	१४०
	मेडिकल कलेज/नर्सिङ कलेज	३०००	३०००

	औषधि पसल		
	डाक्टरी औषधि थोक बिक्री गर्नेमा	२००	२००
	खुद्रा बिक्री गर्नेमा	२००	२००
	आर्युवेदिक औषधि थोक बिक्री गर्नेमा	१७५	१७५
	थोक खुद्रा बिक्री गर्नेमा	१७५	१७५
४०	निजि बिद्यालय		
	पुर्व प्राथमिक र मण्टेश्वरी	६५०	७५०
	मा. वि सम्म	१५००	१५००
	उच्च मा.वि	२०००	२०००
	कलेज/क्याम्पस होस्टेल सहितको	३०००	३०००
	कलेज/क्याम्पस होस्टेल बाहेक	२०००	२०००
	होस्टेल , छात्रावास ५० जना सम्म	१०००	१०००
	होस्टेल , छात्रावास १०० जना सम्म	१५००	१५००
	छात्रावास १०० जनो भन्दा माथि	२५००	२५००
	कोचिङ सेन्टर,कम्प्युटर सिकाउने,बिदेशि भाषा समेत	३००	३००
	संगित,डान्स,ब्युटिपार्लर,स्क्याफोल्डिङ तालिम	२००	२००
४१	सरकारी संस्था तथा कार्यालय		
	प्रा.वि सम्मको विद्यालय	२००	२००
	मा.वि. सम्मको विद्यालय	५००	५००
	कलेज/क्याम्पस होस्टेल सहितको	३०००	३०००
	कलेज/क्याम्पस होस्टेल बाहेक	२०००	२०००
	विश्वविद्यालय	४०००	४०००
	सरकारी कार्यालयहरुमा	५००	५००
	सरकारी क्वाटरको लागि		
	धार्मिक स्थल तथा मठमन्दिर	५००	५००
४२	मर्मत संभार सेवा		
	अटोमोबाइल वर्कसप तथा सर्भिसिङ सेन्टर (हेभीभेइकल, ट्रक, लरी, बस, मिनीबस आदि मर्मत तथा बडी निर्माण	१२५०	१२५०
	लाइट भेइकल कार,भ्यान,जिप आदि सर्भिसिङ सेन्टर तथा मर्मत केन्द्र	१२५०	१२५०
	हावा भर्ने , पन्चर टाल्ने	६२०	६२०
	मोटर साइकल मर्मत वर्कसप	१२५०	१२५०
	मोटरसाइकल धुने वर्कसप	३००	३००
	हेवि तथा लाइट भेइकल धुने वर्कसप	१५००	१५००
	सवारी साधनको पार्टपुर्जा बिक्री पसल	२६०	२६०
	मोटरसाईकल पार्टस तथा अन्य बिक्रीमा	२६०	२६०
	रेफ्रिजेरेटर हिटर पंखा ग्यास चुल्हा र ट्रान्सफर्मर मर्मत	६२०	६२०
	मोटरसाइकल मर्मत तथा सर्भिस सेन्टर	१२५०	५००
४३	अन्य सेवा		
	बिज्ञापन सेवा	१४०	१४०
	सेक्रेटरीयल सर्भिस	१६०	१६०
	वैदेशिक रोजगार सेवा	१४०	१४०
	हाउजिंग कम्पनि, घर जग्गा खरीद बिक्रि फर्मको	२२०	२२०

४४	हजाम तथा व्युटिपार्लर / स्पा		
	हजाम	३८०	३८०
	स्पा	५००	५००
	व्युटिपार्लर	२६०	३००
४५	माछा, मासु, पसल		
	ख. फ्रेसहाउस,माछा मासु पसल	१२५०	१२५०
	फुल बिरुवा विक्रेता तथा नर्सरी	१५०	१५०
४६	भाडा पसलमा		
	थोक बिक्री गर्नेमा	२६०	२६०
	खुद्रा बिक्री गर्नेमा	२६०	२६०
	थोक खुद्रा बिक्री गर्नेमा	२६०	२६०
	माटाको तथा प्लास्टीक भाडा पसल	२६०	२६०
	स्टील, काठ आदिका फर्निचर, बिक्रेता	३८०	३८०
४७	किताव तथा स्टेशनरी पसल		
	किताब पसल मात्र	१४०	१४०
	किताव स्टेशनरी पसल	१४०	१४०
	पान पसलमा	९०	९०
४८	ल्फोरिङ एण्ड फर्निसिङमा		
	फोटो फ्रेममा राखी फोटो विक्रि पसलमा	१९५	१९५
	बक्सा बनाउने तथा मर्मत पसलमा	१६०	१६०
४९	चुरा तथा श्रृंगार सामानमा		
	थोक बिक्रि गर्नेमा	१४०	१४०
	खुद्रा बिक्रि गर्नेमा	१४०	१४०
	त्रस्मा विक्रि तथा मर्मत	१४०	१४०
	पशु वा कुखुराको दाना तथा औषधी विक्रि	१४०	१४०
	क. धानकुटने,मकै पिस्ने काम गर्नेमा	१४०	१४०
	पर्यटन सामान बिक्रि गर्ने - हयाण्डीक्राफ्ट)पसलमा	१४०	१४०
	ग्यास डिलर तथा बिक्रीमा	२६०	२६०
५०	कवाडि कारोवार		
	प्लास्टीक,कागज आदिमा, अन्य कवाडी सानमानहरु	८२०	८२०
	गिटी, ढुंगा, रोडा खुद्रा बिक्रेता	१००	१००
	मेसीनरी औजार र मेसिन बिक्रि	३८०	३८०
	निजि खेलकुद स्थल, स्पोर्टस क्लव	१४०	१४०
	योगाश्रम ध्यान केन्द्र	१४०	१४०
	टेन्ट हाउस	२६०	२६०
	साउण्ड सिष्टम भाडमा तथा बिक्री	१४०	१४०
	खसी बोका जिउदो विक्रि	२६०	२६०
	ज्योतिष परामर्श सेवा	१४०	१४०
	सिनेमा हल	६२०	६२०
	बाँस बिक्री पसल	१४०	१४०
	ताला चावी मर्मत तथा बिक्री	१४०	१४०
	१ गाडि फोहर फाल्न परेमा	५०००	६५००

	१ गाडि फोहर फाल्न परेमा नगरक्षेत्र संग जोडिएको स्थान	८०००	८०००
	मणिपाल अस्पताल,ब्रिटिस क्याम्प,भारतीय क्याम्प आदिमा	५०००	१००००
	तरकारी बजार	५०० प्रति सटर	१०० प्रति सटर
	हडकड,सस्तो,अस्थाई प्रकृतिका अन्य बजारहरु प्रति सटर	३००	१००
	महोत्सव, फेस्टिवल प्रति दिन	५०००	५०००
	कन्स्ट्रक्सन (निर्माणजन्य) फोहर प्रति घनमिटर	६००	६५०० प्रति ट्रिप

नोट : धेरै टहराहरु भएको हकमा प्रति टहरा मासिक रु. १०० लाग्नेछ।

१४. न्यायिक सेवा शुल्क

पोखरा महानगरपालिकाको "महानगरपालिका न्यायिक समिती (कार्यविधि सम्बन्धी) ऐन, २०७४" को दफा १४ उजुरी तथा प्रतिवाददर्ता (१) तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४७ (१) को (ज) को हकमा ऐन बमोजिम, मुलुकी देवानी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०७४ को दफा ३६ को उपदफा (४) बमोजिम वडाबाट लिखत प्रमाणित तथा अन्य कागजात प्रमाणित गर्दा र उजुरी विवादमा तोकिएको दस्तुर तथा शुल्कहरु निम्नानुसार छ।

सि.न.	विषय	विवरण	शुल्क	कैफियत
१	लिखत प्रमाणित	घरसारमा तयार भएको लिखत प्रमाणित वा पारित गर्नुपर्ने पचास हजार रुपैया भन्दा बढी रकमको लिखत कागजात प्रमाणित गर्दा	रु.२००	मुलुकी देवानी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०७४ को दफा ३६ को उपदफा (४) बमोजिम
२	उजुरी/विवाद निवेदन दस्तुर	न्यायिक समिती मा दिइने निवेदन पत्रमा	रु.१०	
३	उजुरी/विवाद फिरादपत्र दस्तुर	न्यायिक समिती मा दर्ता गर्दा	रु.१००	महानगरपालिका न्यायिक समिती (कार्यविधि सम्बन्धी) ऐन, २०७४ को दफा १४
४	प्रतिवादकर्ता दस्तुर	न्यायिक समितीमा प्रतिवाद दर्ता गर्दा	रु.१००	महानगरपालिका न्यायिक समिती (कार्यविधि सम्बन्धी) ऐन, २०७४ को दफा १४
५	नक्कल दस्तुर	क. नक्कलको हकमा (न्यायिक समितिको सक्कल) पानाको प्रति पृष्ठको ख. समितीको निर्णय कागजको हकमा प्रति सक्कल पानाको प्रति पृष्ठ(फोटो खिचेको समेत)	रु.५	
६	क. घरबहाल उजुरी दस्तुर	घरबहाल उजुरी दर्ता गर्दा रु पाँच लाख सम्म बिगो भएकोमा	रु.२०००	स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४७ (१) को (ज)
	ख. घरबहाल उजुरी दस्तुर	घरबहाल उजुरी दर्ता गर्दा तीसौ रु पन्ध्र लाख सम्म बिगो भएकोमा	रु.४०००	
	ग. घरबहाल उजुरी दस्तुर	घरबहाल उजुरी दर्ता गर्दा तेरो रु पच्चिस लाख सम्म बिगो भएकोमा	रु.६०००	
७	निवेदन विवाद/उजुरी	महानगर तथा वडा कार्यालयमा	रु १०	

	शुल्क	न्यायिक समिती बाहेकका उजुरी/विवाद निवेदन शुल्क		
८	निवेदन विवाद/उजुरी शुल्क	महानगर तथा वडा कार्यालयमा न्यायिक समिती बाहेकका उजुरी/विवाद दर्ता शुल्क	रु.१००	
९	कागज प्रमाणित शुल्क/कन्सुलर प्रमाणित प्रयोजनको लागि	वडा कार्यालयबाट प्रदान गरिएका कागजहरुको महानगरपालिकाबाट प्रमाणित गर्दा प्रति पृष्ठको	रु.१००	
१०	बालबालिका उजुरी	१८ वर्ष भन्दा मुनीका बालबालिकाको हकमा उजुरी/फिराद दर्ता गर्दा	निशुल्क	
११	जेष्ठ नागरिक	७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकको हकमा उजुरी/फिराद दर्ता गर्दा	निशुल्क	
१२	महिला सहायता तथा परामर्श कक्षबाट उजुरी/फिराद	महानगरपालिकाको महिला सहायता तथा परामर्श कक्षबाट हुने उजुरी/फिराद दर्ता गर्दा	निशुल्क	

अनुसूची ¶६
ऐनको दफा १४ सँग सम्बन्धित
पर्यटन शुल्क

क्र.स.	स्थान	रकम रु.	
१	गुप्तेश्वर गुफा	बर्खाको समयमा	
		नेपाली नागरिक	रु. २०
		विद्यार्थी	रु. १०
		विदेशी नागरिक	रु. ५०
		अन्य समयमा	
		नेपाली नागरिक	रु. ५०
		विद्यार्थी	रु. ३०
		विदेशी नागरिक	रु. १००
२	पाँतले छाँगो/डेभिड फल्स	नेपाली नागरिक	रु. ५०
		विद्यार्थी	रु. ३०
		विदेशी नागरिक	रु. १५०
३	महेन्द्र गुफा/चमेरे गुफा	नेपाली नागरिक	रु. ५०
		विद्यार्थी	रु. ३०
		सार्क मुलुक	रु. ८०
		विदेशी नागरिक	रु. १५०
४	काँहुको धरहरा	नेपाली नागरिक	रु. २०

		विद्यार्थी	रु. १०
		विदेशी नागरिक	रु. ५०
५	विभुति/सहिद पार्क	नेपाली नागरिक	रु. २०
		विद्यार्थी	रु. १०
		विदेशी नागरिक	रु. ५०
६	फेवाताल दृश्यावलोकन	नेपाली नागरिक	रु. ३०
		विद्यार्थी	रु. २०
		विदेशी नागरिक	रु. ६०
७	सेति गोर्ज दृश्यावलोकन	नेपाली नागरिक	रु. ३०
		विद्यार्थी	रु. २०
		विदेशी नागरिक	रु. ६०
८	सराङकोट प्रवेश	नेपाली नागरिक	रु. ३०
		विद्यार्थी	रु २०
		विदेशी नागरिक	रु. ६०

माथि जुनसुकै कुरा उल्लेख भए ता पनि विद्यार्थी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र सत्तरी वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकलाई लाग्ने शूल्कमा पचास प्रतिशत छूट सहूलियत उपलब्ध हूनेछ।

अनुसूची १७
ऐनको दफा १५ संग सम्बन्धित
सम्पत्तिबहाल

क्र.स.	नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्ति	दर रु
	सभागृह हल दस्तूर	
	क. उद्घाटन, प्रवचन जस्ता खुल्ला कार्यक्रम प्रति दिनको	३५०००
	ख.निजी स्कूलको अभिभावक दिवस	२५०००
	ग. आयआर्जन गर्ने प्रति बन्द कार्यक्रमको	५००००
	घ. आयआर्जन गर्ने एक शो भन्दा बढी कार्यक्रमको	६००००
	ङ. हल खाली भएमा रिहर्सल प्रति दिन	१५०००
	च. बाहिर चौर मात्र प्रयोग गर्ने प्रति दिन	१००००
	छ. बाहिर चौर मात्र व्यावसायीक प्रयोग गर्ने प्रति दिन	३५०००
	ज.माथि तलाको लबि मात्रको प्रयोग गर्ने प्रति दिन	१००००
	झ. एक पटकको लागि मात्र मिति परिवर्तन	१५००
	ञ. कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा प्रति स्टल प्रति दिन रु. निर्धारित पदार्थ बाहेक	२०००
	ट. सभागृह परिसरमा बनेको नयाँ हल प्रति दिन	१५०००

अनुसूचि १८
ऐनको दफा १६ संग सम्वन्धित
दण्ड जरीवाना

क.स	विवरण	जरीवाना दस्तुर रकम रु.
१	अनुमति नलिई प्लटिङ गरेमा ५ रोपनी सम्म	१ लाख
२	अनुमति नलिई प्लटिङ गरेमा ५ रोपनी भन्दा माथी	२ लाख
३	आय ठेक्का वाहेकका म.न.पा बुझाउनु पर्ने कर, शुल्क, भाडा तथा बहालरकम सोही आर्थिक बर्ष भित्र तथा तोकिएको समयभित्र नवुझाएमा त्यसपछि वार्षिक	१५ प्रतिशत
४	निषेधित क्षेत्रमा फलफुल, ठेलागाडा, तरकारी, घुम्ती पसल, प्रचार बोर्ड, र अन्य साना व्यापार व्यवसाय गरेमा	पहिलो पटक रु २ हजार र दोश्रो पटक देखि सामान जफत
५	निषेधित क्षेत्रमा निर्माण सामाग्री राखेमा	रु १०,०००
६	सार्वजनिक स्थानमा बिभिन्न प्रकारका फोहर मैलाफालेमा	फोहर मैला व्यवस्थापन नियमावलीको २०७४ को दफा २५ मा व्यवस्था भए बमोजिम
७	छतको पानी, बाथरुमको पानी, किचनको पानी सार्वजनिक स्थानमा फालेमा	रु २०००
८	प्राकृतिजन्य सामानहरु जस्तै गिटी, वालुवा, ढुंगा, माटो आदि सामानको लागि अनुमति वेगर उत्खनन तथा निकासी गरेको पाइएमा । क. मेशिनरि औजार तथा जेसिबि सार्वजनिक जग्गामा प्रयोग गरेको ख. मेशिनरि औजार तथा जेसिबि व्यक्तिगत जग्गामा प्रयोग गरेको ग. मिनि ट्रक, मिनि ट्रिप्पर, ट्याक्टरको लागि पहिलो पटकको लागि घ. ट्रकको लागि पहिलो पटक ङ ट्रिप्परको लागि पहिलो पटक च. दोस्रो पटकको लागि सबैमा सामान जफत सहित	 रु ५० हजार रु ३० हजार रु १० हजार रु १२ हजार रु १५ हजार रु १५ हजार
९	अनुमति बिना र आवश्यक कागजात विना सामानहरुको ढुवानी तथा निकासी गरेको पाइएमा । क. मिनि ट्रक, मिनि ट्रिप्पर, ट्याक्टरको लागि पहिलो पटकको लागि ख. ट्रकको लागि पहिलो पटक ग ट्रिप्परको लागि पहिलो पटक घ. दोस्रो पटकको लागि सबैमा सामान जफत सहित	 रु १० हजार रु १२ हजार रु १५ हजार रु १५ हजार
१०	नक्सापास स्वीकृत नगरि घर वनाएमा प्रति वर्गफुट क. आर.सि.सि. घरको ख. ब्लक, ढुगांमाटोको जोडाइमा र अस्थायी संरचनाको लागि	 रु १० रु ७
११	नक्सापास गरेको २ वर्ष भित्र नविकरण गर्न आएमा नक्सापास दस्तुरको	१० प्रतिशत
१२	महानगरपालिकावाट लगाइएका निर्माणसम्वन्धी कार्यमा तोकिएको समयमा कार्य सम्पन्न नगरेमा दैनिक (म्याद थप नभएमा)	सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम
१३	सहकारीहरुले वुझाउनु पर्ने विवरणहरु तोकिएको समयमा नवुझाएमा	सहकारी ऐन तथा नियमावलिमा व्यवस्था भएबमोजिम

१४	सामाजिक संघ संस्थाहरुको नविकरण गर्न समयमा नआएमा	रु.२००
१५	नक्सा डिजाइन कन्सल्टेण्टहरुलाइ पहिलो पटक गल्ती फेला पारेमा	
	• पहिलो पटक गल्ती फेला पारेमा	रु. २०००
	• दोस्रो पटक गल्ती फेला पारेमा	रु. ३०००
	• तेस्रो पटक गल्ती फेला पारेमा	रु. ५०००
	• त्यसपछि पनि बारम्बार गल्ति गरेमा	रु. १०,००० सहित फर्म लाई कालो सुचिमा राख्ने ।
१६	आय संकलनको लागि ठेक्काला दिइएका कामहरुको तोकिएको समयमा बुझाउनु पर्ने राजस्व रकम दाखिला नगरेमा दाखिला गर्न बाँकी रकमको मासिक	३ प्रतिशत
१७	कर सम्बन्धी झुटो विवरण दाखिला गरेमा	कर रकमको ५० प्रतिशत बराबर
१८	यसमा उल्लेखित बाहेक अन्य विषयका हकमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिमको जरिवाना लाग्नेछ।	

नोट : कोभिड १९ को कारण नेपाल सरकारले निषेधाज्ञा जारी गरेको कारण आ.व. २०७७।०७८ को बैशाख र जेष्ठ महिना भित्र दाखिला गर्नुपर्ने आयठेक्काको किस्ता सोही आ.व. को असाढ मसान्त भित्र दाखिला गरेमा जरिवाना लगाइने छैन ।

अनुसूचि १९

ऐनको दफा १७ संग सम्बन्धित

करछुट तथा सहुलियत

क.सं	विवरण	छुट दिइने क्षेत्र	छुटको प्रतिशत
१	कोभिड १९ को महाव्याधिको प्रभावलाई मध्यनजर गरी चालु आर्थिक वर्षको कर पौष मसान्त र चैत्र मसान्त सम्म दाखिला गरेमा	सम्पत्ति कर, भूमिकर (मालपोत)	पौष मसान्तसम्म -२०% चैत्र मसान्त सम्म - १०% (तर सम्पत्ति कर र भूमिकर को बक्यौतामा छुट दिईने छैन)
२	३ रोपनी भन्दा बढी जग्गा कृषि प्रयोजनमा प्रयोग भएमा	भूमिकर (मालपोत)	३० प्रतिशत
३	कोभिड १९ को महाव्याधिको कारणले भएको बन्दाबन्दीको प्रभाव पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालन भएका पेशा व्यवसायमा समेत परेको हुँदा आ.व २०७८।७९मा लाग्ने व्यवसाय कर पौष मसान्त भित्र दाखिला गरेमा	व्यवसाय कर	१० प्रतिशत- तर व्यवसाय कर को बक्यौतामा छुट दिईने छैन ।
४	कृषि उत्पादन प्रशोधन व्यवसाय र कृषि तथा पशु व्यवसायमा	व्यवसाय कर	३० प्रतिशत
५	अपाङ्गता भएका, पिछडिएका महिलाहरुले व्यवसाय संचालन गर्दा	व्यवसाय कर	३० प्रतिशत
६	विद्युतिय सवारी साधन मात्र बिक्री गरेमा	व्यवसाय कर	५० प्रतिशत
७	अण्डरग्राउण्ड पार्किङ्ग सहित घर निर्माण गर्दा अण्डरग्राउण्ड पार्किङ्गको मात्र पार्किङ्ग प्रयोजनका लागि मात्र प्रयोग भएमा	नक्सापास दस्तुरमा	५० प्रतिशत
८	भुकम्पपिडीत लाभग्राहीमा परेका परिवारले	नक्सापास दस्तुरमा	सत प्रतिशत

	मापदण्ड बमोजिमको घर निर्माण गर्न पेश गरेको नक्सापास दस्तुरसम्वन्धी विशेष व्यवस्था सम्वन्धमा एक हजार स्कवायर फिटको ग्राउण्ड लेवलसम्म		
९	पोखरा महानगरपालिकाको क्षेत्रभित्र पुरानो शैलीमा रहेका पुराना घरहरु भत्किएको स्थानमा नै पुरानै शैली झल्कने गरि भवन निर्माण गरेमा नक्सापास दस्तुरमा	नक्सापास दस्तुर	५० प्रतिशतसम्म
१०	टेण्डर प्रक्रियाबाट ठेक्का लगाउदा पुरा रकम सम्पुर्ण अग्रिम भुक्तानी गरेमा	सम्झौता रकमको	५ प्रतिशत
११	ग्रामिण इलाकाहरुमा पर्यटकको क्षेत्रमा पूर्वाधारहरु निर्माणमा	नक्सापास दस्तुर	५० प्रतिशत
१२	२० माइक्रोन भन्दा कमका प्लाष्टिक र फुटेका शिसाहरुको निकासीमा	जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर	सत प्रतिशत छुट
१३	कोभिड १९ को कारण नेपाल सरकारले निषेधाज्ञा जारी गरेको तथा विशेष परिस्थिती सिर्जना भई आय ठेक्का संचालन गर्न नसकेमा ।	फेवाताल दृष्यावलोकन, सेती गोर्ज दृष्यावलोकन , सराङ्गकोट प्रवेश शुल्क सम्बन्धीत आय ठेक्का	संचालन नभएको समयावधि गणना गरी दामासाहीले छुट दिईने छ । यसरी छुट दिदा राजस्व परामर्श समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।
१४	कोभिड १९ को कारण नेपाल सरकारले निषेधाज्ञा जारी गरेको तथा विशेष परिस्थिती सिर्जना भई व्यवसाय संचालन गर्न नसकेमा ।	केवलकार,प्याराग्लाइडिङ्ग, अल्ट्रालाइट फ्लाइट,बञ्जिजम्प, जिपफ्लायर क्यानोनिङ जस्ता व्यवसाय	संचालन नभएको समयावधि गणना गरी दामासाहीले छुट दिईने छ । यसरी छुट दिदा राजस्व परामर्श समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।
१५	पोखरा महानगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको घर जग्गा, सटर तथा भवनहरु	सम्पत्ति बहाल	आ.व. २०७७।०७८ को ३ महिनाले हुन आउने भाडा रकम छुट हुनेछ र उक्त रकम आ.व. २०७८।०७९ मा मिलान गरिने छ ।

कर प्रयोजनको लागि महानगरपालिकाको पहाडी क्षेत्र भन्नाले तपशिल बमोजिमका स्थानहरुलाई जनाउदछ ।

क.स.	वडा नं.	स्थानहरु
१	११	काहूँ
२	१३	मार्वा
३	१६	साविक अर्मला
४	१९	धार्मी र पुरन्चौर
५	२०	साविक भलाम बाहेकका सबै क्षेत्र
६	२१	साविक निर्मलपोखरी वडा नं. १,६ र ९ बाहेकका जग्गाहरु
७	२२	साविक पुम्दीभुम्दी सिद्धार्थ राजमार्ग, स्तुपा मार्ग, अन्य पक्की बाटो बाहेकका सबै जग्गाहरु,
८	२३	सबै समथर जग्गाहरु बाहेक
९	२४	पोखरा ठुलाखेत बाहेक सबै
१०	२५	पोखरा-बागलुङ राजमार्ग, अन्य पिच बाटो र समथर क्षेत्रका अन्य जग्गाहरु बाहेक सबै
११	२६ देखि ३३	सबै समथर जग्गाहरु बाहेक

अनुसूची-२

पोखरा महानगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७८

पोखरा महानगरपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७८/७९ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक,

प्रस्तावना:

पोखरा महानगरपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७८/७९ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम पोखरा महानगरपालिकाको सातौं नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम **"पोखरा महानगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७८"** रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७८ साल श्रावण १ गतेबाट लागू हुनेछ ।

२.परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,–

(क) "आर्थिक वर्ष" भन्नाले हरेक बर्षको साउन महिनाको एक गतेदेखि अर्को वर्षको आषाढ मसान्त सम्मको अवधीलाई संम्झनु पर्दछ ।

(ख) "महानगरपालिका" भन्नाले पोखरा महानगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "विनियोजन" भन्नाले सभाद्वारा विभिन्न सेवा र कार्यहरुको लागि विभिन्न शीर्षकमा खर्च गर्न विनियोजन भएको रकम संम्झनु पर्दछ ।

(घ) "संविधान" भन्नाले नेपालको संविधान सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "संचित कोष" भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको संचित कोष सम्झनु पर्दछ ।

(च) "सभा" भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको नगरसभा सम्झनु पर्दछ ।

(छ) "कार्यपालिका" भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको कार्यपालिका सम्झनु पर्दछ ।

३. आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार:

(१) आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को निमित्त नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, विषयगत महाशाखा, वडा कार्यालयले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त जम्मा रकम रु.६,२७,७५,००,००० (अक्षेरुपी छ अर्ब सत्ताइस करोड पचहत्तर लाख मात्र) मा नबढाई बजेट तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएबमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।

(२) यस ऐनद्धारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को निमित्त पोखरा महानगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, विषयगत महाशाखा र वडा कार्यालयले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिनेछ।

४. **रकमान्तर :** (१) स्वीकृत वजेटको कुनै एक उपशिर्षकको कुनै एक खर्च शिर्षकबाट सोही उपशिर्षकको अर्को खर्च शिर्षकमा वा अर्को उपशिर्षकको कुनै खर्च शिर्षकमा कार्यपालिकाले रकमान्तर गर्न सक्नेछ तर पूँजीगत कार्यक्रमबाट चालु कार्यक्रममा रकमान्तर गर्न सकिने छैन।

(२) उपदफा (१) बमोजिम रकमान्तर गर्दा जुन शिर्षकमा रकमान्तर गर्ने हो सो खर्च शिर्षकमा सुरु विनियोजित रकमको २५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी रकमान्तर गर्न सकिनेछ। २५ प्रतिशतभन्दा बढी रकमान्तर गर्नु परेमा नगर सभाको स्वीकृत लिनु पर्नेछ।

५. **कार्यक्रम संशोधन :** स्वीकृत बजेटको कुनै कार्यक्रम संशोधन गर्ने अधिकार कार्यपालिकाको हुनेछ तर स्वीकृत कार्यक्रमको चौमासिक विभाजनको संशोधन भने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गर्न सक्नेछन्।

६. **अधिकार प्रत्यायोजन :** यस ऐन बमोजिमको रकमान्तर गर्ने तथा कार्यक्रम संशोधन गर्ने अधिकार कार्यपालिकाले नगर प्रमुख वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

प्रमाणिकरण मिति :

प्रकाशित मिति :

अनुसूची - ३

आय अनुमानको स्रोतगत विवरण

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१	अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरण		
१.१	संघिय सरकार	२५६१६००	४०.८१
	१.१.१ वित्तिय समानिकरण अनुदान	६२९१००	१०.०२
	१.१.२ सशर्त अनुदान	१८९६४००	३०.२१
	१.१.३ विशेष अनुदान	३६१००	०.५८
१.२	प्रदेश सरकार	९२८०४	१.४८
	१.२.१ वित्तिय समानिकरण अनुदान	८२८०४	१.३२
	१.२.२ सशर्त अनुदान	६०००	०.१०
	१.२.३ समपुरक अनुदान	४०००	०.०६
२	राजश्व बाँडफाँट	३७४०३०.७	५.९५
	२.१ संघिय सरकार	३१२१५४.७	४.९७
	२.२ प्रदेश सरकार	६१८७६	०.९८
३	आन्तरिक श्रोत	२२११४७३	३५.२३
	३.१ आन्तरिक आय	२२११४७३	
४	न्यून	१०३७५९२	१६.५३
	४.१ न्युन	१०३७५९२	
	जम्मा	६२७७५००	१००

अनुसूची-४

व्यय अनुमानको संक्षिप्त विवरण (चालु र पुंजीगत)

खर्च केन्द्रहरु	चालु रकम	चालु प्रतिशत	पुँजीगत रकम	पुँजीगत प्रतिशत	जम्मा रकम	जम्मा प्रतिशत
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय	७७०,०९३	१२.२७	१२२,५११	१.९५	८९२,६०४	१४.२२
पोखरा महानगरपालिका - शिक्षा महाशाखा	१,३९८,८३५	२२.२८	२९,९००	०.४८	१,४२८,७३५	२२.७६
पोखरा महानगरपालिका - स्वास्थ्य महाशाखा	३७५,१०६	५.९८	२७,०००	०.४३	४०२,१०६	६.४१
पोखरा महानगरपालिका- सामाजिक विकास महाशाखा	११४,८९९	१.८३	७,२१२	०.११	१२२,१११	१.९५
पोखरा महानगरपालिका, कृषि विकास महाशाखा	१०६,४५०	१.७०	३८,४४४	०.६१	१४४,८९४	२.३१
पोखरा महानगरपालिका- पूर्वाधार विकास महाशाखा	१०,७००	०.१७	२,८६०,३५०	४५.५७	२,८७१,०५०	४५.७४
३३ वटा वडा कार्यालयहरुको जम्मा	१०५,४३४	१.६८	३१०,५६६	४.९५	४१६,०००	६.६३
जम्मा	२,८८१,५१७	४५.९०	३,३९५,९८३	५४.१०	६,२७७,५००	१००.००

अनुसूची ५

आ व २०७७/७८ रकमान्तर चालु तर्फ			
	अन्तिम बजेट	सुरु बजेट	% change
२११४२ पदाधिकारीअन्य सुबिधा	४५१००	३६०००	१२५.२८
२२७११ विविध खर्च	२३३८६	१८०४७	१२९.५८
२२३११ मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	१६३३२	१२१७४	१३४.१५
२७२१२ उद्दार राहत तथा पुनर्स्थापना खर्च	८९०	६५०	१३६.९२
२७२१३ औषधीखरिद खर्च	९६०४	६९५४	१३८.११
२२६११ अनुगमन मूल्यांकन खर्च	३६६९	२५९९	१४१.१७
२२१११ पानी तथा बिजुली	५१६८	३६३६	१४२.१३
२८२११ राजस्व फिर्ता	८६२	६००	१४३.६७
२२२१२ इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	१३५४८	९२५४	१४६.४०
२११३२ महंगी भत्ता	१४९५०	९०००	१६६.११
२२३१३ पुस्तक तथा सामग्री खर्च	७२५	३७५	१९३.३३
२२७२१ सभा सञ्चालन खर्च	२०००	१०००	२००.००
२११३९ अन्य भत्ता	४२६५०	२०३१०	२१०.००
२११४१ पदाधिकारी बैठक भत्ता	५०९५	१७००	२९९.७१
२२४१४ सरसफाईसेवा शुल्क	७३८७५	२२००	३३५७.९५
२७२१९ अन्य सामाजिक सहायता	४८७१३	८४०	५७९९.१७
२७३१४ सेवा निवृत्तको औषधी उपचार	४३१५	१५०००	२८.७७
२६४११ सरकारी निकाय समिति प्रतिष्ठान एव बोर्डहरूलाई निःशर्त चालु अनुदान	४७०८	१४३१०	३२.९०
२७३१३ सेवा निवृत्तको संचित विदा	४०२०	१२०००	३३.५०
२२३१९ अन्य कार्यालय संचालन खर्च	३६१३	९७५३	३७.०५
२७३१२ उपदान	१५७६०	४२०००	३७.५२
२२४११ सेवा र परामर्श खर्च	९९४०	१६८४०	५९.०३
२७११२ अन्य सामाजिक सुरक्षा	३००	५००	६०.००
२२२१४ बिमा तथा नवीकरण खर्च	६९०	९९०	६९.७०
२२११२ संचार महसुल	२८०४	३७६६	७४.४६
२२५१२ सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	४३७८	५८७८	७४.४८